Latviešu valodas lietojums un kvalitāte elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos un interneta vietnēs

KVANTITATĪVAIS PĒTĪJUMS

© “Latvijas Fakti”, 2023.g. novembris - decembris

NEPLP

Latvijas Fakti

SATURS

I. SABIEDRĪBAS APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija
2. Galvenie secinājumi
3. Pareiza un saprotama latviešu valodas lietojuma nozīme mediju saturā
4. Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana
5. Mākslīgā intelekta veidotie valodas celiņi – atpazīstamība un saskarsme ar kļūdām
6. Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV, radio un interneta medijos
7. Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā un negatīvie piemēri
8. Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos
9. Interese par Latvijā veidotu mediju saturu krievu, angļu un latgaliešu valodās

II. APTAUJA PERSONĀM AR DZIRDES TRAUCĒJUMIEM

1. Metodoloģiskā informācija
2. Galvenie secinājumi
3. Aptaujas rezultāti

I. SABIEDRĪBAS APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
MĒRĶA GRUPA	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem līdz 74 gadiem, kuri patērē mediju saturu (t.i. skatās TV, klausās radio vai lieto saturu interneta vietnēs) latviešu valodā.
IZLASE	Reprezentatīva sabiedrības izlase, kas veidota pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlases principa kombinēti ar kvotu elementiem. Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem. Ģeogrāfiskais pārklājums: visi Latvijas reģioni (132 izlases punkti). Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1155Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem. Pamata aptaujai (patērē mediju saturu latviešu valodā) kvalificējās 1041 respondentu.
APTAUJAS METODE	Sabiedrības aptauja tika veikta izmantojot datorizētas telefonintervijas (CATI). Atlasē tika izmantota pēc nejaušo skaitļu principa datora sastādīta tālruņu numuru datu bāze.
INTERVĒŠANAS LAIKS	25.11.2023. – 10.12.2023.

Izlases sadalījums - iedzīvotāji, kuri patērē mediju saturu latviešu valodā

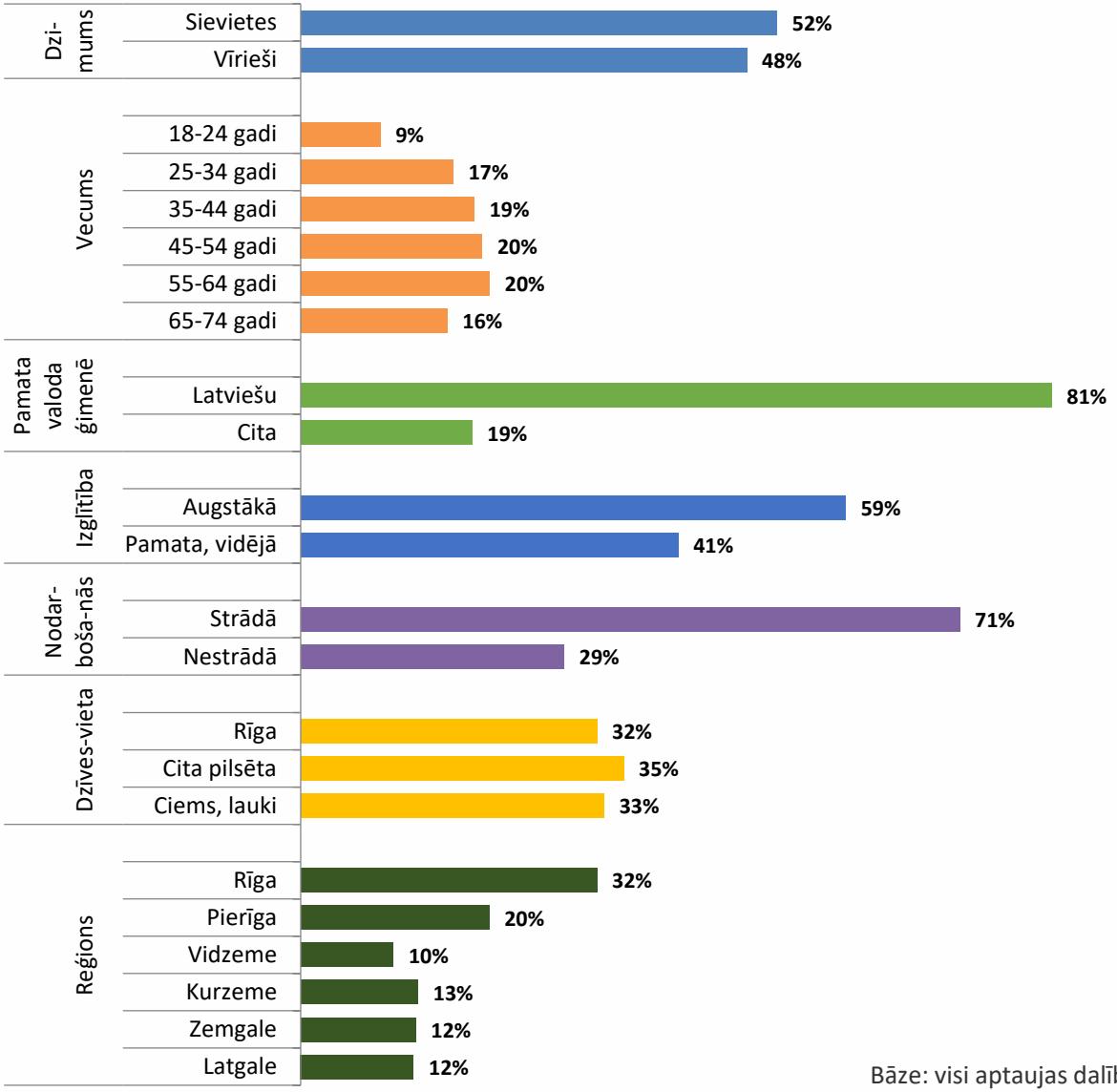

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1041

Pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabula (ar 95% varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits n =							
	400	500	600	800	**1000**	1200	1500	2000
2 vai 98	1.4	1.3	1.1	1.0	**0.9**	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	2.0	1.8	1.6	1.4	**1.3**	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	2.4	2.1	2.0	1.7	**1.5**	1.4	1.2	1.0
8 vai 92	2.7	2.4	2.2	1.9	**1.7**	1.6	1.4	1.2
10 vai 90	3.0	2.7	2.5	2.1	**1.9**	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	3.3	2.9	2.7	2.3	**2.1**	1.9	1.6	1.4
15 vai 85	3.6	3.2	2.9	2.5	**2.3**	2.1	1.8	1.6
20 vai 80	4.0	3.6	3.3	2.8	**2.5**	2.3	2.0	1.8
25 vai 75	4.3	3.9	3.6	3.0	**2.8**	2.5	2.2	1.9
30 vai 70	4.6	4.1	3.8	3.2	**2.9**	2.6	2.3	2.0
35 vai 65	4.8	4.3	3.9	3.3	**3.1**	2.8	2.4	2.1
40 vai 60	4.9	4.4	4.0	3.4	**3.1**	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	5.0	4.5	4.1	3.5	**3.2**	2.9	2.5	2.2
50 vai 50	5.0	4.5	4.1	3.5	**3.2**	2.9	2.5	2.2

Lietojot pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabulu, par kopējās izlases bāzi jāpieņem n = 1000.

Rezultātu precizitātes intervāls ar 95% varbūtību tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

Precizitātes intervāls $= \pm 1{,}96\sqrt{\frac{\pi(100-\pi)}{n}}$

π = atbilžu sadalījums procentos %; n = respondentu skaits

2. Galvenie secinājumi

- 2023.g. decembrī tika veikts otrais latviešu valodas lietojuma un kvalitātes pētījums (iepriekšējais notika 2022.g. nogalē). Abu pētījumu rezultāti ir līdzīgi, tomēr šis pētījums iezīmē kopumā pozitīvas tendences – šogad aptaujātie mediju satura lietotāji latviešu valodā biežāk pauda rūpes par latviešu valodas lietojuma kvalitāti medijos, šogad pozitīvāk tika vērtēta lietotās valodas kvalitāte dažādos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos un interneta vietnēs. Pētījuma rezultāti ļauj apgalvot, ka sabiedrības skatījumā latviešu valodas lietojums Latvijas medijos kopumā ir uzskatāms kā pareizs, saprotams, pilnvērtīgs un kvalitatīvs.
- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem:
  - Dominējošai Latvijas sabiedrības daļai ir svarīgs pareizs un saprotams latviešu valodas lietojums mediju saturā:
    - 91% aptaujas dalībnieku (lieto mediju saturu latviešu valodā vismaz reizi nedēļā) tas ir svarīgi ziņu un informatīvi analītiskajā saturā;
    - 88% tas ir svarīgi kultūras un izglītojošā saturā;
    - 75% aptaujāto tas ir svarīgi izklaides saturā, skatoties, piemēram, filmas, seriālus.
  - Salīdzinājumā ar 2022.g. aptaujas rezultātiem, šogad nedaudz palielinājies respondentu skaits, kuri lieto subtitrus (tulkojumu teksta formātā) un valodas celiņu (ierunātu tulkojumu):
    - ✓ Skatoties TV programmu svešvalodā subtitrus pārsvarā lieto 23% (+8% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, 11% (+4% salīdzinājumā ar 2022.g.) pārsvarā lieto valodas celiņu latviešu valodā, savukārt 33% (-3% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto atzina, ka reizēm lieto subtitrus, reizēm valodas celiņu. 32% (-9% salīdzinājumā ar 2022.g.) respondentu apgalvoja, ka nelieto nedz vienu, nedz otru.
    - ✓ Patērējot video saturu svešvalodā interneta vietnēs subtitrus pārsvarā lieto 17% (+3% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, 10% (+4% salīdzinājumā ar 2022.g.) pārsvarā lieto valodas celiņu latviešu valodā, savukārt 25% (-6% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto atzina, ka reizēm lieto subtitrus, reizēm valodas celiņu. Gandrīz puse (47%; -2% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujas dalībnieku nelieto nedz vienu, nedz otru.
    - ✓ Skatoties filmas un seriālus svešvalodā priekšroku subtitriem (tulkojumam teksta formātā) dod 43% (+6% salīdzinājumā ar 2022.g.), savukārt priekšroku valodas celiņam (ierunātam tulkojumam) dzimtajā valodā dod 42% (rezultāts nav mainījies) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. 14% aptaujāto atturējās sniegt konkrētu atbildi šajā jautājumā. Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj, ka subtitriem biežāk priekšroku dod gados jaunākie aptaujas dalībnieki vecumā līdz 34 gadiem, Rīgas iedzīvotāji, latvieši, savukārt valodas celiņu dzimtajā valodā biežāk izvēlas gados vecākie respondenti un cittautieši.

- Valodas celiņus latviešu valodā TV programmām svešvalodā, kas veidoti ar mākslīgā intelekta palīdzību/starpniecību, ir pamanījuši 39% aptaujas dalībnieku, visbiežāk jaunieši vecumā līdz 24 gadiem (46%). Gandrīz visi šie respondenti ir pamanījuši atšķirības starp tradicionāli veidotu valodas celiņu (cilvēka ierunāts vai dublēts) un mākslīgā intelekta veidotu valodas celiņu (dažādi mākslīgi/tehnoloģiski risinājumi) (88%), kā arī ir pamanījuši kļūdas mākslīgā intelekta veidotajos valodas celiņos (86% respondentu). Par to, cik ļoti kļūdas mākslīgā intelekta veidotajos valodas celiņos ir traucējušas uztvert programmas saturu, domas dalījās – 49% gadījumu tika pausts viedoklis, ka tās kopumā traucē, savukārt 47% respondentu uzskata, ka tās kopumā netraucē.

- Aptaujas gaitā respondenti tika lūgti vērtēt, cik pareizs un saprotams ir latviešu valodas lietojums ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos, kultūras un izglītojošajos raidījumos un izklaides saturā dažādos TV un radio kanālos, kā arī vispārēji novērtēt latviešu valodas lietojuma kvalitāti dažādās interneta vietnēs. Pārliecinoši pozitīvāk latviešu valodas lietojums tika vērtēts Latvijas sabiedriskajos medijos – LTV1, LTV7, LR1, LR2, LR3 un LSM.lv.

  - ✓ Televīzijā pēc visiem kritērijiem (ziņas un informatīvi analītiskie raidījumi; kultūras un izglītojošie raidījumi; izklaides raidījumi, šovi, filmas un seriāli) latviešu valodas lietojums vispozitīvāk tika vērtēts LTV1, otrajā vietā ierindojās LTV7, trešajā TV3. Salīdzinoši rezervētāk vērtētie kanāli ir TV3 Life un 360 TV.

    - LTV1 pēc visiem kritērijiem latviešu valodas lietojumu 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 58%-60% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,7 punktus;
    - LTV7 latviešu valodas lietojumu visās anketas pozīcijās 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 49%-50% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,6 punktus;
    - TV3 pēc visiem kritērijiem latviešu valodas lietojumu 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 43%-47% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,5 punktus;
    - Arī visi pārējie aptaujā iekļautie TV kanāli vidēji tika vērtēti ar augstāku atzīmi par 8 punktiem, kas 10 punktu skalā uzskatāms par pozitīvu vērtējumu. Kritiski (1-5 punkti) latviešu valodas lietojuma pareizumu un saprotamību aptaujā iekļautajos TV kanālos vērtēja ne vairāk kā 6% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, kuri skatās televīziju latviešu valodā.

- ✓ Radio pēc visiem kritērijiem (ziņas un informatīvi analītiskie raidījumi; kultūras un izglītojošie raidījumi; izklaides raidījumi, šovi, filmas un seriāli) latviešu valodas lietojuma pareizība un saprotamība vispozitīvāk tika vērtēta sabiedriskā radio kanālos LR1, LR2, LR3. Salīdzinoši rezervētāk vērtētie radio kanāli ir LR5, LR6 un Eiropas Hitu radio.
  - ➢ Latvijas radio 1 pēc visiem kritērijiem latviešu valodas lietojumu 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 46%-49% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,9 punktus;
  - ➢ Latvijas radio 2 visās anketas pozīcijās 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 42%-44% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,8-8,9 punktus;
  - ➢ Latvijas radio 3 Klasika latviešu valodas lietojumu 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 25%-26% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,8-8,9 punktus;
  - ➢ Arī visi pārējie aptaujā iekļautie radio kanāli vidēji tika vērtēti ar augstāku atzīmi par 8 punktiem, kas 10 punktu skalā uzskatāms par pozitīvu vērtējumu. Kritiski (1-5 punkti) latviešu valodas lietojuma pareizumu un saprotamību aptaujā iekļautajos radio kanālos vērtēja ne vairāk kā 4% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, kuri klausās radio latviešu valodā.
- ✓ Arī starp populārākajām interneta vietnēm latviešu valodas lietojums pārliecinoši vispozitīvāk tika vērtēts sabiedrisko mediju portālā LSM.lv.
  - ➢ LSM.lv pēc visiem kritērijiem latviešu valodas lietojumu 10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti) vērtēja 36% respondentu, vidējais vērtējums sasniedza 8,1 punktus;
  - ➢ Nākamajās vietās ierindojās retv.lv (vidējais vērtējums 7,6 punkti) un Tv3Play (7,8 punkti), kuras gan ir ievērojami mazāk populāras interneta vietnes;
  - ➢ Citi populārākie Latvijas interneta portāli kā Delfi.tv (vidējais vērtējums 7,6 punkti), Tvnet.lv (7,5 punkti), Apollo.lv (7,4 punkti) pēc latviešu valodas lietojuma kvalitātes tika vērtēti jūtami kritiskāk nekā sabiedrisko mediju vienotais portāls;
  - ➢ Jāatzīmē vispārēja tendence – interneta medijiem latviešu valodas lietojums tika vērtēts kopumā ievērojami kritiskāk nekā televīzijas un radio kanāliem. Acīmredzot, interneta medijos iedzīvotāji biežāk nekā tradicionālajos medijos saskaras ar dažādām valodas stila kļūdām, neveikliem tulkojumiem, aizguvumiem no citām valodām un līdzīgām nekvalitatīva valodas lietojuma parādībām.

- Līdzīgi kā 2022.g. pētījumā, arī šogad vairākums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pēdējā gada laikā ir saskārušies ar nepareizu latviešu valodas lietojumu mediju saturā. Šogad kopumā nedaudz retāk tika minēta bieža saskare ar dažādām negatīvām valodas lietojuma pazīmēm. Aptaujātie mediju satura lietotāji latviešu valodā visbiežāk saskārušies ar šādām negācijām:
  - ✓ Anglismi – ar tiem kopumā saskārušies 74%, ļoti vai diezgan bieži tos pamanījuši 42% (-4% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju;
  - ✓ Liekvārdība – ar to kopumā saskārušies 64%, ļoti vai diezgan bieži to pamanījuši 35% (-1% salīdzinājumā ar 2022.g.) respondentu;
  - ✓ Sarunvaloda un slengs – ar to reizēm saskārušies 65%, ļoti vai diezgan bieži tos pamanījuši 29% (+3% salīdzinājumā ar 2022.g.) respondentu;
  - ✓ Kļūdas subtitros – ar tiem kopumā saskārušies 59%, ļoti vai diezgan bieži tos pamanījuši 29% (-1% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujas dalībnieku;
  - ✓ Sarežģīta valoda, pārāk daudz svešvārdu – ar šo parādību saskārušies 62%, ļoti vai diezgan bieži to pamanījuši 28% (-1% salīdzinājumā ar 2022.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju;
  - ✓ Citas negatīvas latviešu valodas lietojuma pazīmes ļoti vai diezgan bieži pamanījuši mazāk par 20% respondentu.
- Runājot par latviešu valodas lietojumu medijos, vairākums aptaujas dalībnieku piekrita šādiem izteikumiem:
  - ✓ *Izglītojošo un kultūras raidījumu vadītāju valodai ir jābūt saprotamai, viegli uztveramai un pilnvērtīgai* (piekrita 86% mediju satura lietotāji latviešu valodā);
  - ✓ *Žurnālistu valodai ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos ir jābūt saprotamai un viegli uztveramai* (piekrita 85%);
  - ✓ *Ir svarīgi izskaust anglismus, neveiklus tulkojumus un sarežģītas teikumu konstrukcijas Latvijā radītajā mediju saturā* (piekrita 57% (+11% salīdzinājumā ar 2022.g.). Izteikumam biežāk piekrita gados vecākie (virs 45 gadiem) aptaujas dalībnieki, lauku iedzīvotāji, sievietes.

- Vairākos jautājumos uzskati par latviešu valodas lietošanu medijos dalījās, dažkārt tie ir pretrunīgi. Aptaujātie mediju satura lietotāji latviešu valodā biežāk piekrita nekā nepiekrita šādiem izteikumiem:
  - ✓ *Lietojot medijus es pamanu kļūdas latviešu valodas lietojumā, un man tas nepatīk* (piekrita 49% (+2% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 20% aptaujas dalībnieku). Izteikumam biežāk piekrita respondenti ar augstāko izglītību, latvieši, sievietes;
  - ✓ *Akcenti un dažādas izloksnes žurnālistu un raidījumu vadītāju valodā bagātina mediju saturu un padara to krāsainu* (piekrita 45% , nepiekrita 22%);
  - ✓ *Mani ļoti satrauc latviešu valodas kvalitāte medijos* (piekrita 42% (+5% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 27%).
  - ✓ *Man patīk, ja mediju satura veidotāju valoda nav "perfekta", - tādējādi medijs un satura paudējs šķiet dzīvāks, dabiskāks* (piekrita 40% (+12% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 27%);
  - ✓ *Žurnālista valodas kvalitāte neietekmē manu uzticēšanos šim žurnālistam* (piekrita 39% (-1% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 35% respondentu). Izteikumam biežāk piekrita gados vecākie (virs 45 gadiem) respondenti, vīrieši, cittautieši.
- Aptaujātie Latvijas iedzīvotāji biežāk nepiekrita nekā piekrita šādiem izteikumiem:
  - ✓ *Lietojot medijus latviešu valodā, es parasti nepievēršu uzmanību valodas kvalitātei* (piekrita 37% (+4% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 41% aptaujas dalībnieku). Biežāk tā atbildēja pensijas vecuma iedzīvotāji, respondenti, kuru pamata saziņas valoda nav latviešu, lauku iedzīvotāji.
  - ✓ *Medija valodas kvalitāte neietekmē manu uzticēšanos šim medijam* (piekrita 36%, nepiekrita 37%);
  - ✓ *Valodas stila kļūdas ir pieļaujamas interneta vietnēs, bet ne televīzijas un radio programmās* (piekrita 34% (+6% salīdzinājumā ar 2022.g.), nepiekrita 37%). Izteikumam biežāk piekrita respondenti vecumā virs 55 gadiem, gados jaunāki biežāk tam nepiekrita;
  - ✓ *Anglismu, neveiklu tulkojumu un sarežģītu teikumu konstrukciju sastopamība medijos ir modernai pasaulei raksturīga tendence, no kuras nav iespējams izvairīties* (izteikumam piekrita 32% (+4% salīdzinājumā ar 2022.g.), biežāk jaunieši, nepiekrita 38%);
  - ✓ *Žurnālistu un raidījumu vadītāju valodā nav pieļaujami akcenti un dažādas izloksnes* (piekrita 26%, nepiekrita 44% respondentu). Jo gados jaunāki ir respondenti, jo biežāk izteikums tika noraidīts.

- Latvijas sabiedrībā vērojama augsta interese par mediju saturu latgaliešu, krievu un angļu valodās:
  - ✓ Gandrīz divas trešdaļas (64%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atbalsta mediju saturu latgaliešu valodā. Latgalē tā atbildēja trīs ceturtdaļas (76%) aptaujāto. Pašlaik mediju piedāvāto saturu latgaliešu valodā kā pietiekošu vērtēja 24% respondentu, kā pārāk mazu to vērtēja 30% mediju satura lietotāji latviešu valodā, visbiežāk (46% gadījumu) – aptaujātie Latgales iedzīvotāji;
  - ✓ Gandrīz puse (48%) aptaujas dalībnieku uzskata, ka medijiem Latvijā būtu jāveido saturs krievu valodā. Salīdzinoši visbiežāk tā atbildēja respondenti, kuru pamata saziņas valoda nav latviešu (87% gadījumu), kā arī Latgales iedzīvotāji (65%). Mediju satura apjomu krievu valodā kā pietiekošu vērtēja 33%, kā pārāk lielu – 19%, savukārt kā pārāk mazu to raksturoja 21% pētījuma dalībnieku. Cittautiešu auditorijā Latvijā veidotu saturu krievu valodā kā pārāk mazu vērtēja vairākums (59%) aptaujāto. Citās sociāli demogrāfiskajās grupās šādu respondentu īpatsvars nepārsniedza 25% robežu.
  - ✓ Gandrīz trešdaļas (30%) respondentu skatījumā medijiem Latvijā būtu jāveido saturs angļu valodā. Vienīgā respondentu grupa, kur interesi par Latvijā veidotu saturu angļu valodā pauda vairākums (58%)aptaujāto, ir jaunieši vecumā līdz 24 gadiem. Pašlaik mediju piedāvāto saturu angļu valodā kā pietiekošu vērtēja 30% respondentu, kā nepietiekošu - 30% aptaujas dalībnieku. Pētījuma rezultāti atklāj tendenci – jo gados jaunāki ir respondenti, jo lielāks ir to aptaujāto īpatsvars, kuri Latvijā veidoto saturu angļu valodā raksturoja kā pārāk mazu. Salīdzinoši biežāk šim viedoklim piekrita arī Rīgas iedzīvotāji.

3. Pareiza un saprotama latviešu valodas lietojuma nozīme mediju saturā

Pareiza un saprotama latviešu valodas lietojuma nozīme mediju saturā

Cik lielā mērā Jums ir svarīgs pareizs un saprotams latviešu valodas lietojums mediju saturā – svarīgs, drīzāk svarīgs, drīzāk nesvarīgs, nesvarīgs?

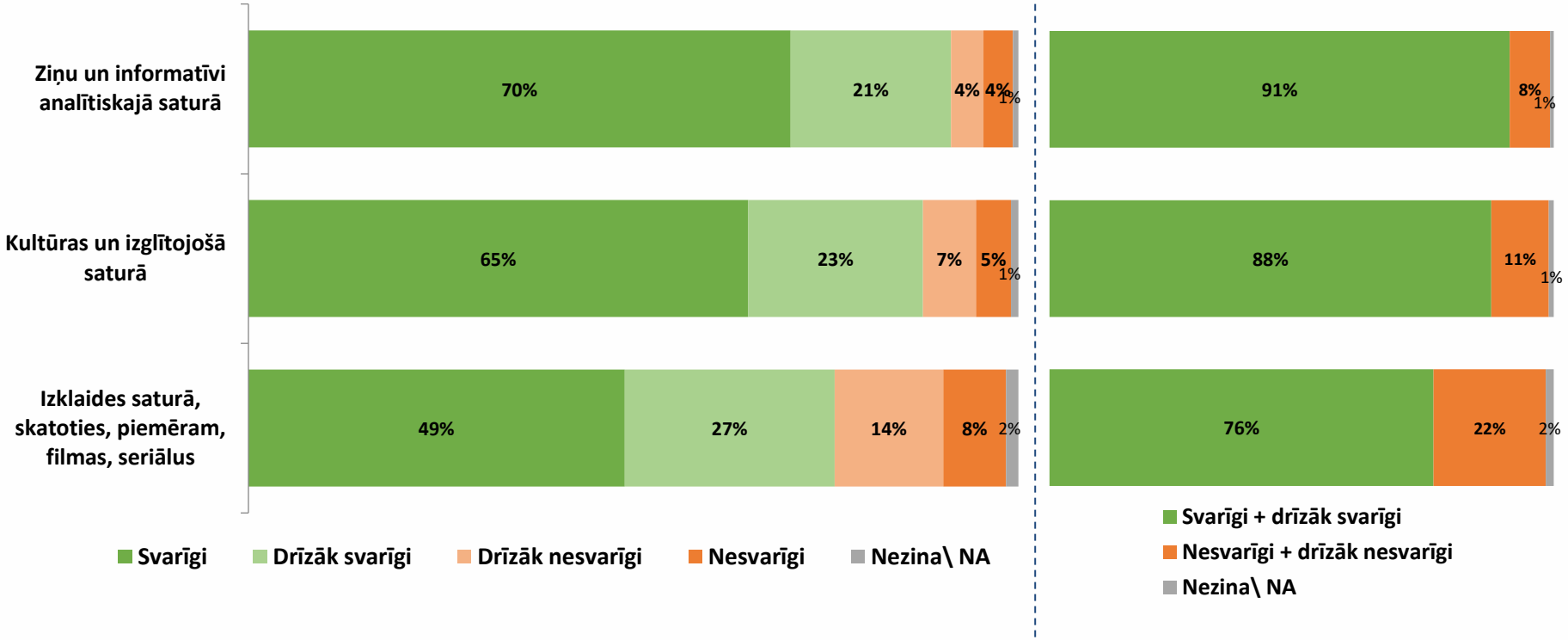

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1041

Pareiza un saprotama latviešu valodas lietojuma nozīme mediju saturā

Cik lielā mērā Jums ir svarīgs pareizs un saprotams latviešu valodas lietojums mediju piedāvātajā izklaides saturā, skatoties, piemēram, filmas, seriālus – svarīgs, drīzāk svarīgs, drīzāk nesvarīgs, nesvarīgs?

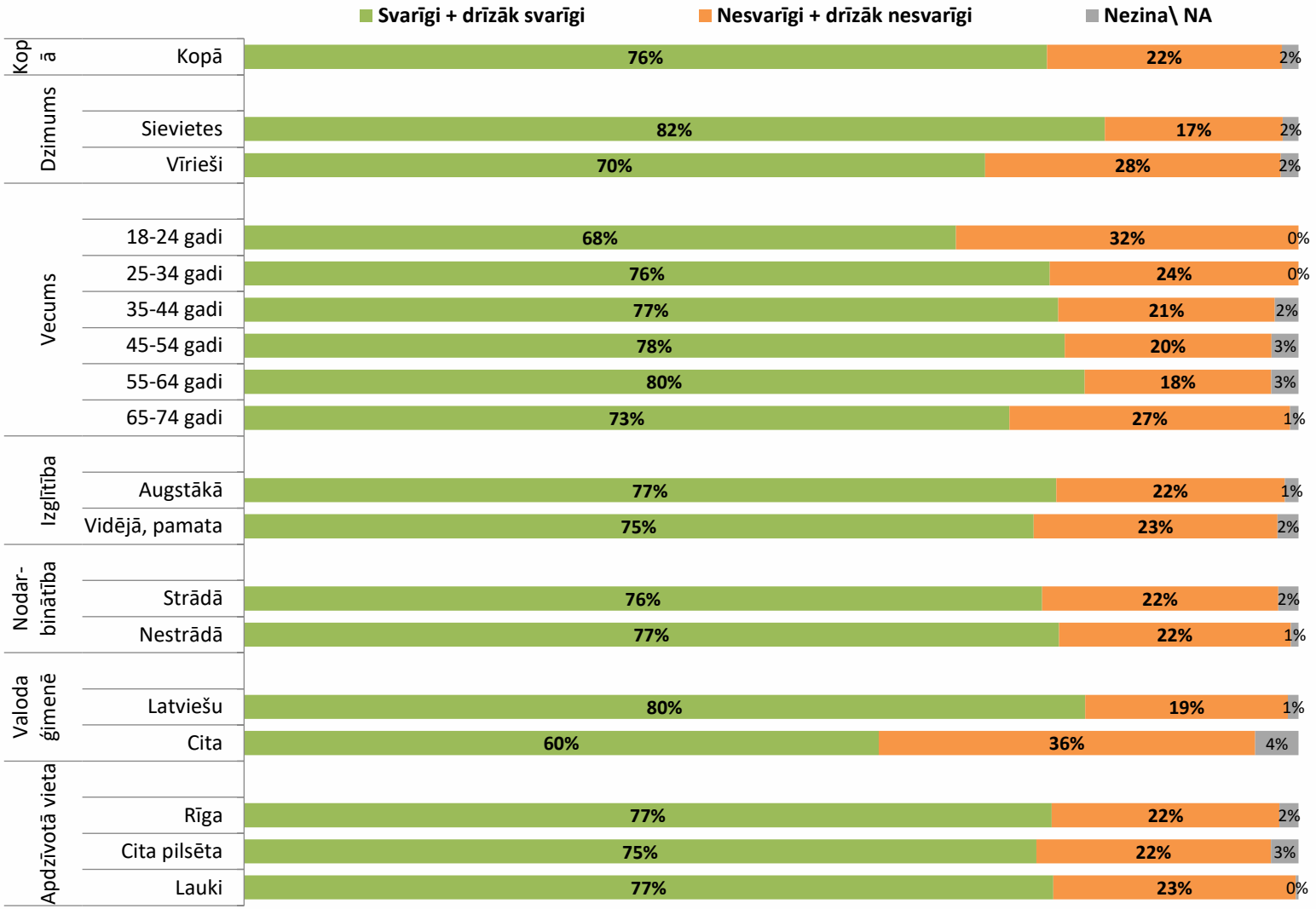

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1041

4. Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Vai, skatoties TV programmu svešvalodā, lietojat subtitrus (tulkojumu teksta formātā) vai valodas celiņu (ierunātu tulkojumu) latviešu valodā?

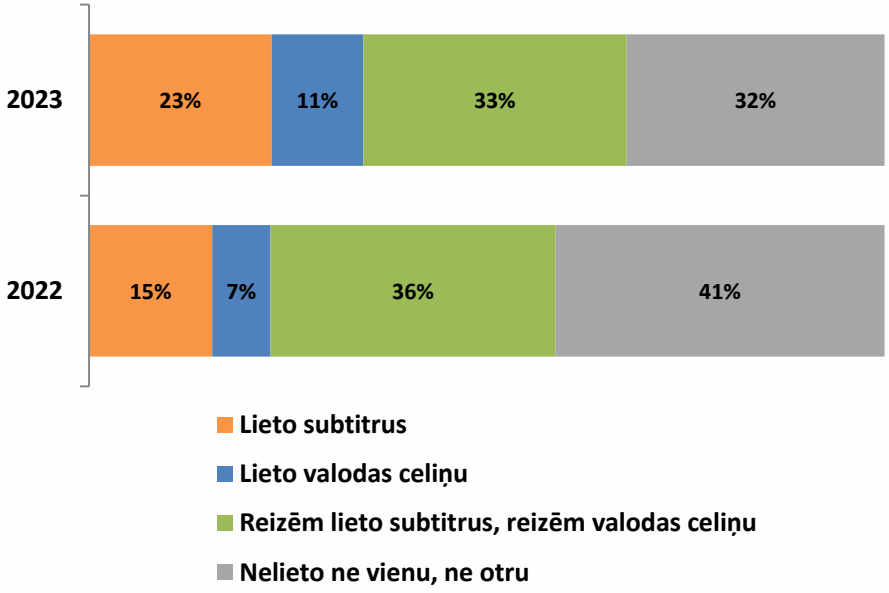

Vai, patērējot video saturu svešvalodā interneta vietnēs, Jūs lietojat subtitrus (tulkojumu teksta formātā) vai valodas celiņu (ierunātu tulkojumu) latviešu valodā?

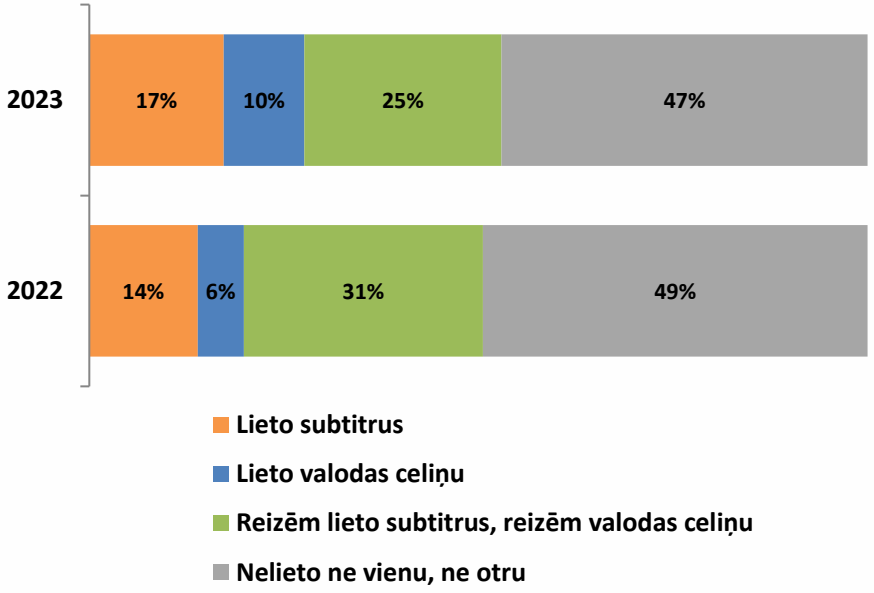

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Vai, skatoties TV programmu svešvalodā, lietojat subtitrus (tulkojumu teksta formātā) vai valodas celiņu (ierunātu tulkojumu) latviešu valodā?

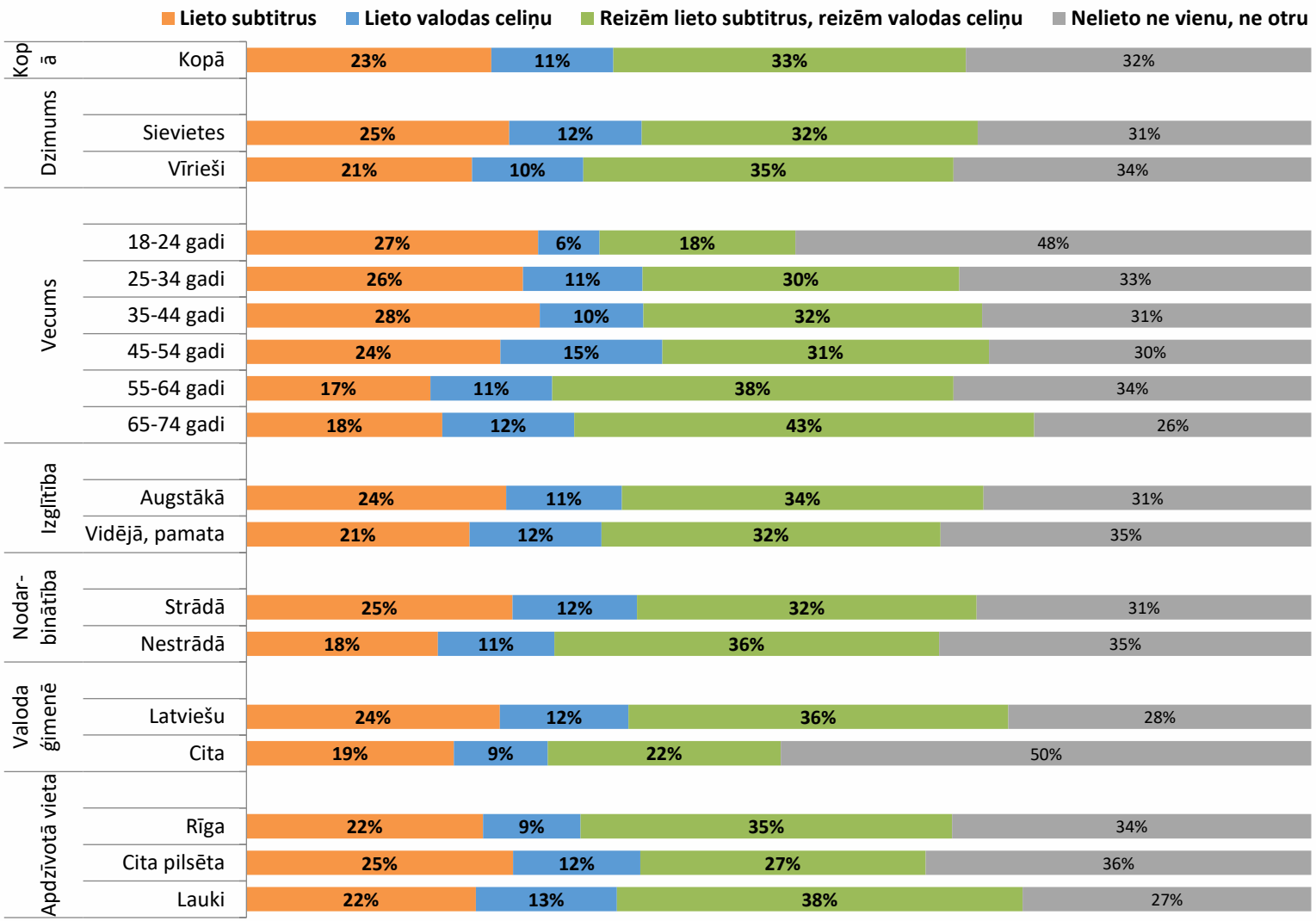

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Vai, patērējot video saturu svešvalodā interneta vietnēs, Jūs lietojat subtitrus (tulkojumu teksta formātā) vai valodas celiņu (ierunātu tulkojumu) latviešu valodā?

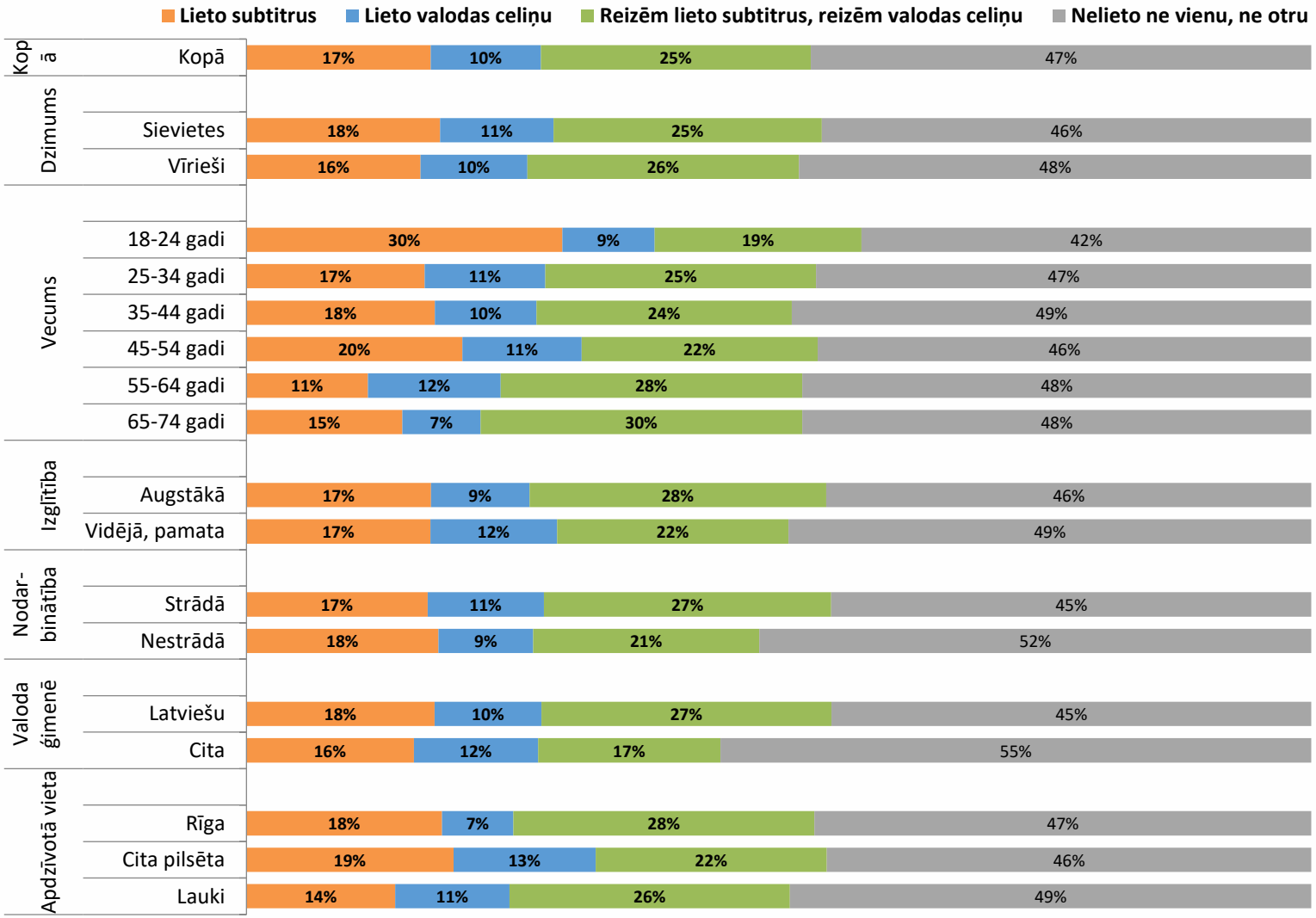

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Subtitru un valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Vai, skatoties filmas un seriālus svešvalodā, Jūs dodat priekšroku subtitriem (tulkojumam teksta formātā) vai valodas celiņam (ierunātam tulkojumam)?

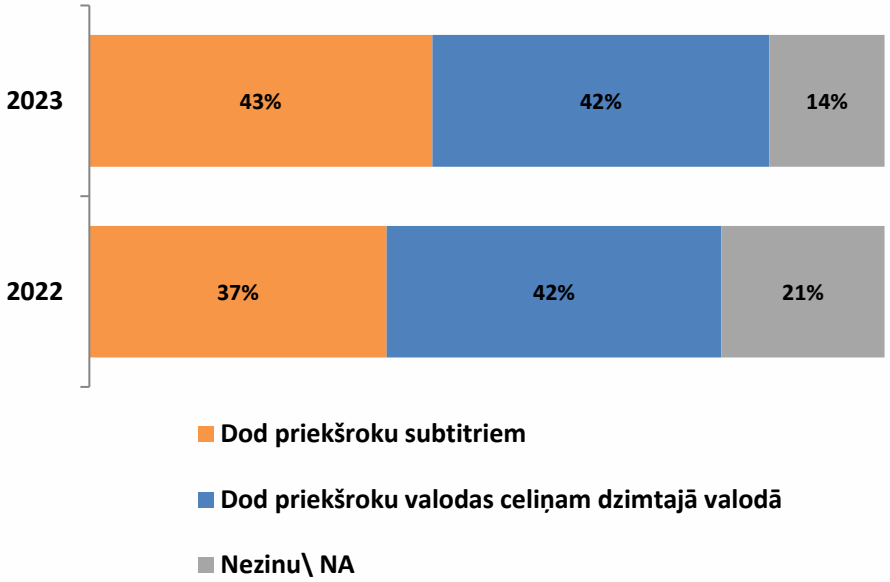

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Subtitru vai valodas celiņa latviešu valodā lietošana

Vai, skatoties filmas un seriālus svešvalodā, Jūs dodat priekšroku subtitriem (tulkojumam teksta formātā) vai valodas celiņam (ierunātam tulkojumam) Jūsu dzimtajā valodā?

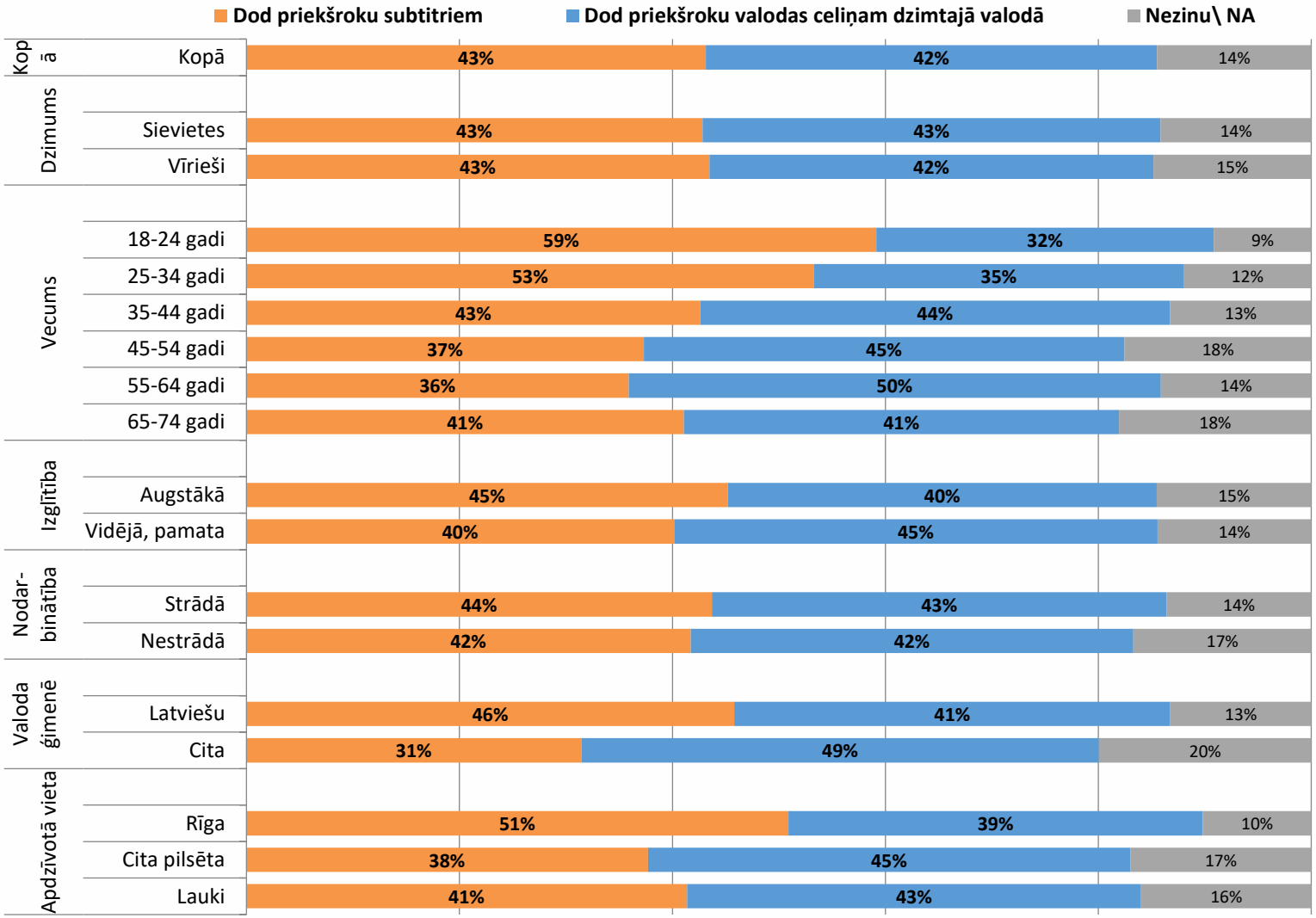

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

5. Mākslīgā intelekta veidotie valodas celiņi – atpazīstamība un saskarsme ar kļūdām

Mākslīgā intelekta veidoto valodas celiņu atpazīstamība

Vai esat pamanījuši gadījumus, kad valodas celiņš latviešu valodā TV programmām svešvalodā tiek veidots ar mākslīgā intelekta palīdzību/starpniecību?

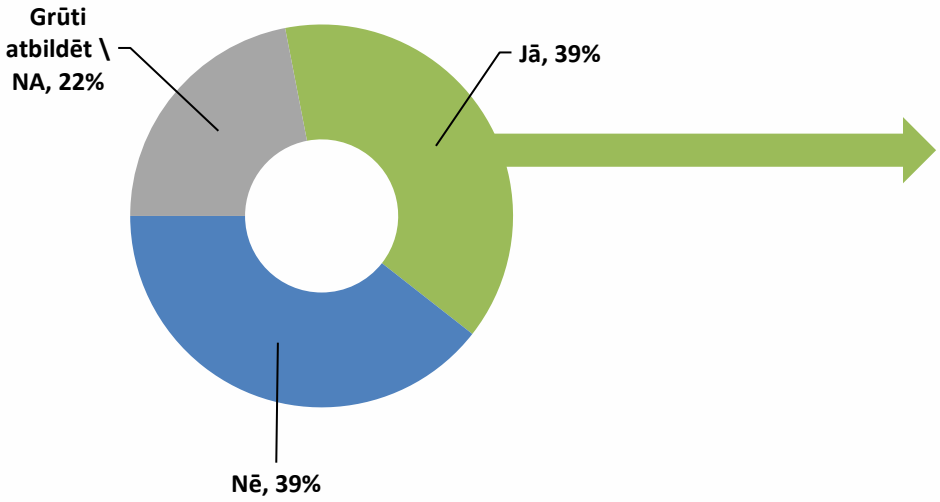

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Vai esat pamanījuši atšķirības starp tradicionāli veidotu valodas celiņu (cilvēka ierunāts vai dublēts) un mākslīgā intelekta veidotu valodas celiņu (dažādi mākslīgi/tehnoloģiski risinājumi)?

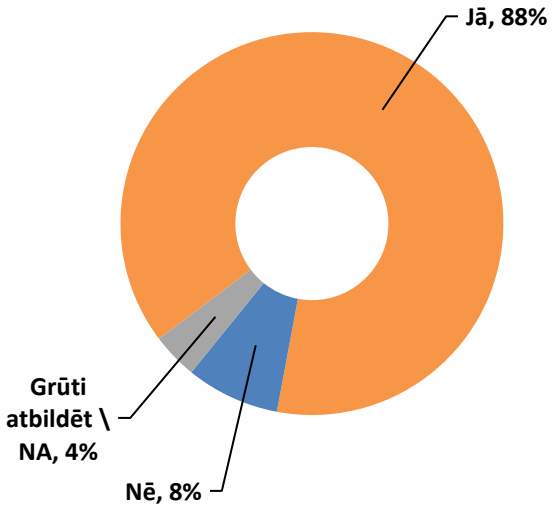

Bāze: respondenti, kuri ir pamanījuši gadījumus, kad valodas celiņš latviešu valodā TV programmām svešvalodā tiek veidots ar mākslīgā intelekta palīdzību/starpniecību; n=406

Mākslīgā intelekta veidoto valodas celiņu atpazīstamība

Vai esat pamanījuši gadījumus, kad valodas celiņš latviešu valodā TV programmām svešvalodā tiek veidots ar mākslīgā intelekta palīdzību/starpniecību?

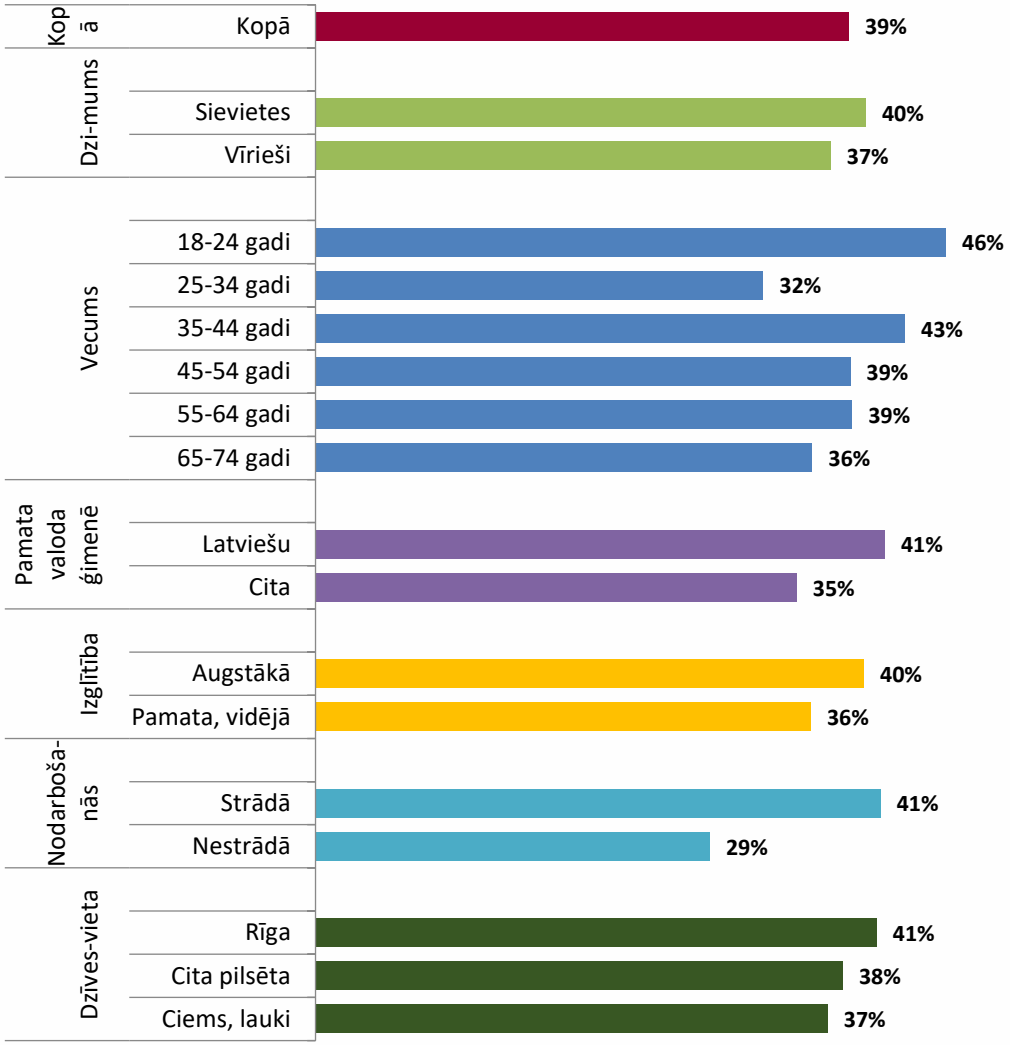

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Kļūdas mākslīgā intelekta veidotajos valodas celiņos

Vai esat pamanījuši kļūdas mākslīgā intelekta veidotajos valodas celiņos?

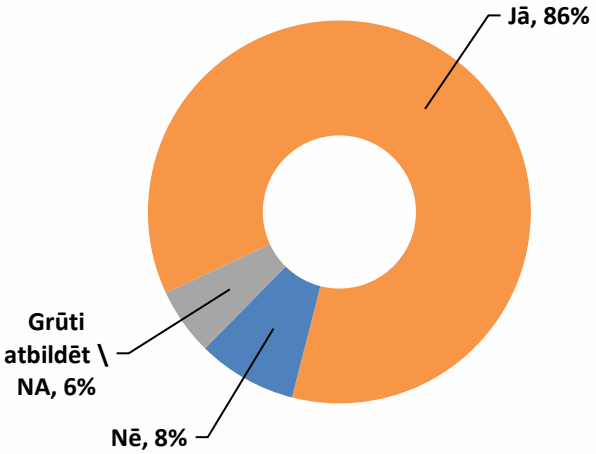

Cik ļoti kļūdas mākslīgā intelekta veidotajos valodas celiņos ir traucējušas jums uztvert programmas saturu? Atbildei lūgums izvēlieties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "ļoti traucē", bet 1 nozīmē "nemaz netraucē".

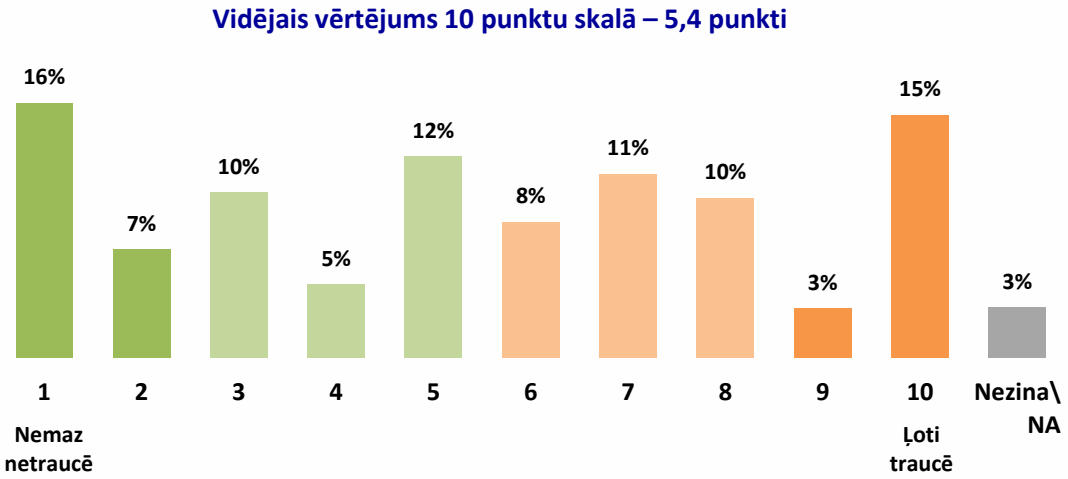

Bāze: respondenti, kuri ir pamanījuši gadījumus, kad valodas celiņš latviešu valodā TV programmām svešvalodā tiek veidots ar mākslīgā intelekta palīdzību/starpniecību; n=406

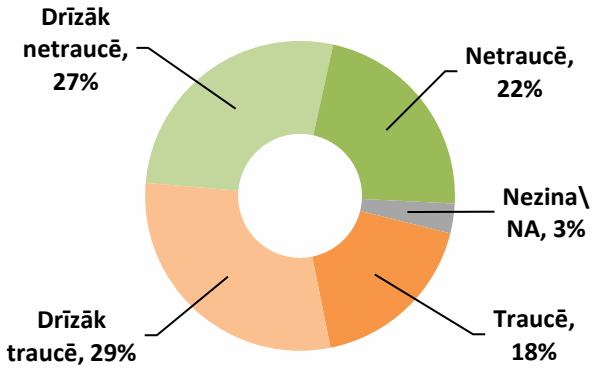

6. Latviešu valodas lietojuma vērtējums

TV, radio un interneta medijos

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos

Izlase: visi regulārie TV skatītāji (skatās TV vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos, ir pareizs un saprotams neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei, lūdzu, izvēlieties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

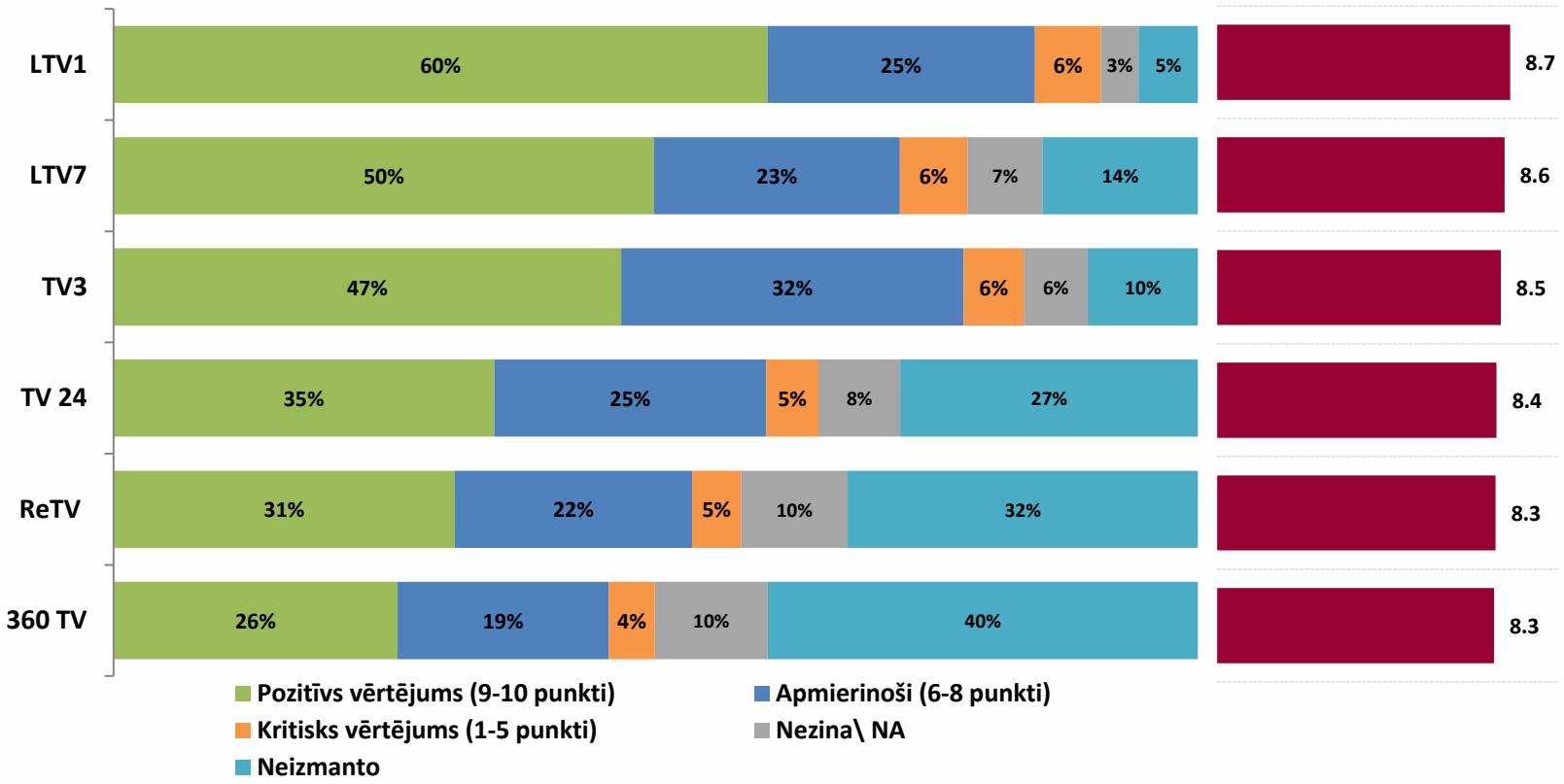

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē televīzijā, n=760

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos, ir pareizs un saprotams neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei, lūdzu, izvēlieties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

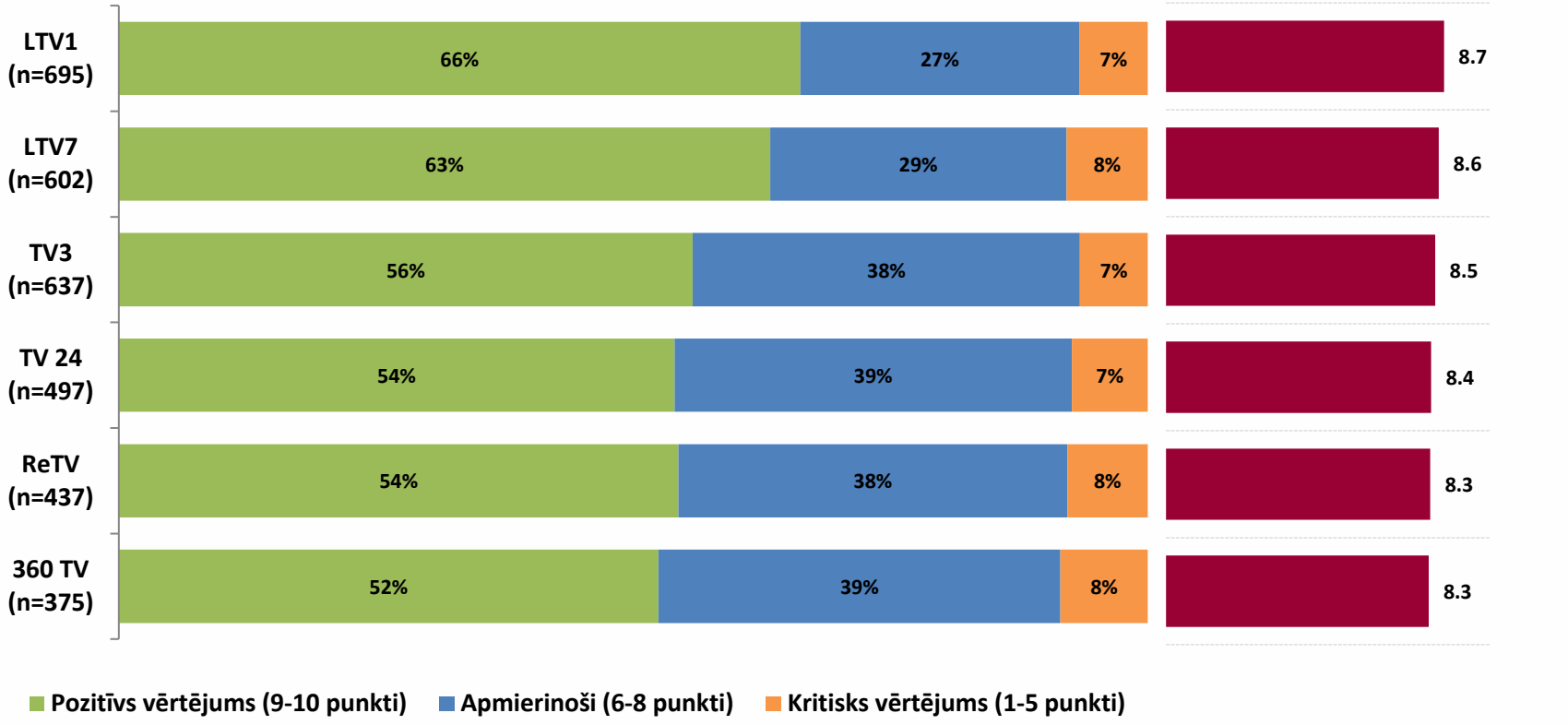

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos

Izlase: visi regulārie TV skatītāji (skatās TV vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei, lūdzu, izvēlieties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

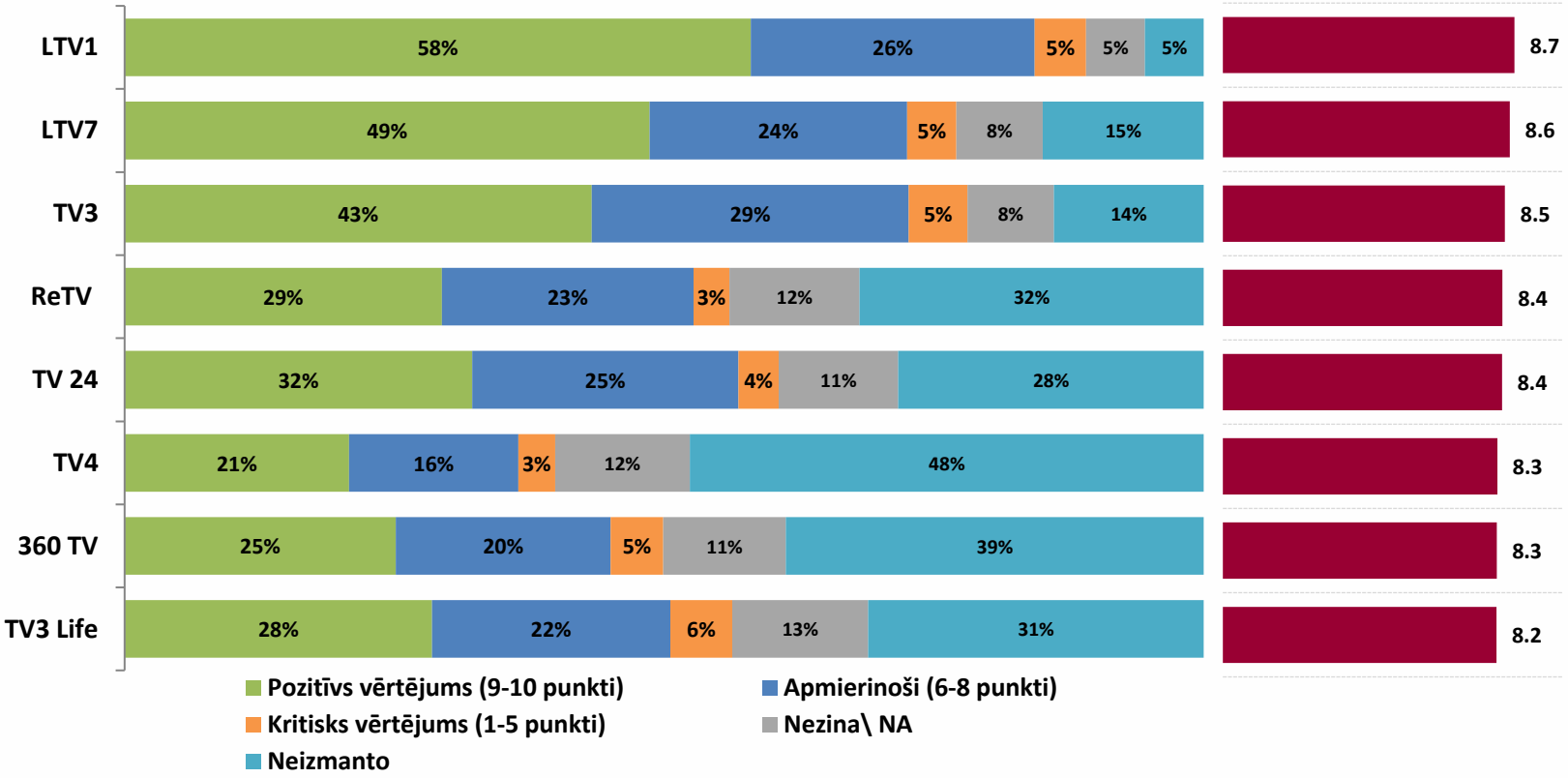

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē televīzijā, n=760

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei, lūdzu, izvēlieties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

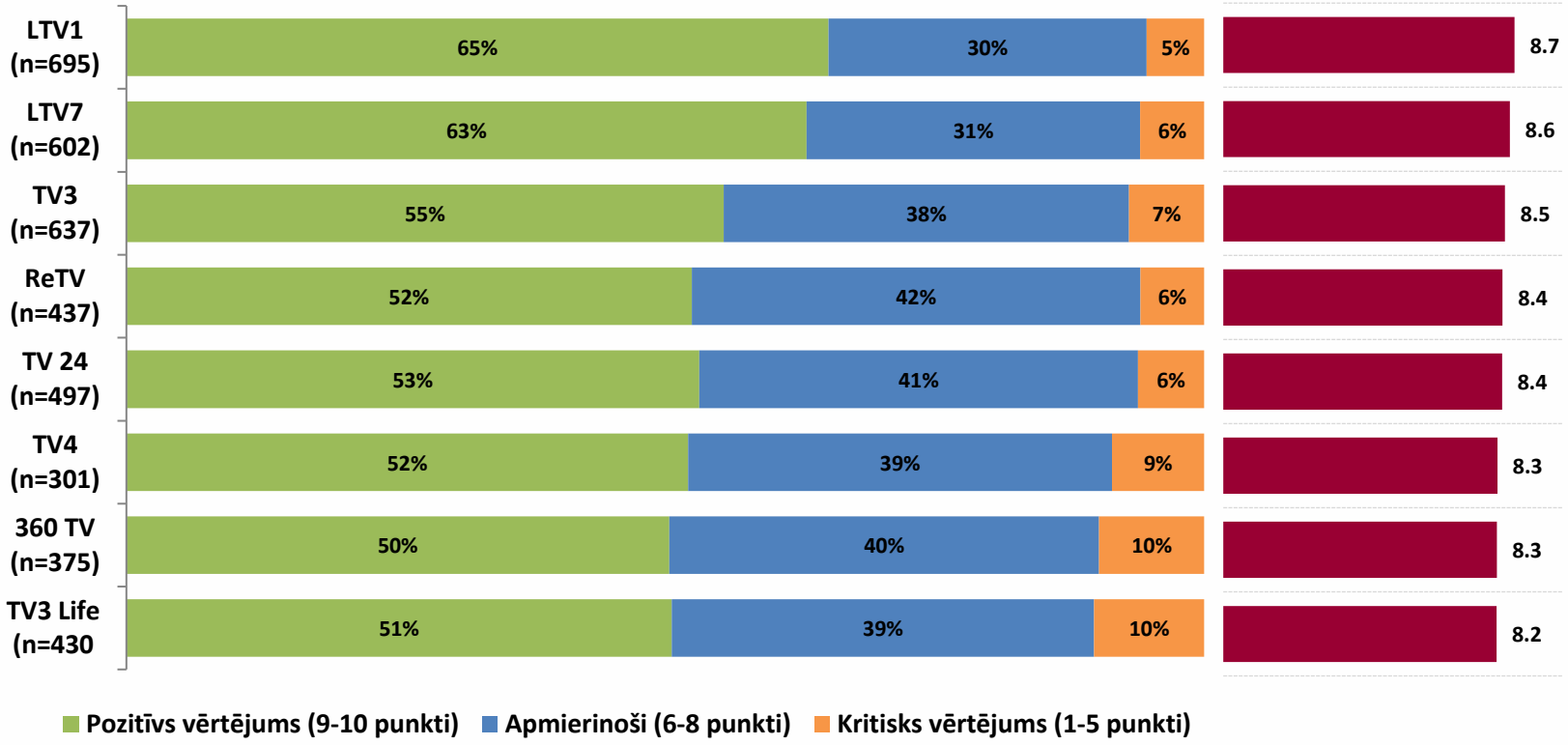

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu izklaides raidījumos, šovos, filmās un seriālos

Izlase: visi regulārie TV skatītāji (skatās TV vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu izklaides raidījumos, šovos, filmās un seriālos ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei izvēlieties, vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

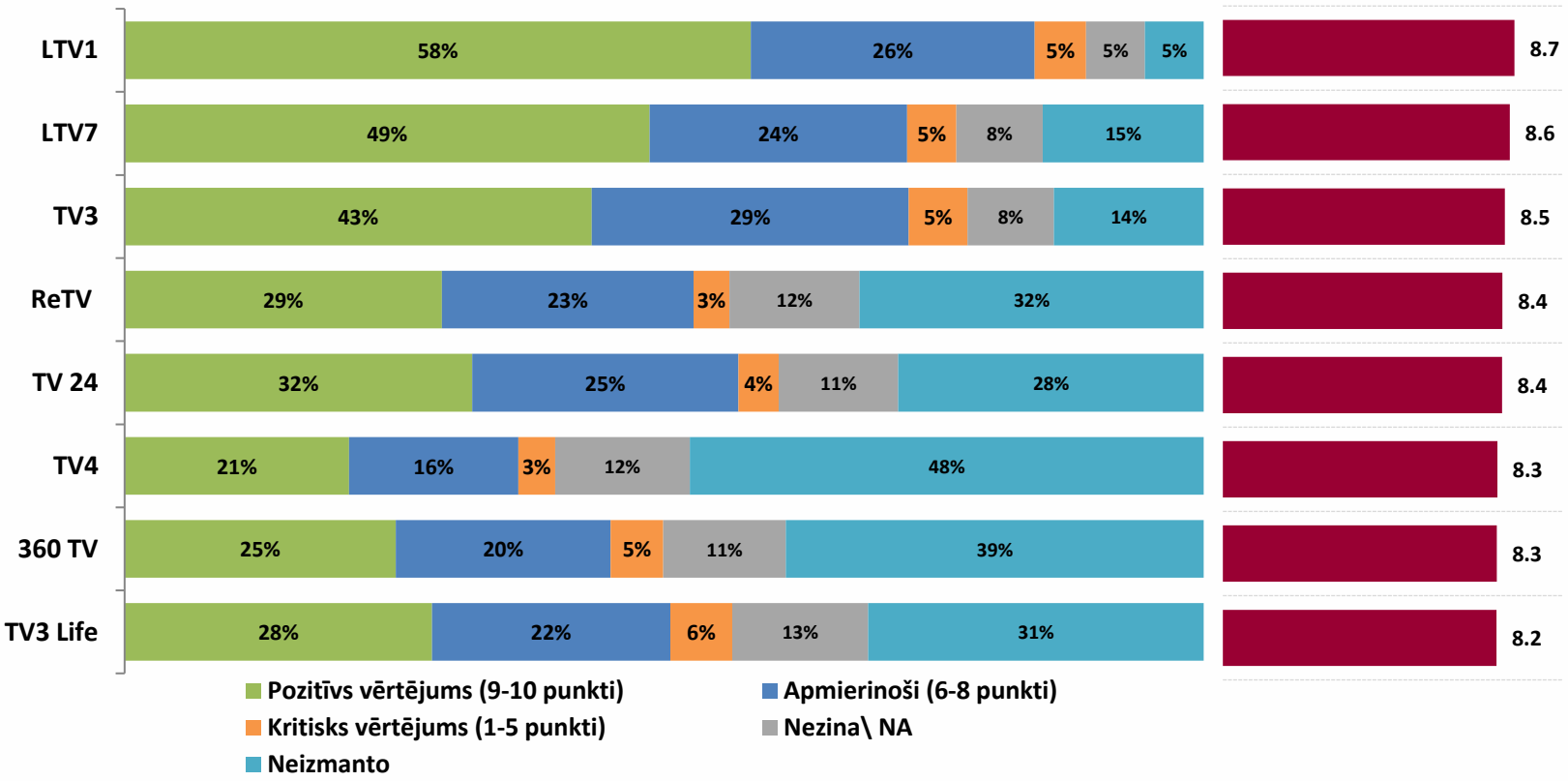

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē televīzijā, n=760

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV programmu izklaides raidījumos, šovos, filmās un seriālos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmu izklaides raidījumos, šovos, filmās un seriālos ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs neatkarīgi no vietnes, kur Jūs to lietojat? Atbildei izvēlieties, vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

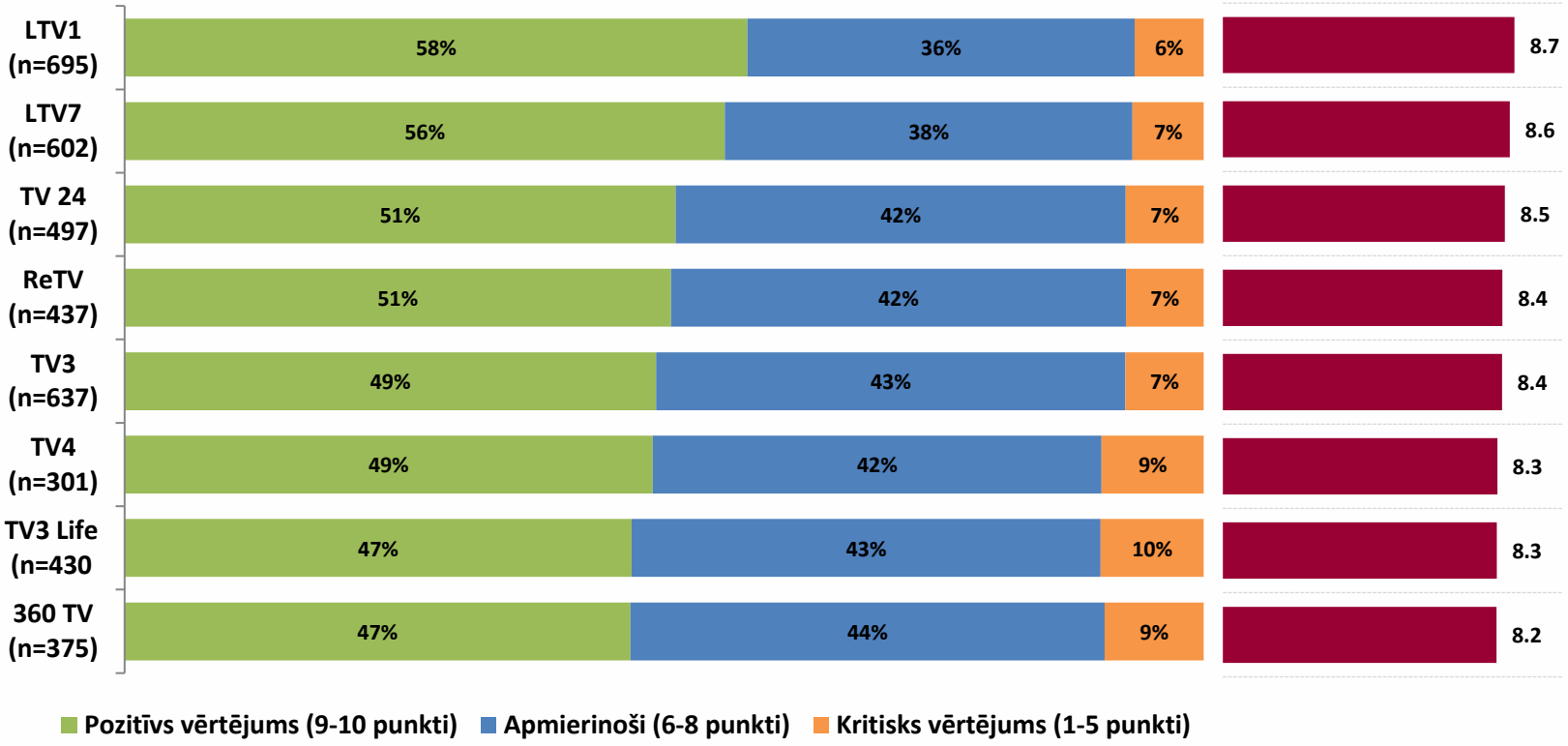

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos

Izlase: visi regulārie radio klausītāji (klausās radio vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

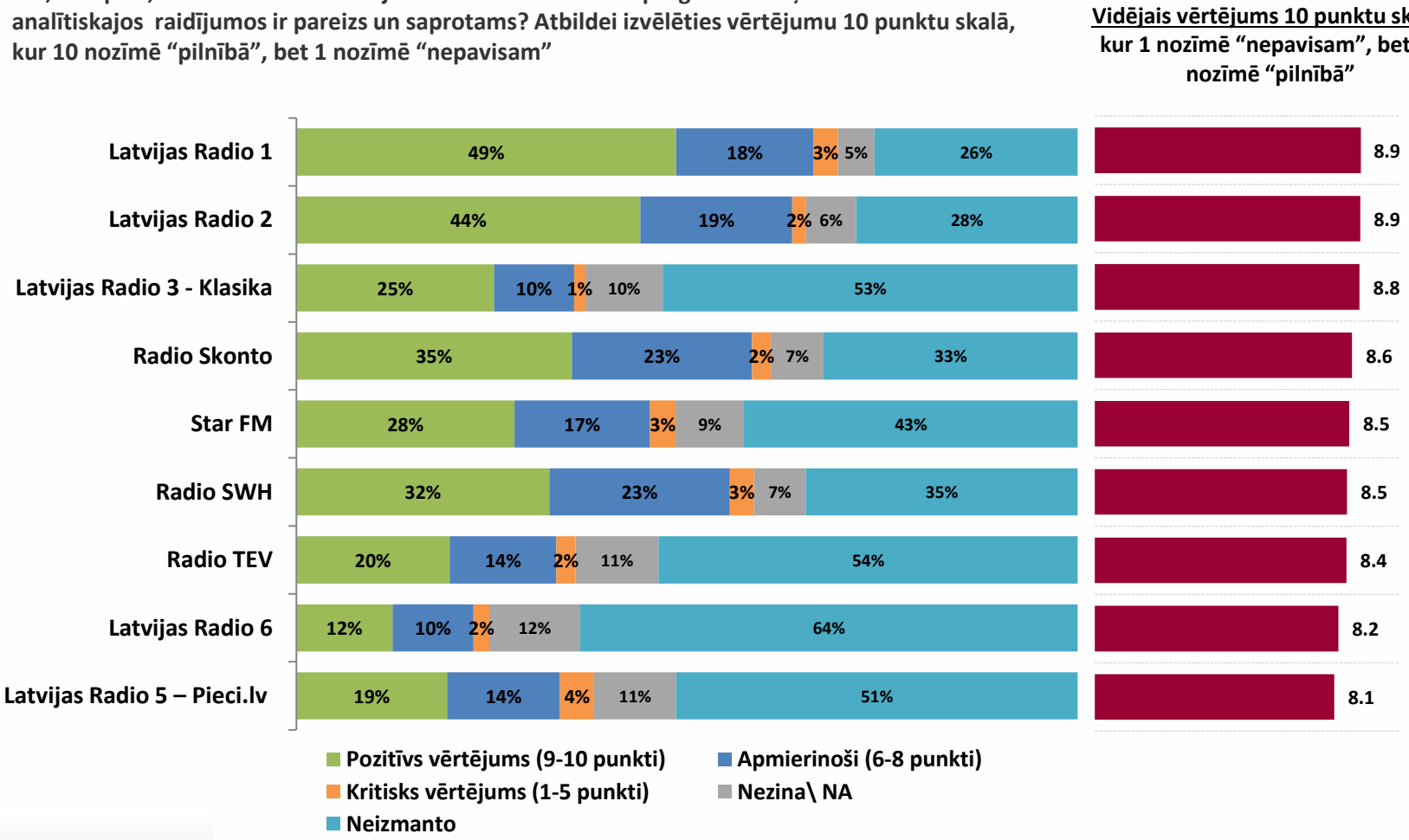

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē radio, n=694

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu ziņu un informatīvi analītiskajos raidījumos ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

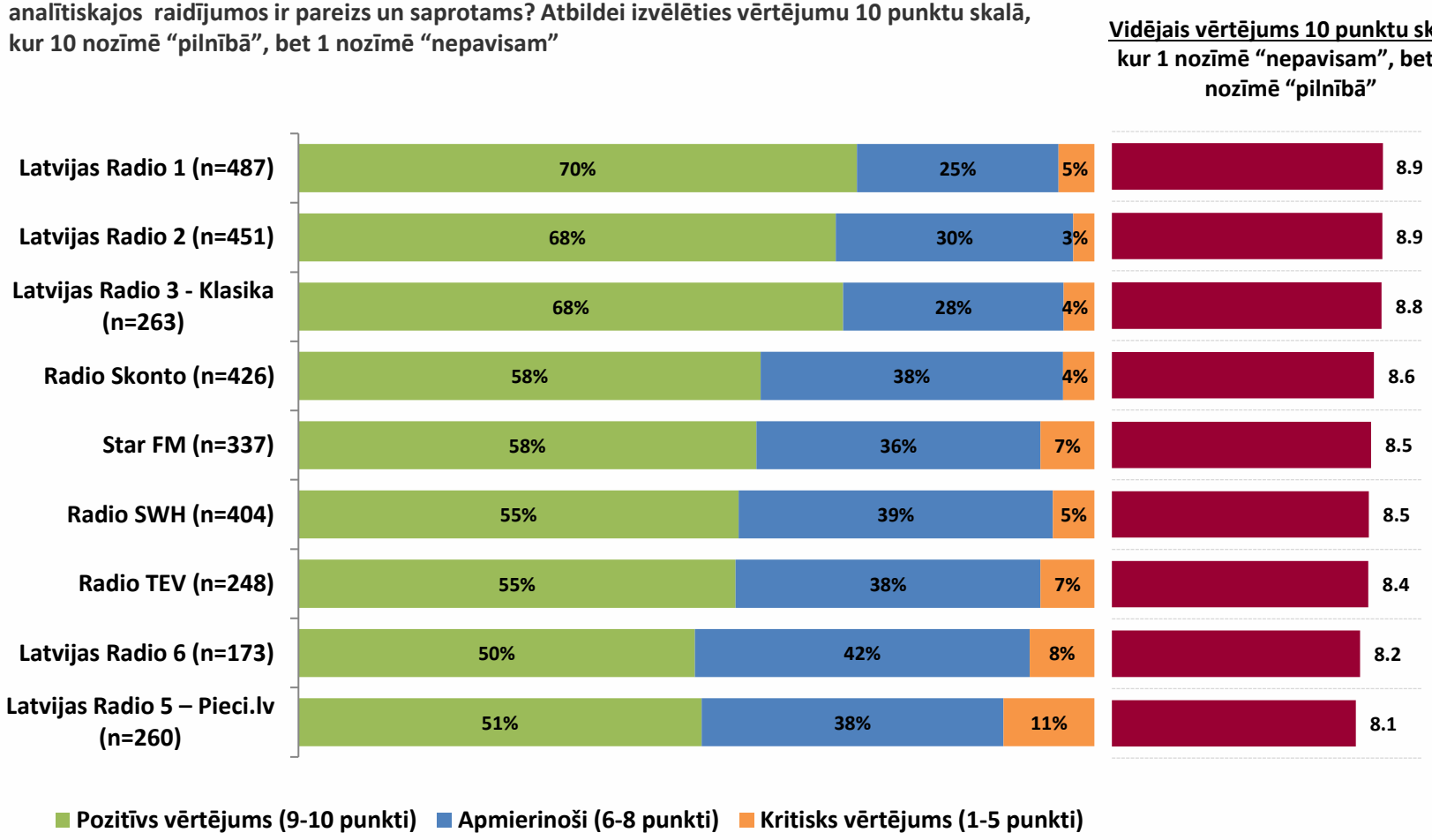

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu kultūras un izglītojošajos raidījumos

Izlase: visi regulārie radio klausītāji (klausās radio vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

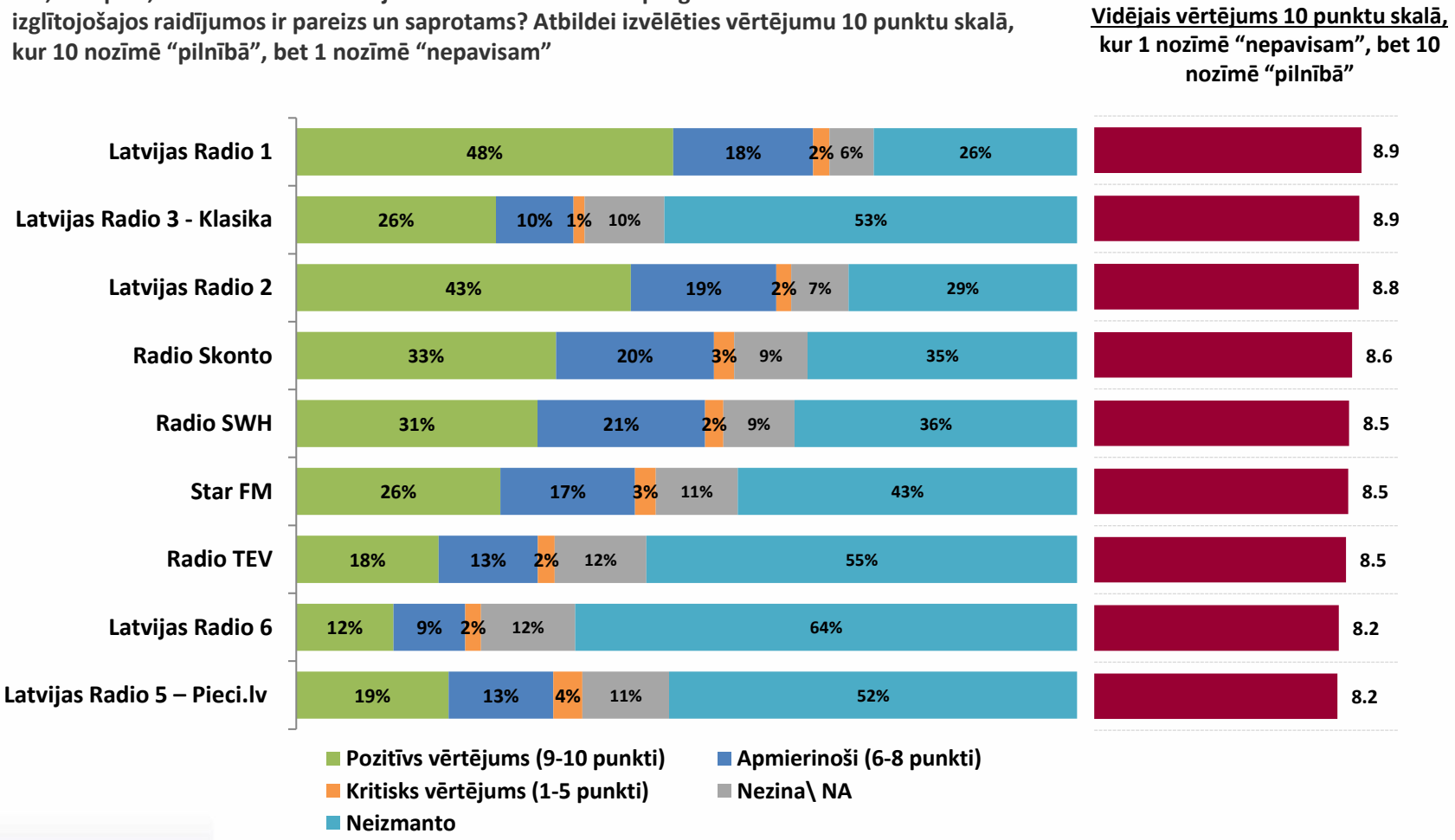

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē radio, n=694

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu kultūras un izglītojošajos raidījumos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu kultūras un izglītojošajos raidījumos ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

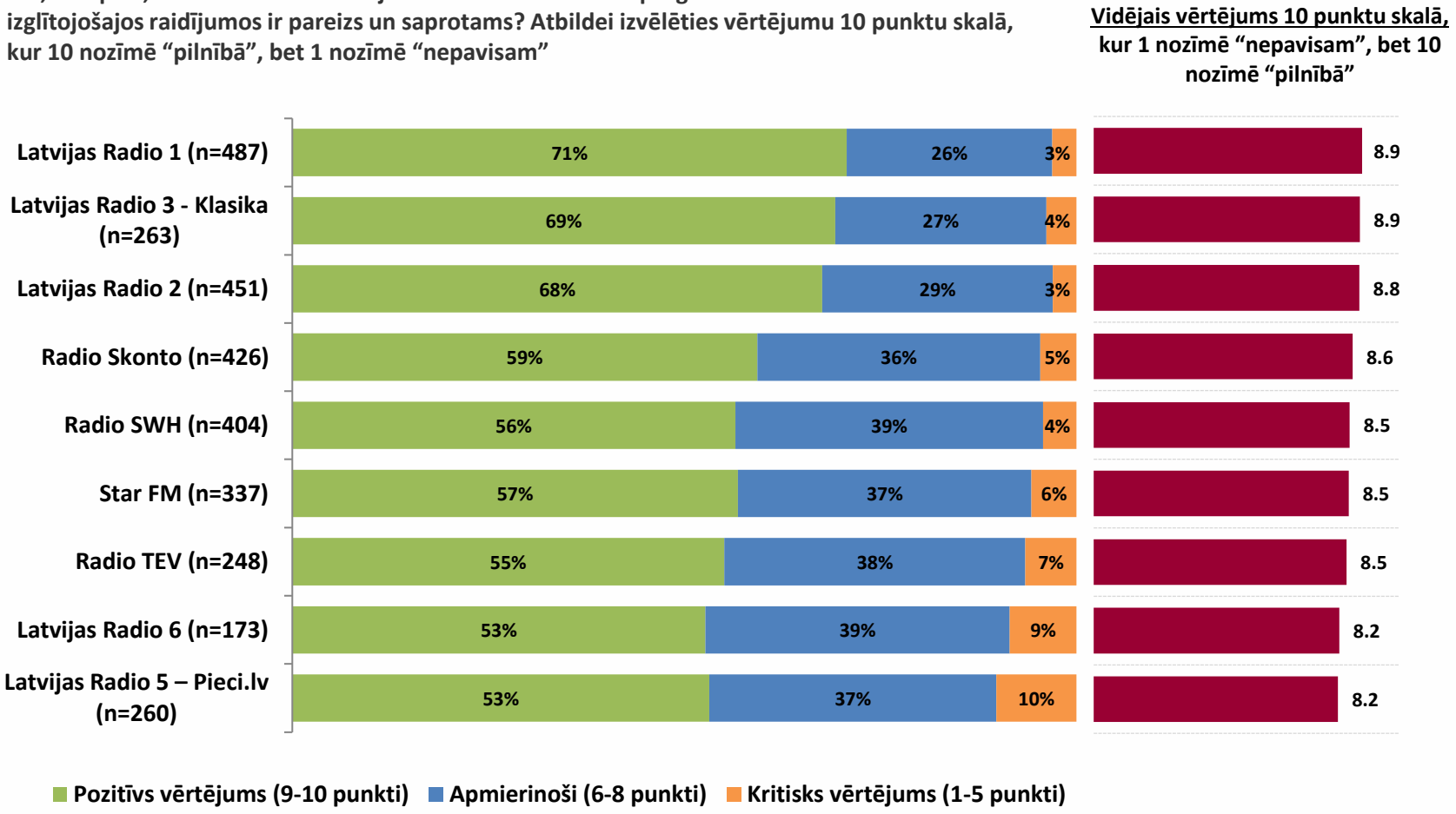

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu izklaides raidījumos

Izlase: visi regulārie radio klausītāji (klausās radio vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu izklaides raidījumos, ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

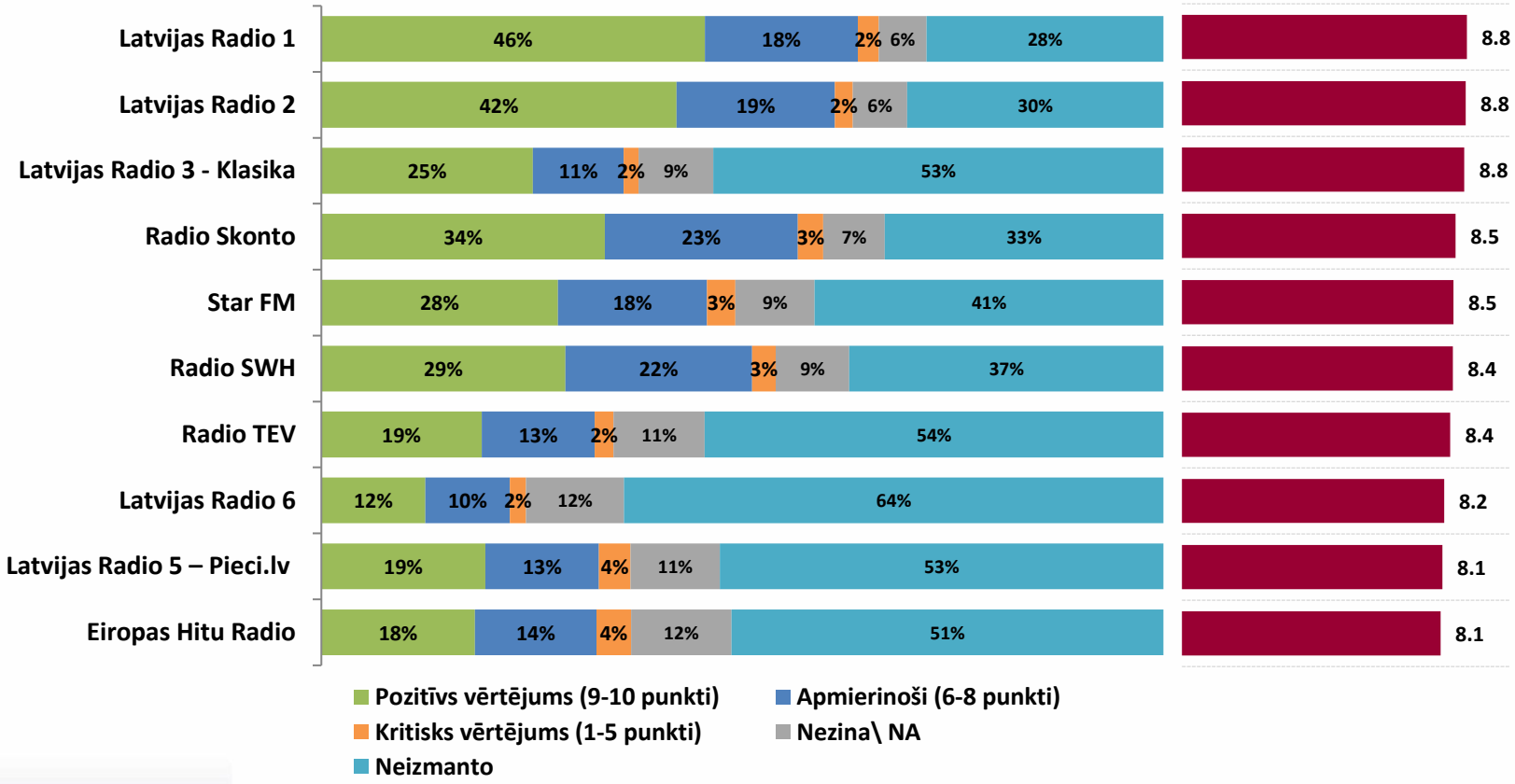

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē radio, n=694

Latviešu valodas lietojuma vērtējums radio kanālu izklaides raidījumos

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums ēterā minēto radio programmu izklaides raidījumos, ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

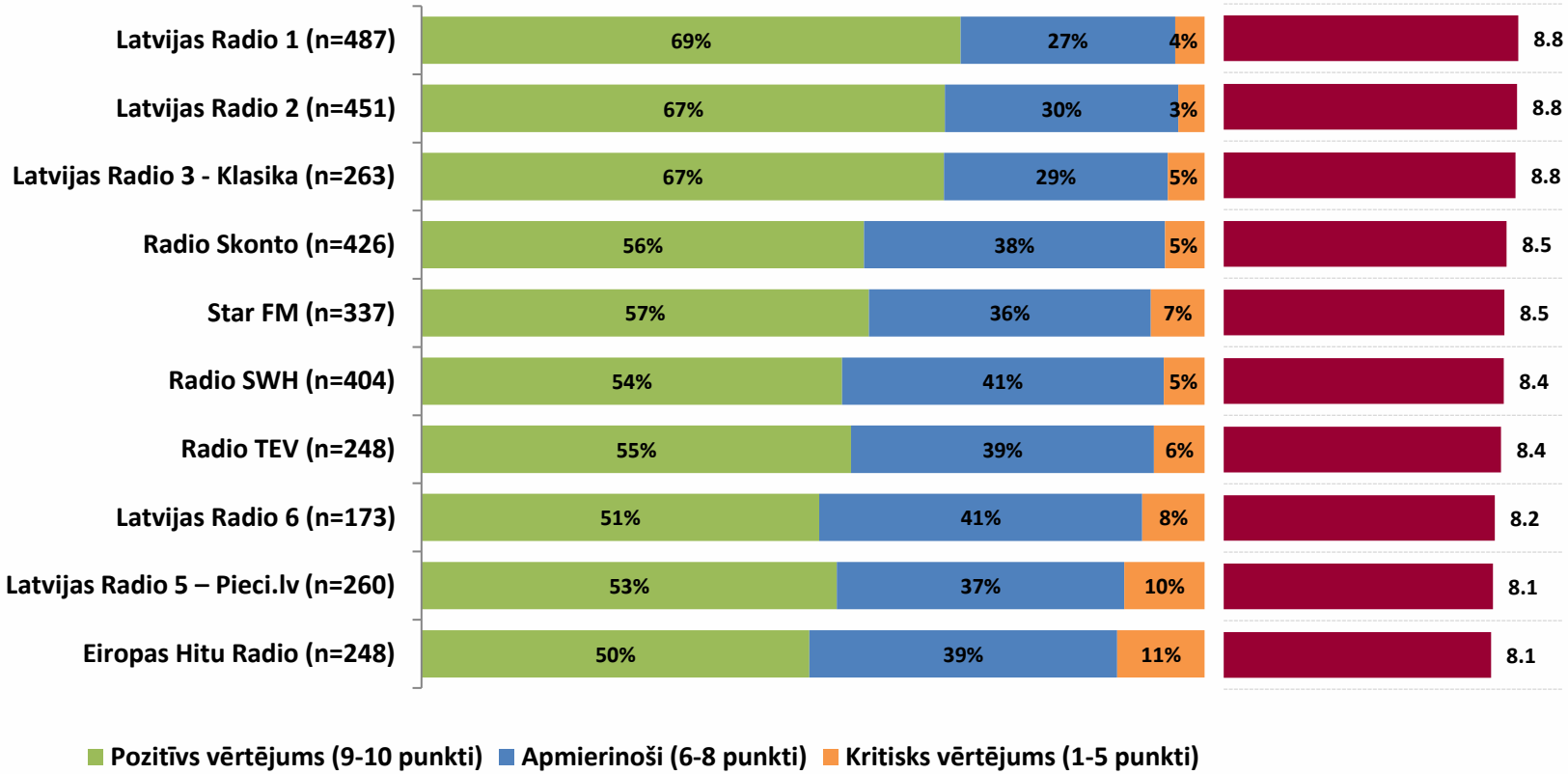

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

Latviešu valodas lietojuma vērtējums interneta vietnēs

Izlase: visi regulārie interneta mediju lietotāji (lieto interneta medijus vismaz reizi nedēļā)

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums minētajās interneta vietnēs, ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

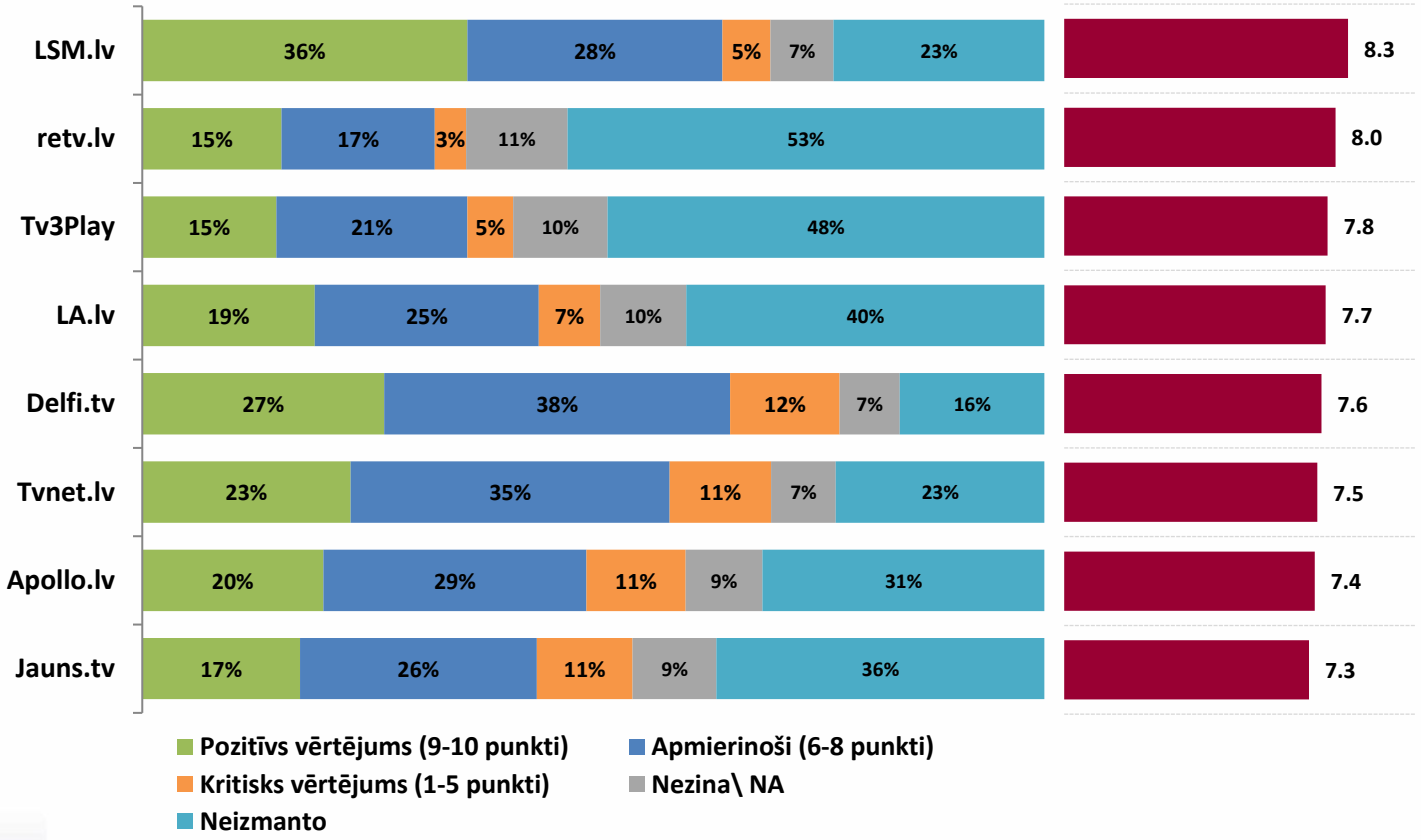

Bāze: respondenti, kuri mediju saturu latviešu valodā regulāri (vismaz reizi nedēļā) patērē internetā, n=959

Latviešu valodas lietojuma vērtējums interneta vietnēs

Izlase: respondenti, kuri vērtēja mediju

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums minētajās interneta vietnēs, ir pareizs, saprotams un pilnvērtīgs? Atbildei izvēlēties vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam"

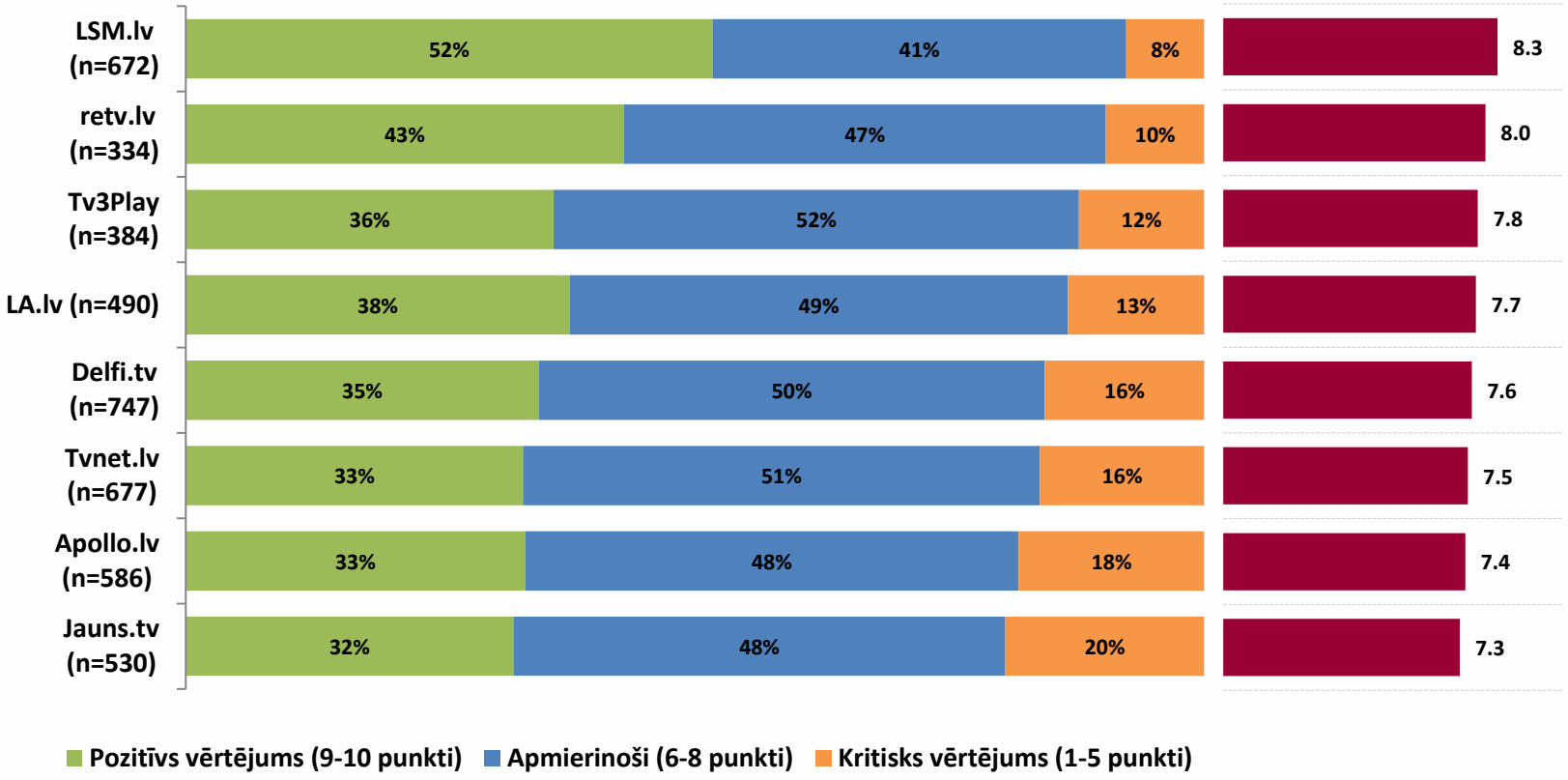

Bāze (n): respondenti, kuri sniedza konkrētu vērtējumu par attiecīgo mediju

7. Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā un negatīvie piemēri

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām?

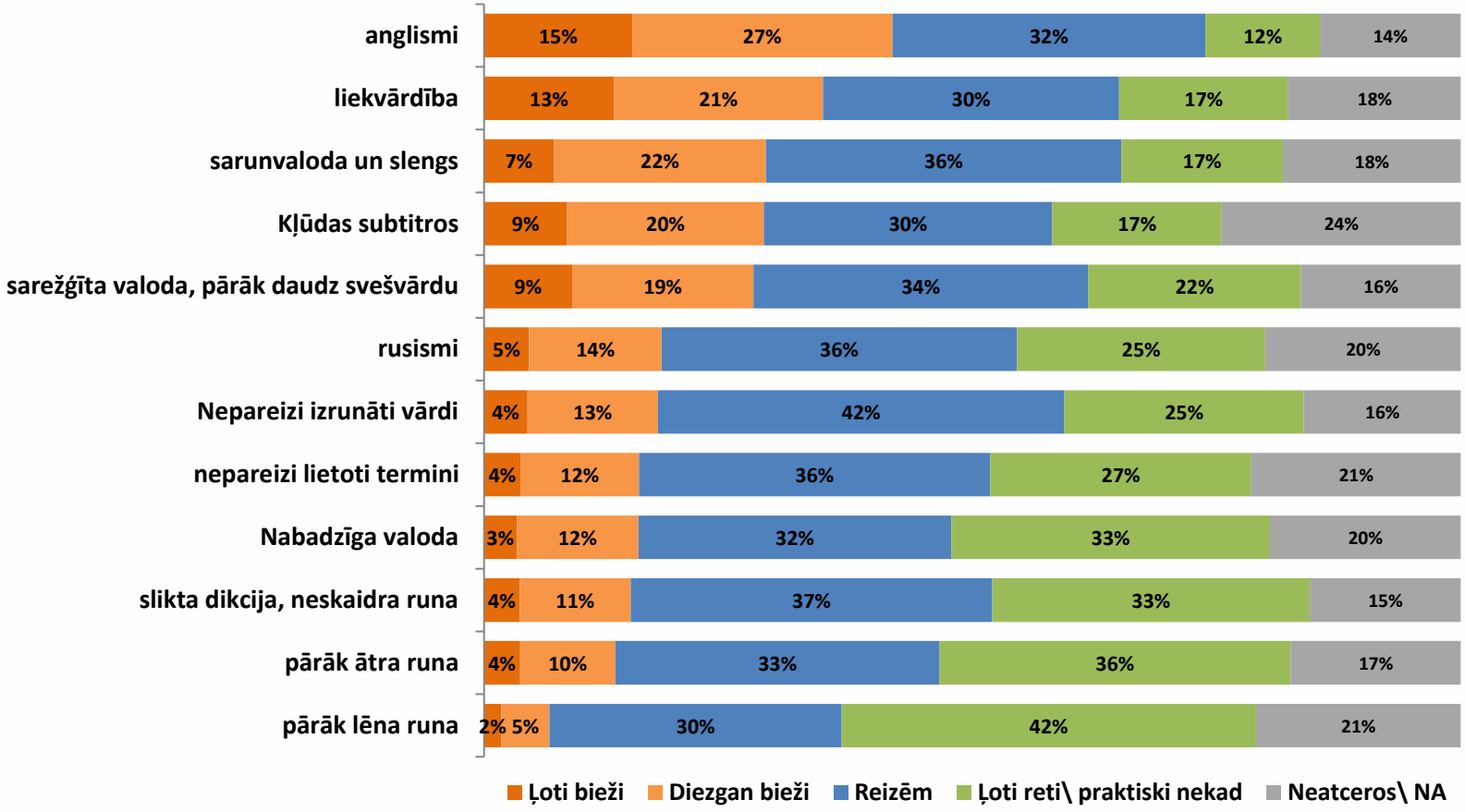

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām?

Ļoti vai diezgan bieži mediju satura veidotāju valodā ir pamanījuši attiecīgās parādības

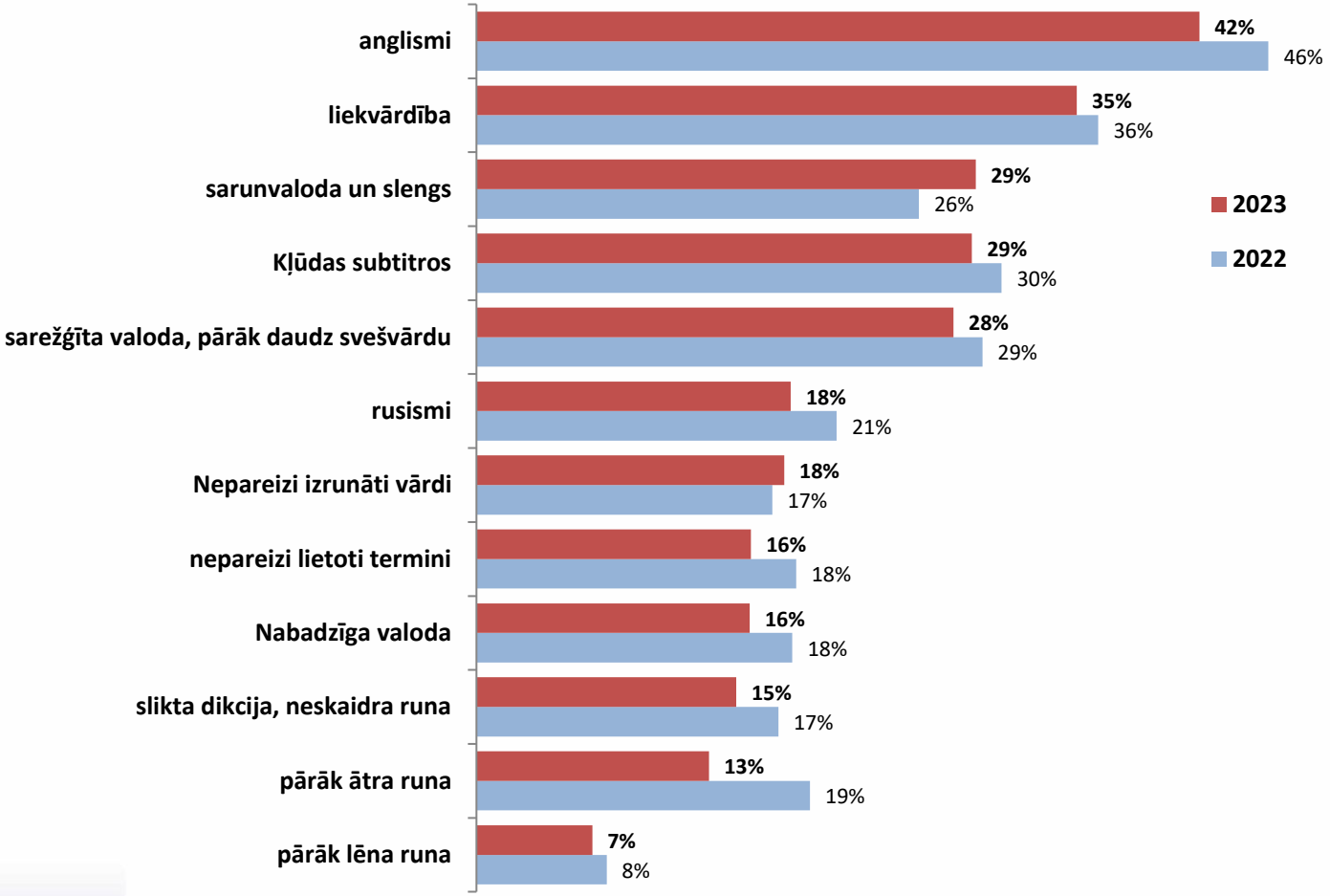

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām? -

Ir pamanījis ļoti vai diezgan bieži

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām? -

Ir pamanījis ļoti vai diezgan bieži

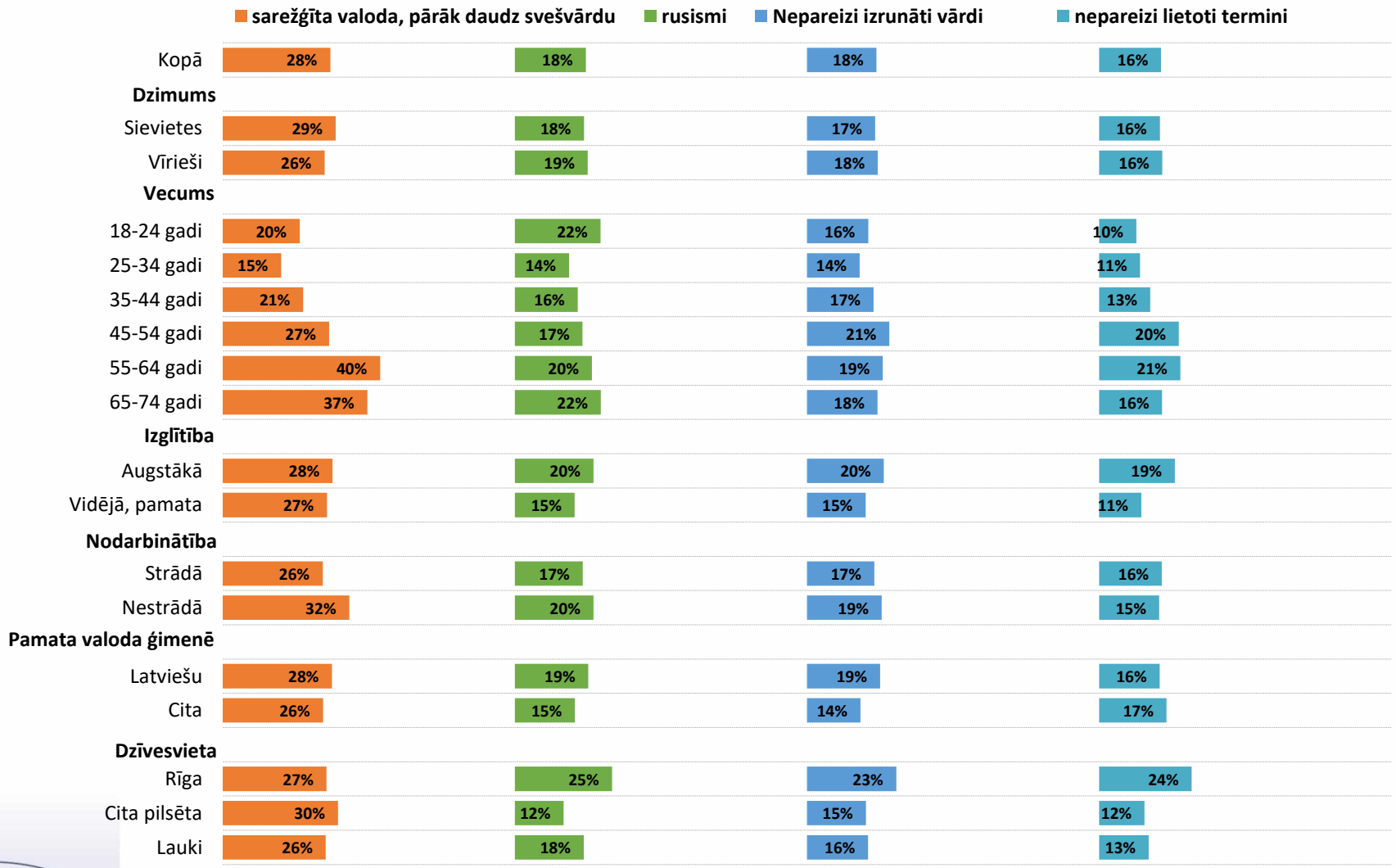

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām? -

Ir pamanījis ļoti vai diezgan bieži

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

8. Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat katram no zemāk minētajiem apgalvojumiem par latviešu valodas lietošanu medijos?

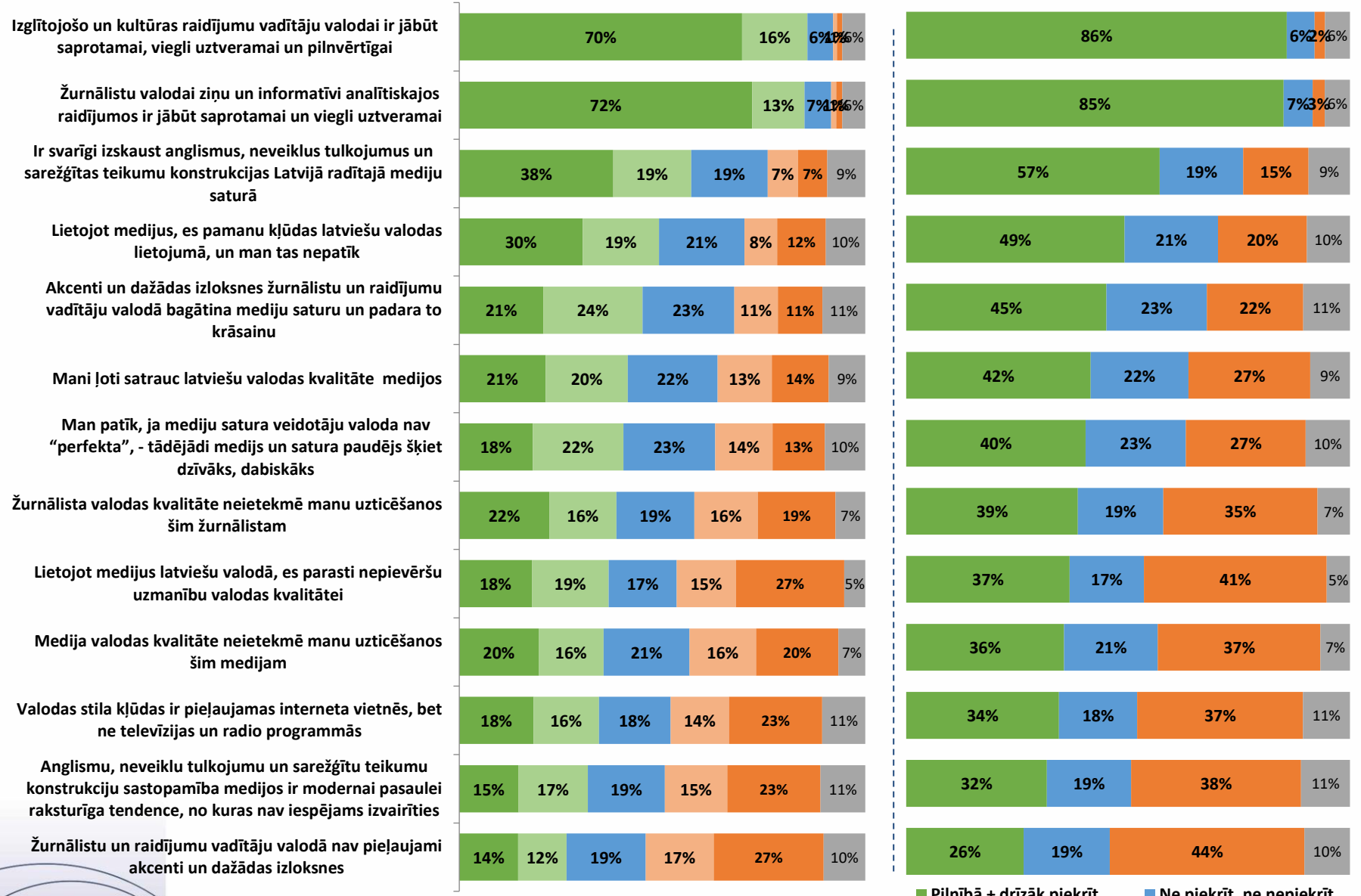

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat katram no zemāk minētajiem apgalvojumiem par latviešu valodas lietošanu medijos?

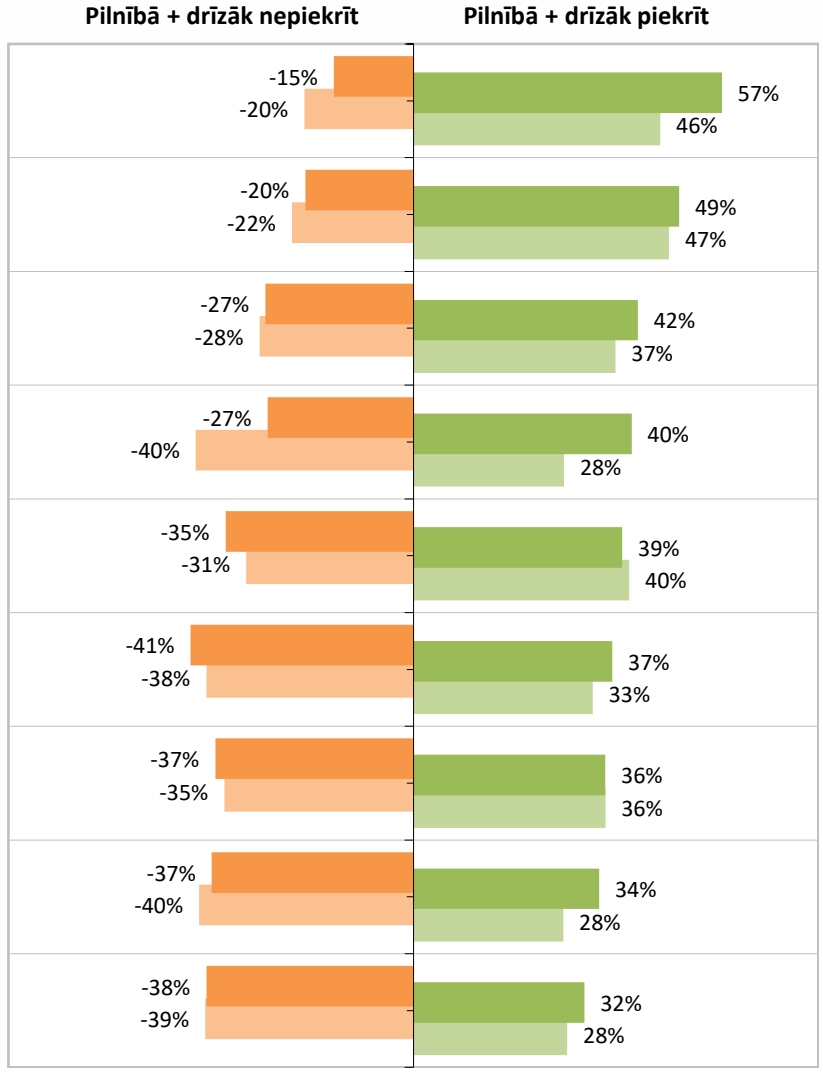

Bāze: visi aptaujas dalībnieki

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Ir svarīgi izskaust anglismus, neveiklus tulkojumus un sarežģītas teikumu konstrukcijas Latvijā radītajā mediju saturā

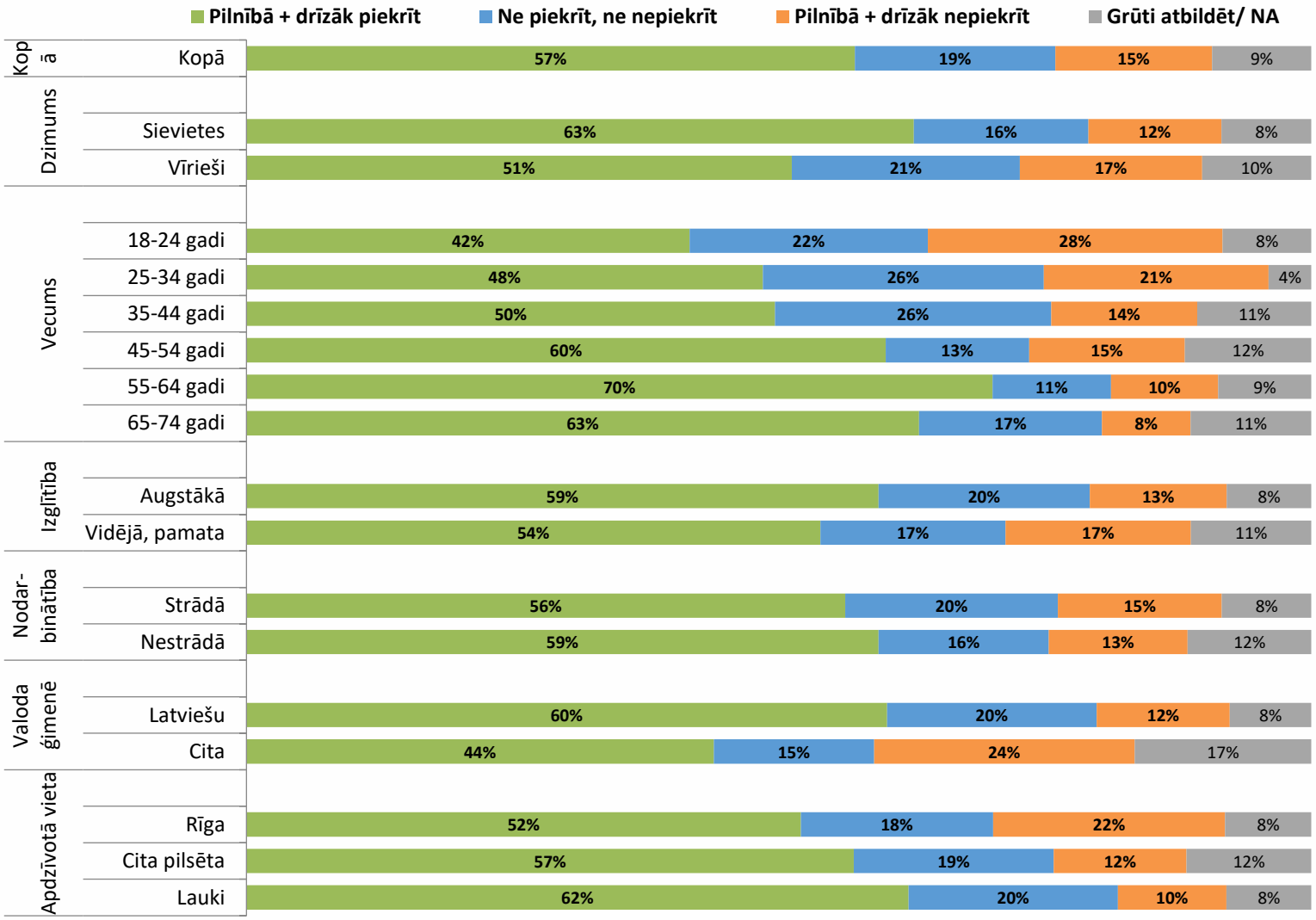

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Lietojot medijus, es pamanu kļūdas latviešu valodas lietojumā, un man tas nepatīk

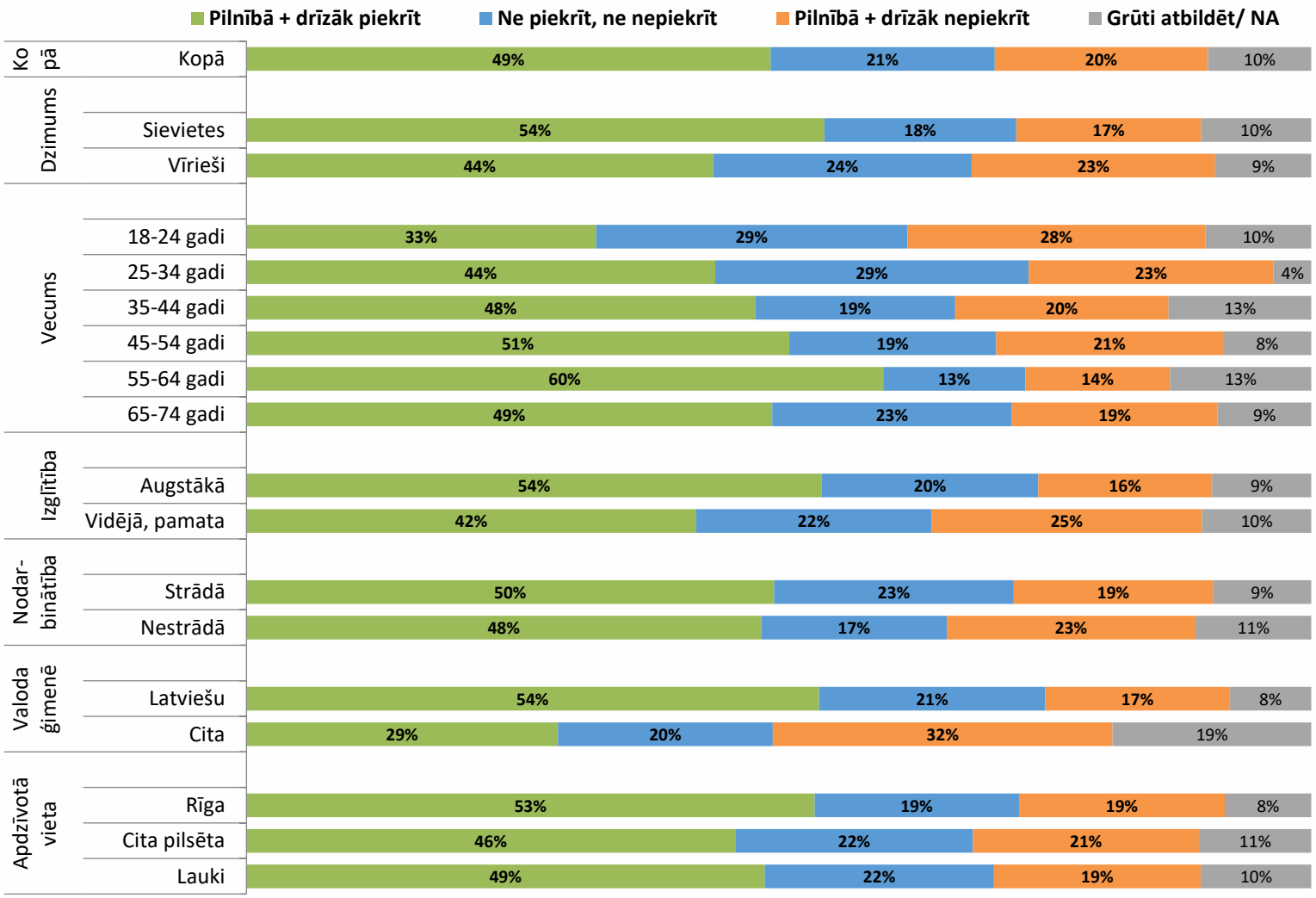

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Akcenti un dažādas izloksnes žurnālistu un raidījumu vadītāju valodā bagātina mediju saturu un padara to krāsainu

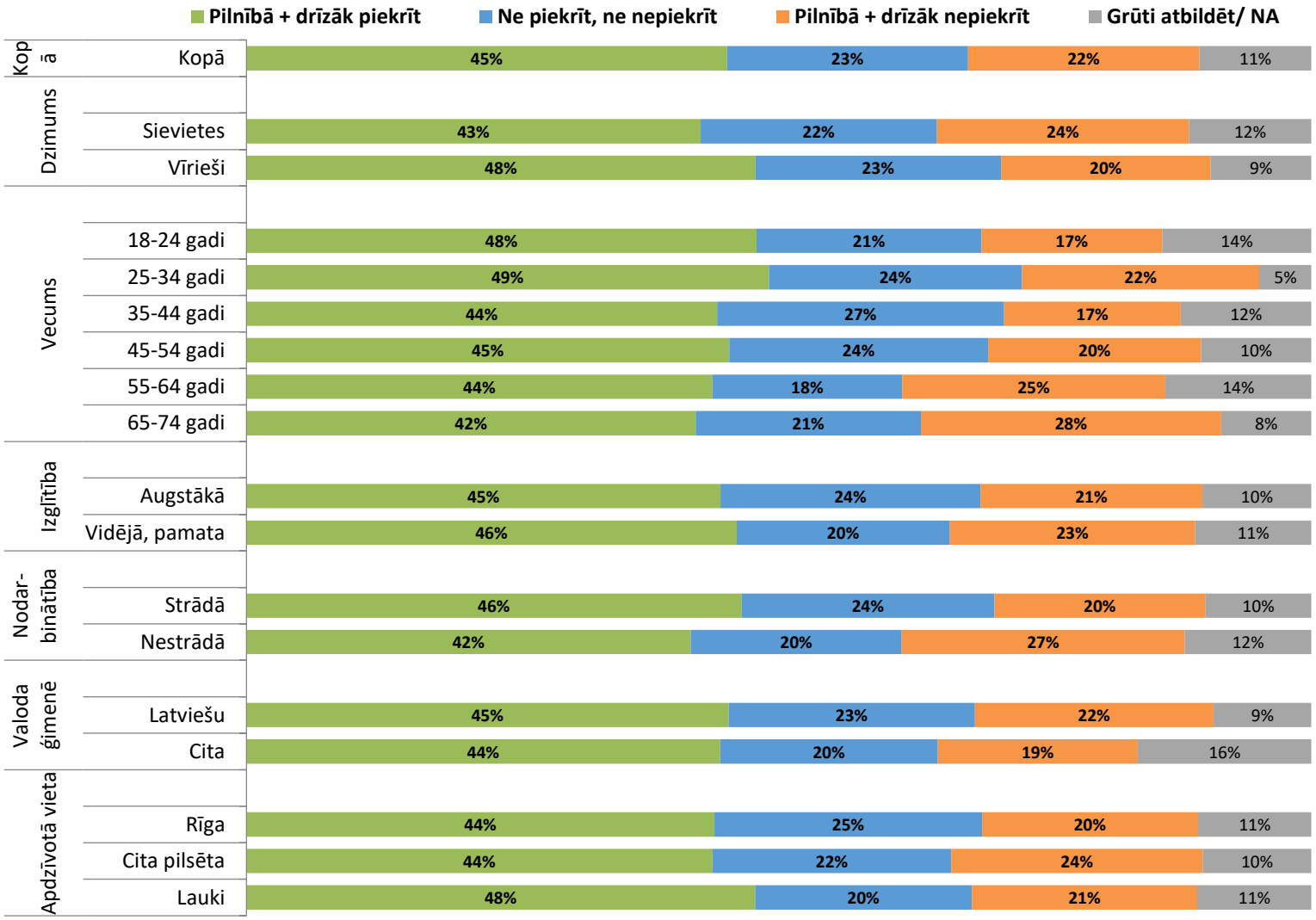

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

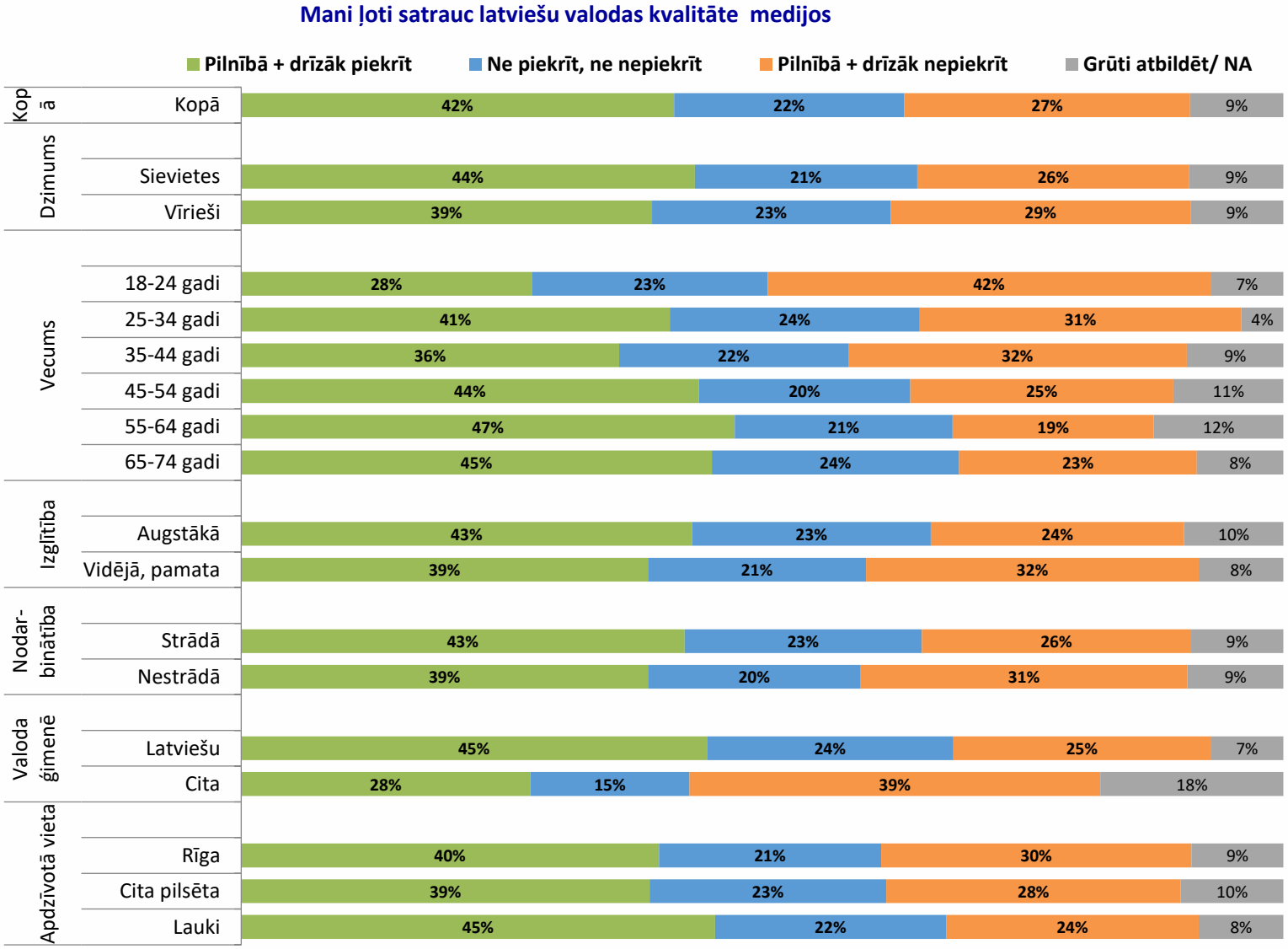

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Man patīk, ja mediju satura veidotāju valoda nav "perfekta", - tādējādi medijs un satura paudējs šķiet dzīvāks, dabiskāks

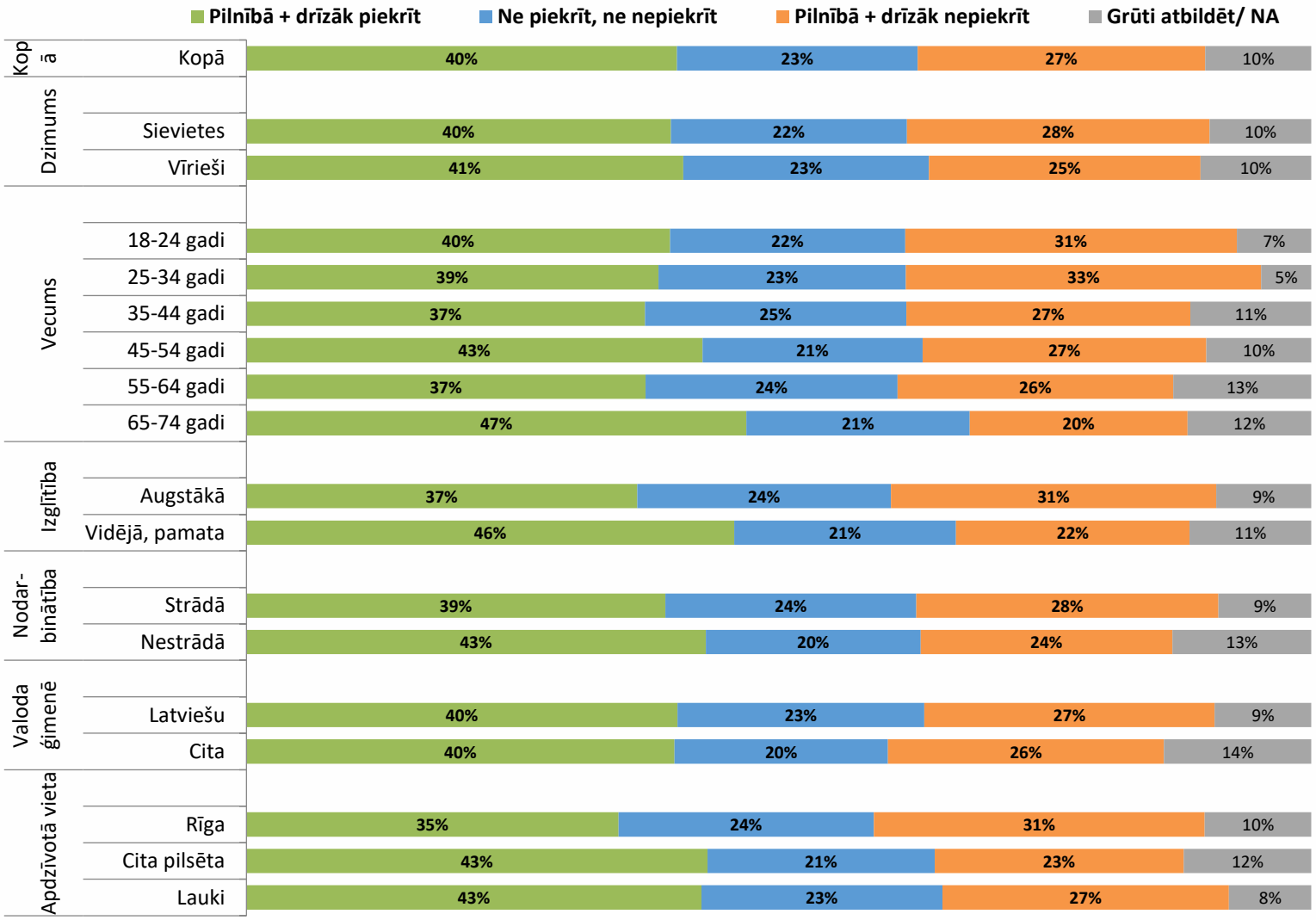

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

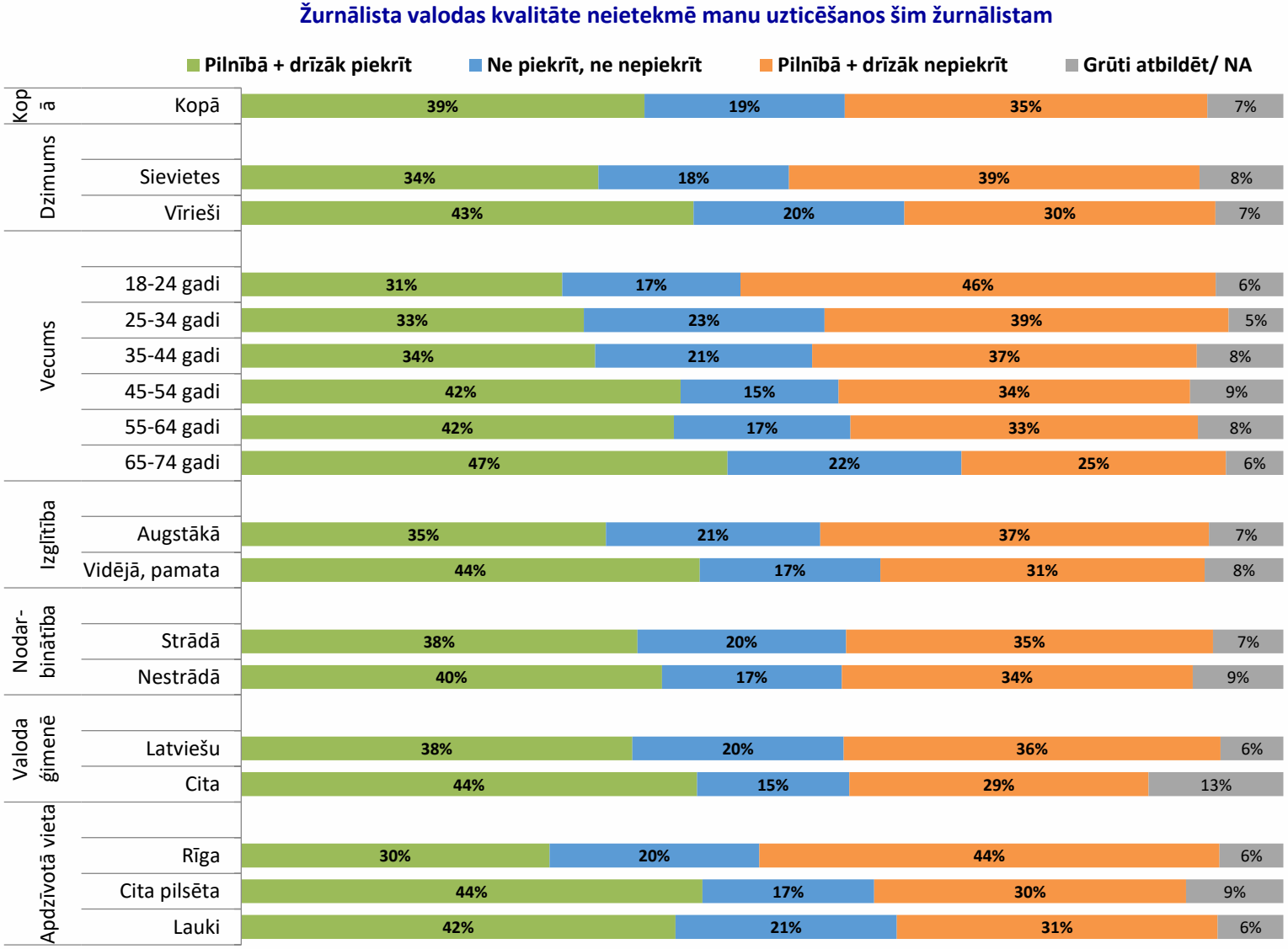

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

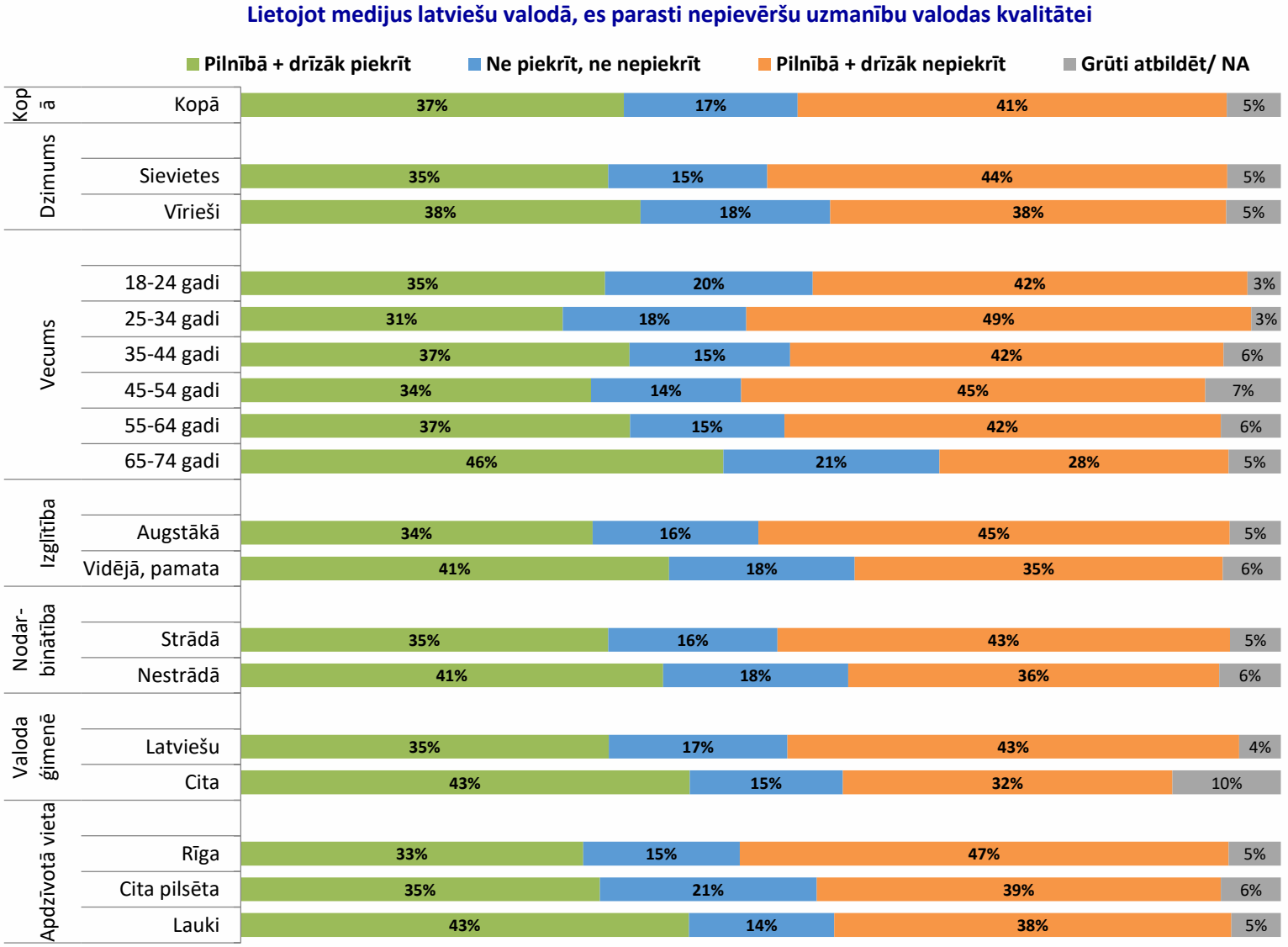

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Medija valodas kvalitāte neietekmē manu uzticēšanos šim medijam

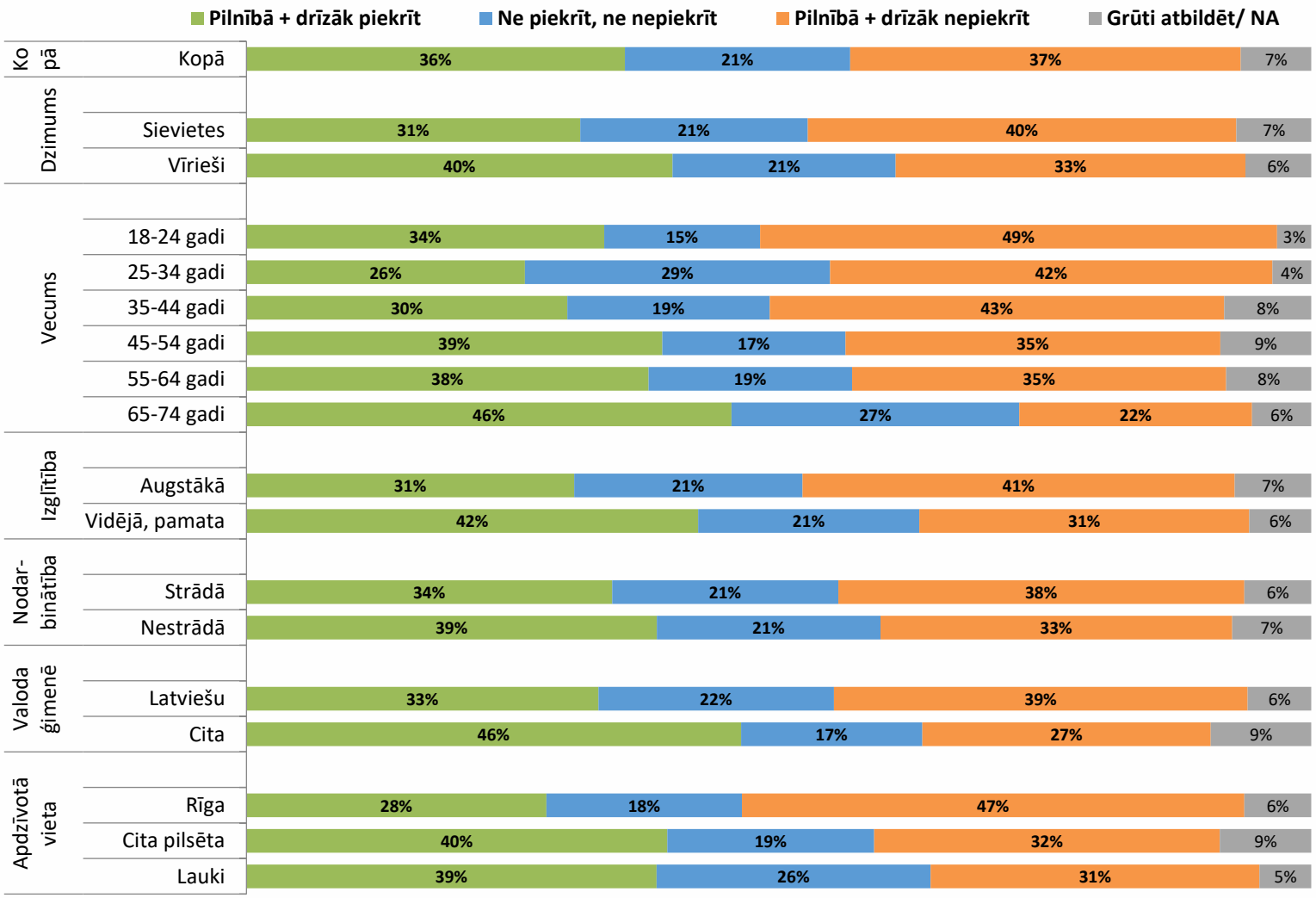

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Valodas stila kļūdas ir pieļaujamas interneta vietnēs, bet ne televīzijas un radio programmās

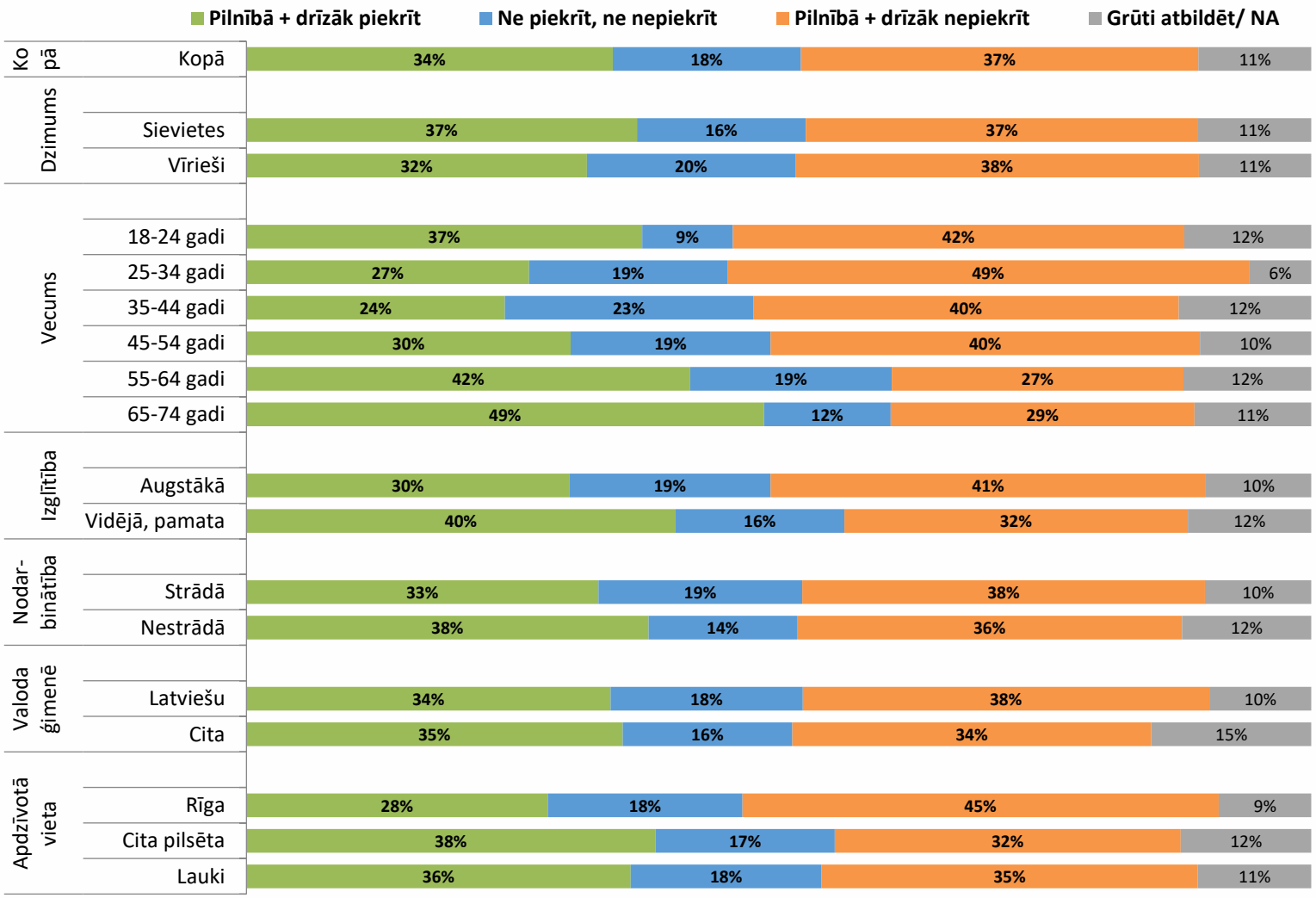

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Anglismu, neveiklu tulkojumu un sarežģītu teikumu konstrukciju sastopamība medijos ir modernai pasaulei raksturīga tendence, no kuras nav iespējams izvairīties

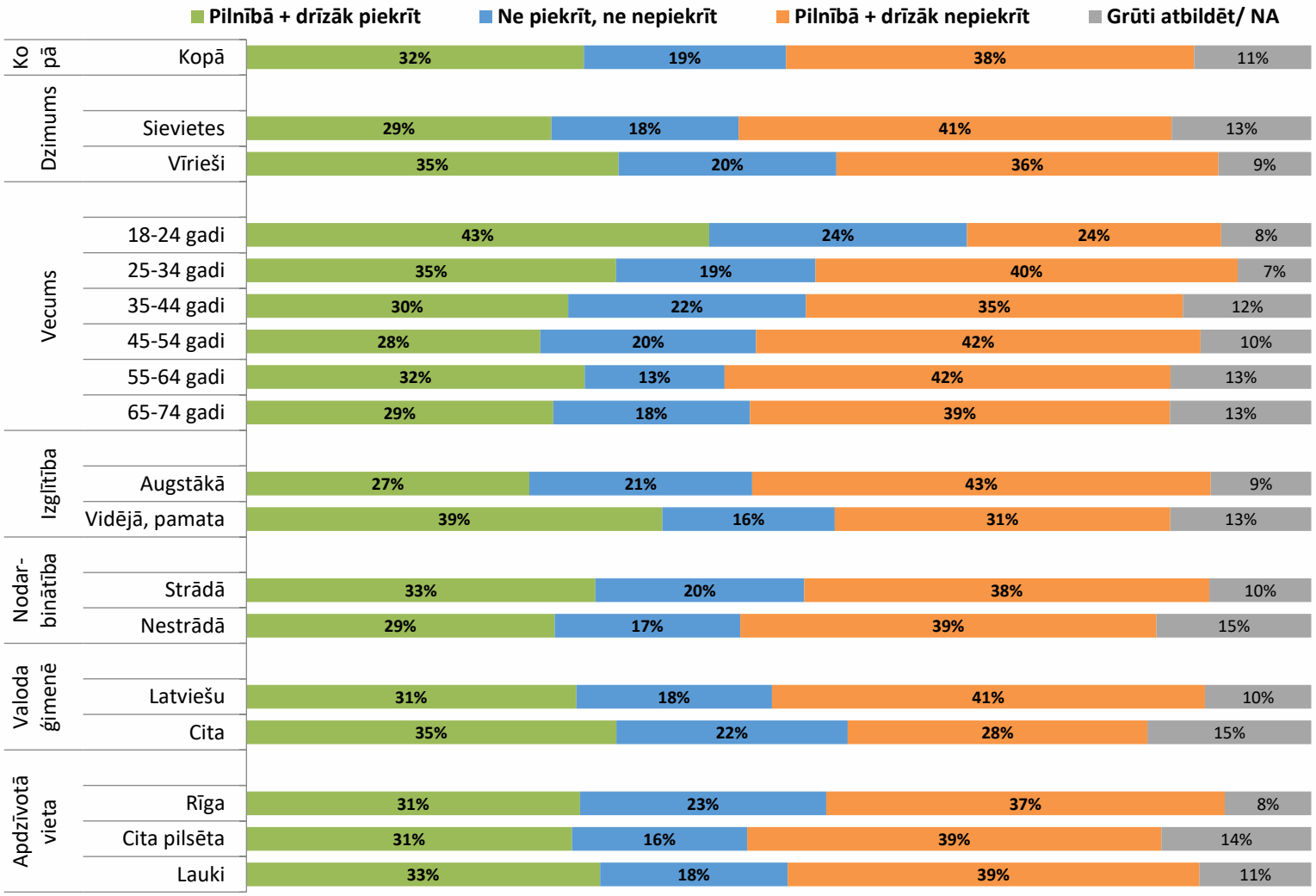

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Priekšstati par latviešu valodas lietošanu medijos

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam par latviešu valodas lietošanu medijos?

Žurnālistu un raidījumu vadītāju valodā nav pieļaujami akcenti un dažādas izloksnes

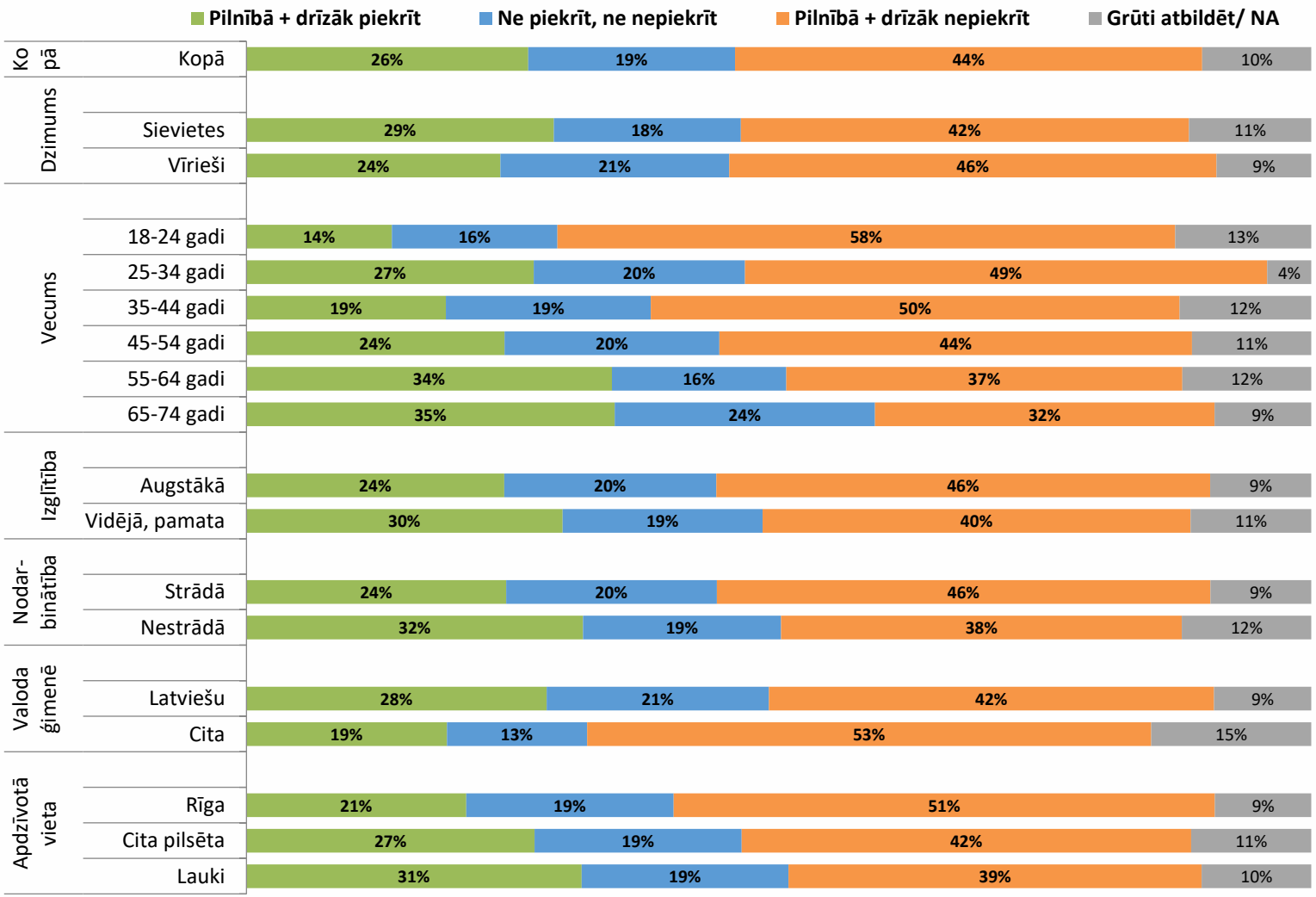

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

9. Interese par Latvijā veidotu mediju saturu latgaliešu, krievu un angļu valodās

Interese par mediju saturu latgaliešu valodā

Vai Jūs atbalstāt mediju saturu latgaliešu valodā?

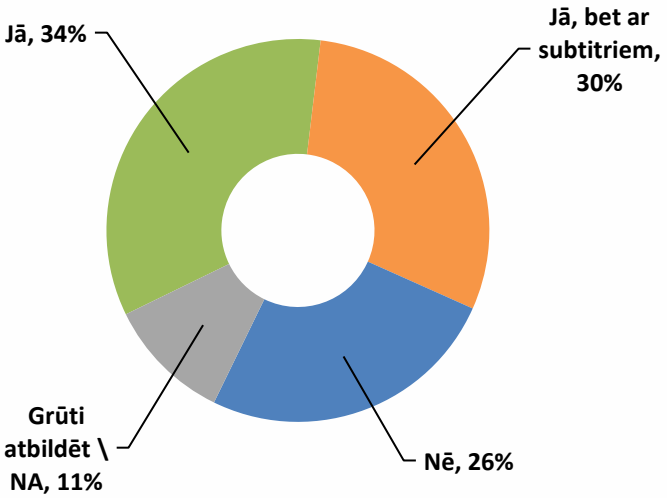

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Atbalsta mediju saturu latgaliešu valodā

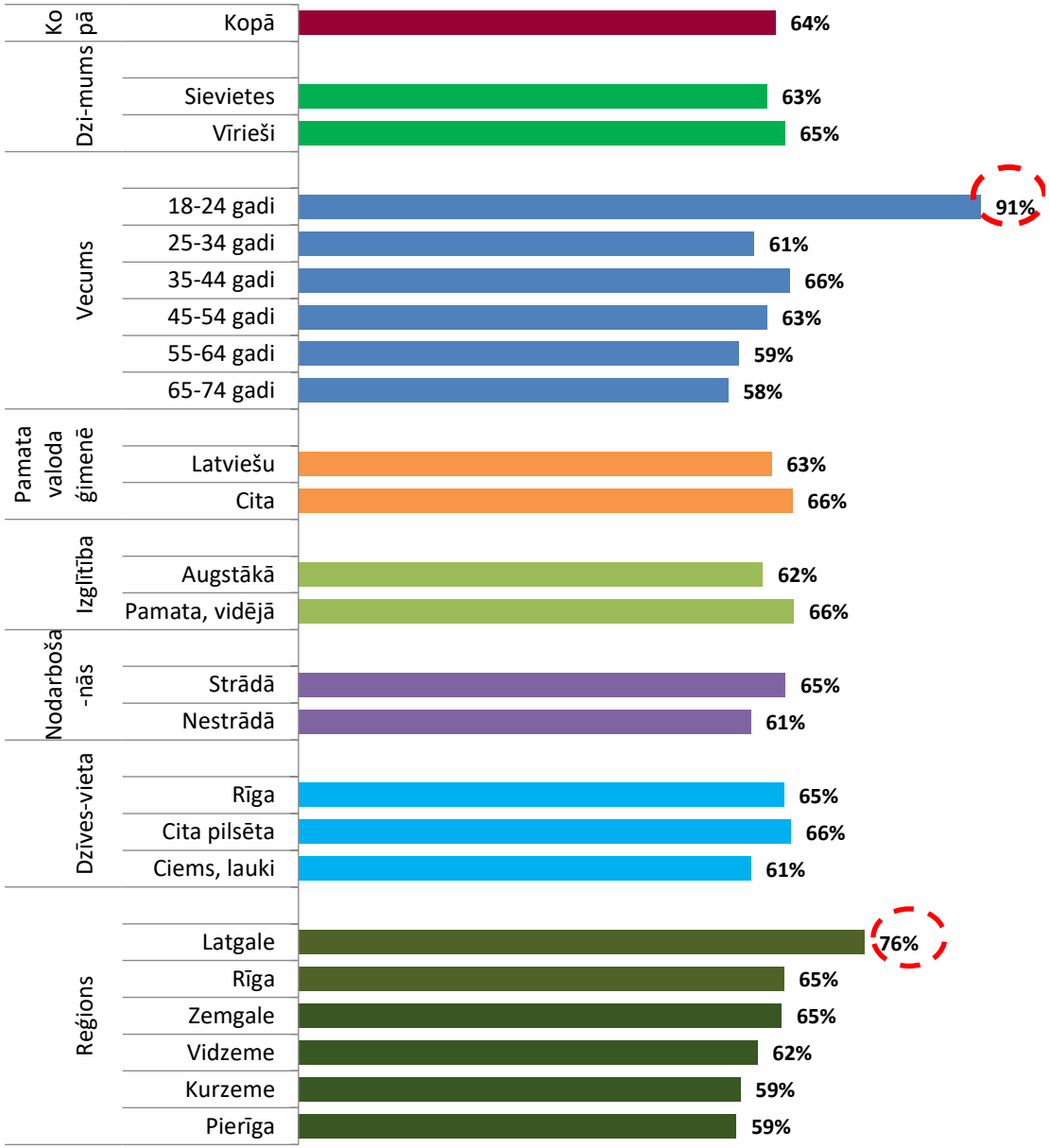

Latvijas mediju piedāvātā satura latgaliešu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs latgaliešu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

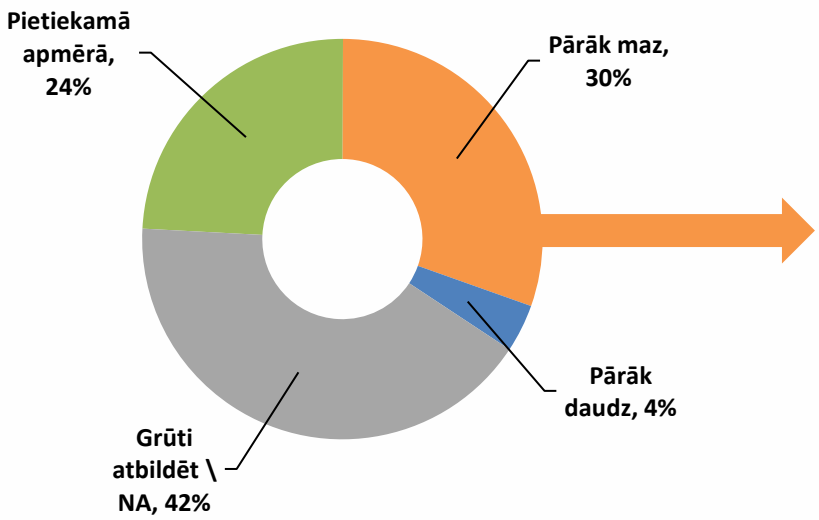

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Kāda veida Latvijas mediju piedāvātais saturs latgaliešu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir pārāk maz?

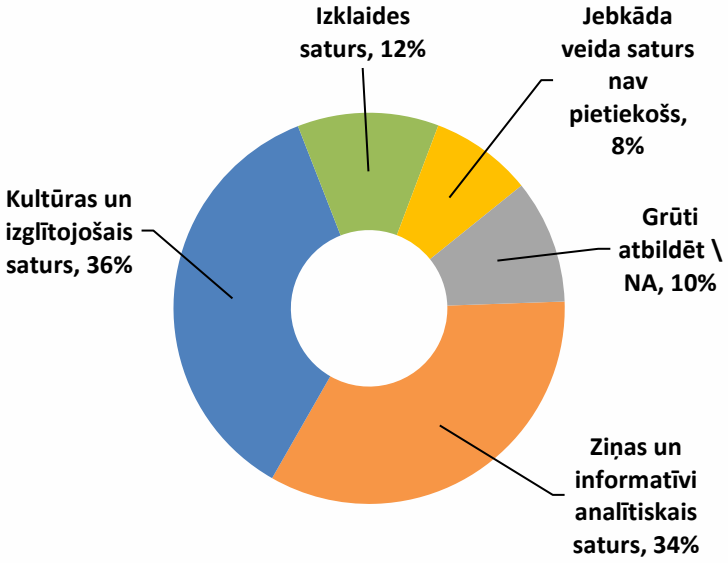

Bāze: respondenti, kuri uzskata, ka Latvijas mediju piedāvātais saturs latgaliešu valodā pašlaik ir pārāk mazs; n=302

Latvijā veidota mediju satura latgaliešu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs latgaliešu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

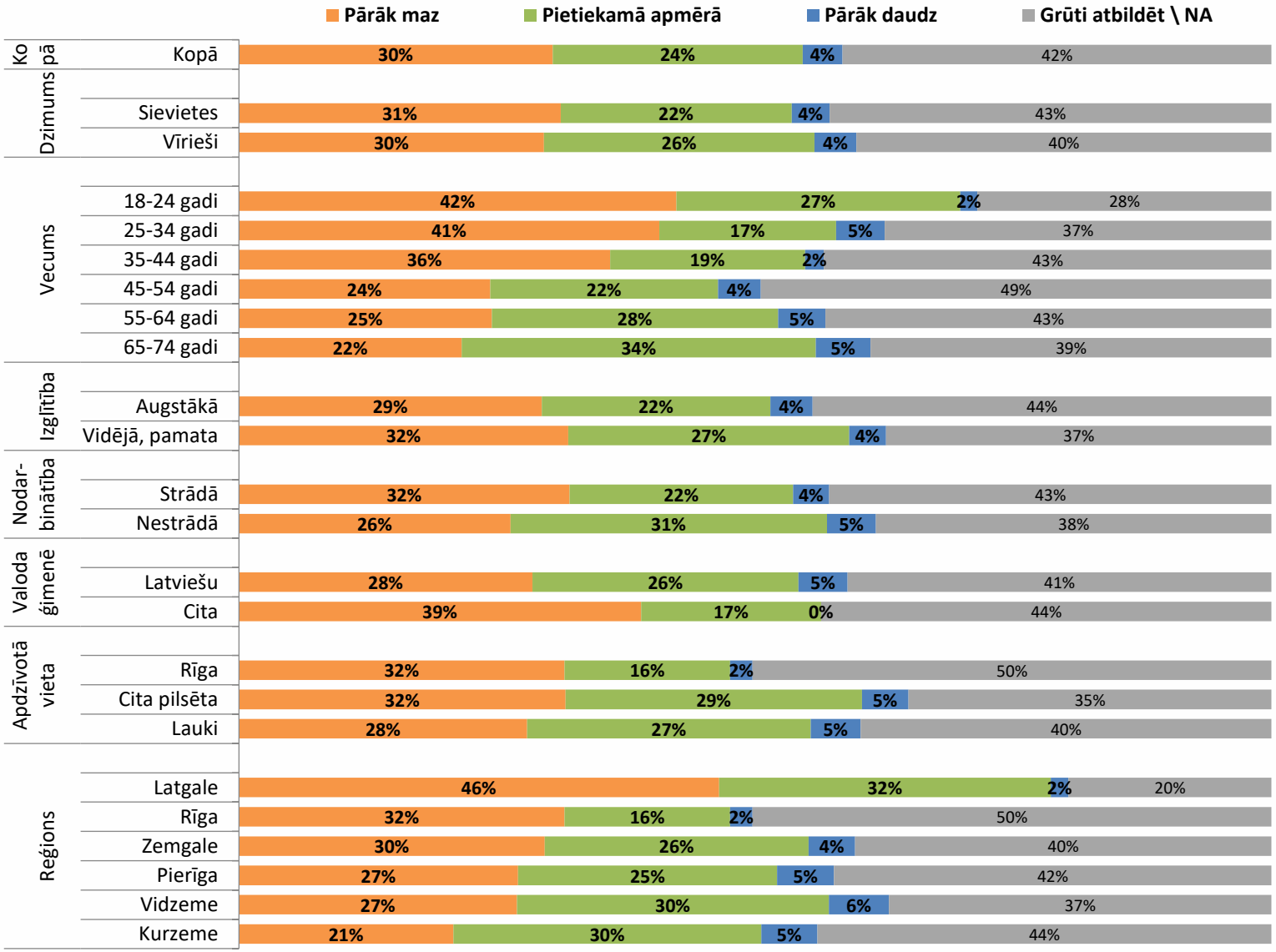

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Interese par Latvijā veidotu mediju saturu krievu valodā

Vai, Jūsuprāt, medijiem Latvijā būtu jāveido saturs krievu valodā?

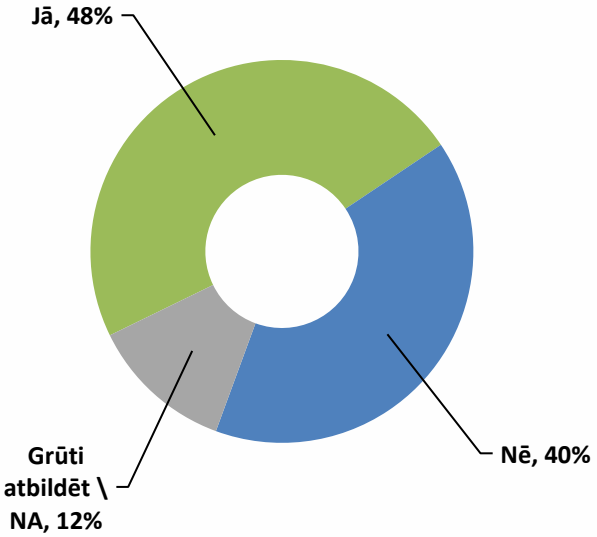

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Uzskata, ka medijiem Latvijā būtu jāveido saturs krievu valodā

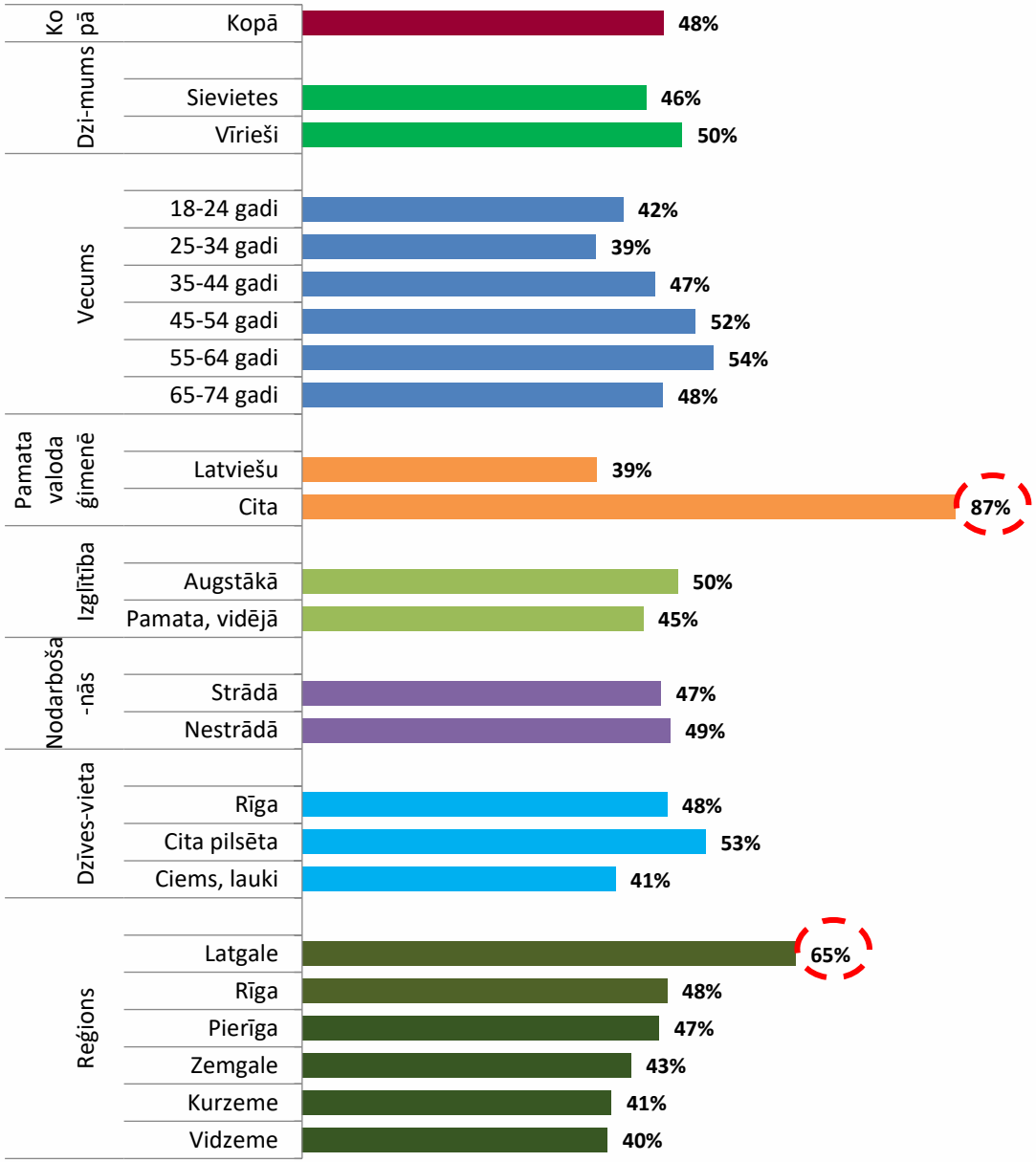

Latvijas mediju piedāvātā satura krievu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs krievu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

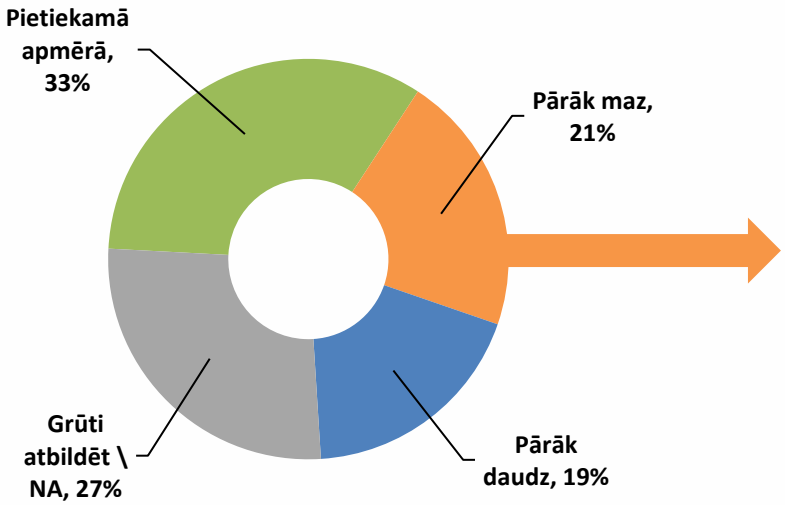

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Kāda veida Latvijas mediju piedāvātais saturs krievu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir pārāk maz?

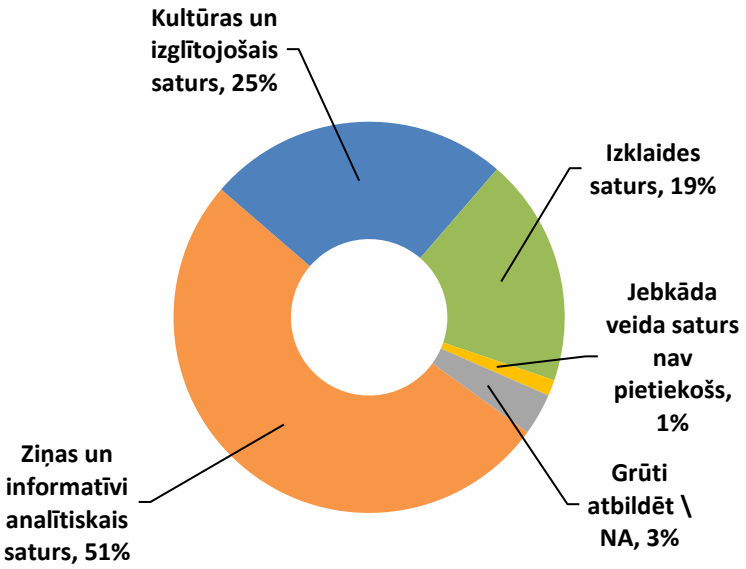

Bāze: respondenti, kuri uzskata, ka Latvijas mediju piedāvātais saturs krievu valodā pašlaik ir pārāk mazs; n=220

Latvijā veidota mediju satura krievu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs krievu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

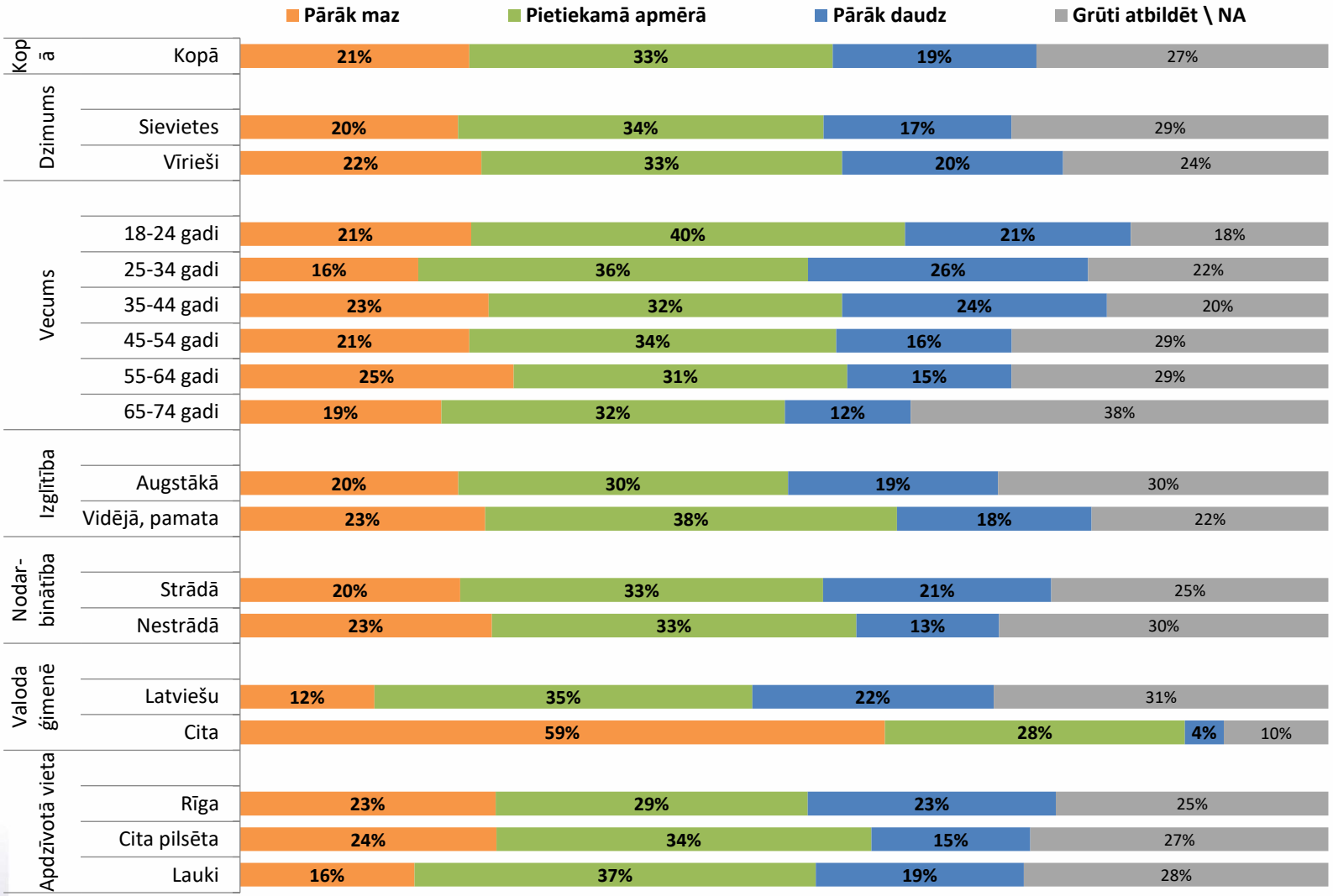

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Interese par Latvijā veidotu mediju saturu angļu valodā

Vai, Jūsuprāt, medijiem Latvijā būtu jāveido saturs angļu valodā?

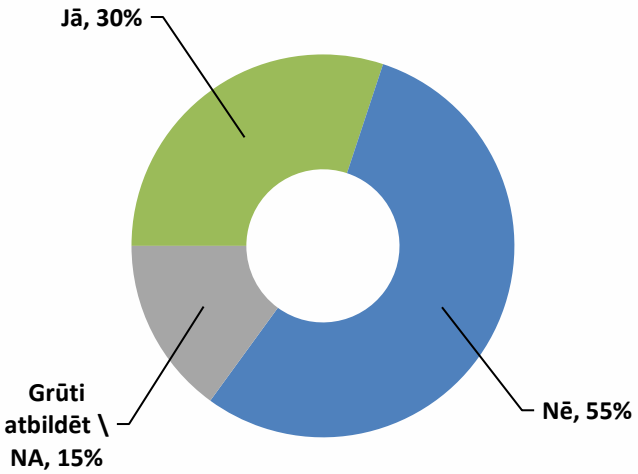

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Uzskata, ka medijiem Latvijā būtu jāveido saturs angļu valodā

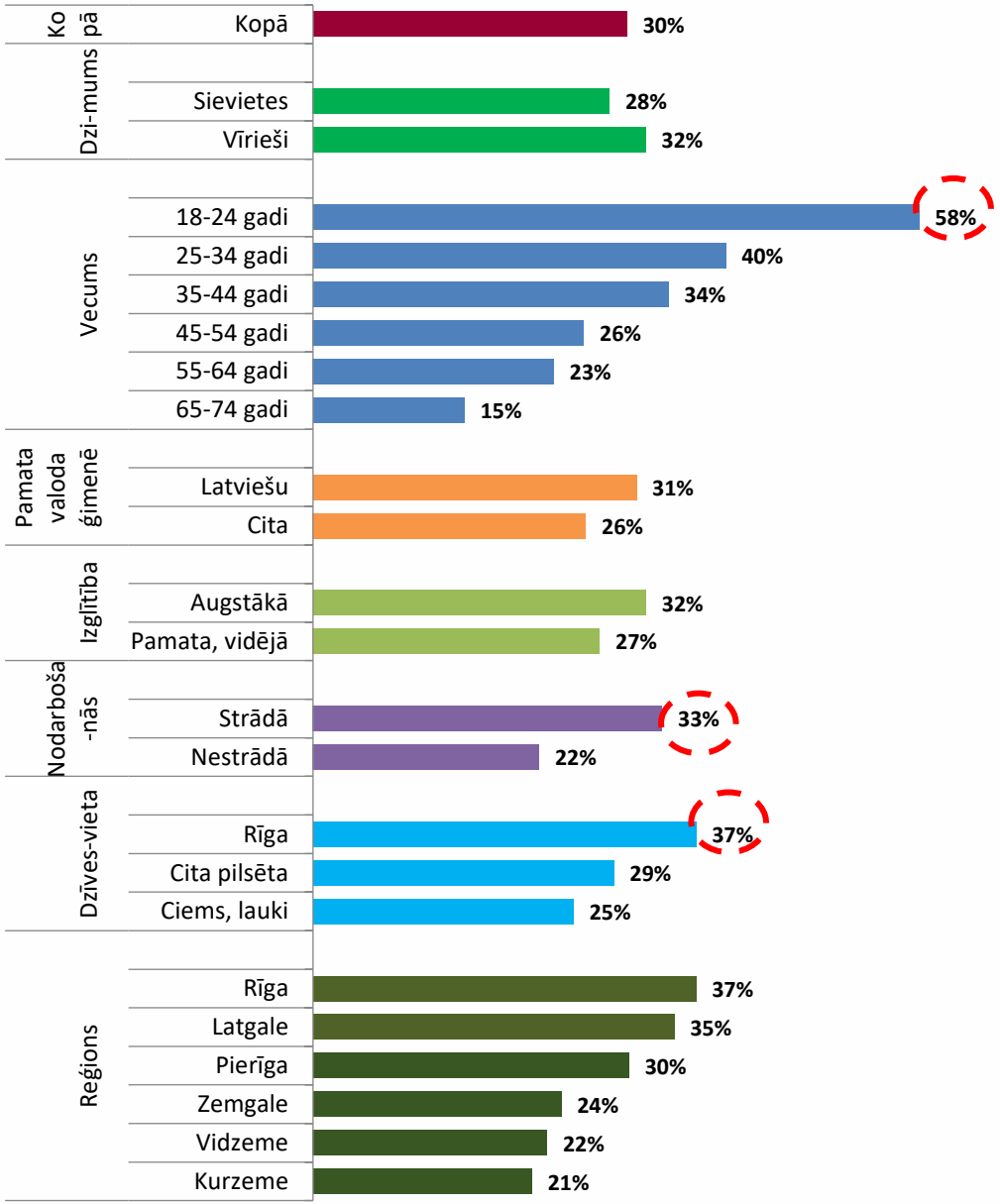

Latvijas mediju piedāvātā satura angļu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs angļu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

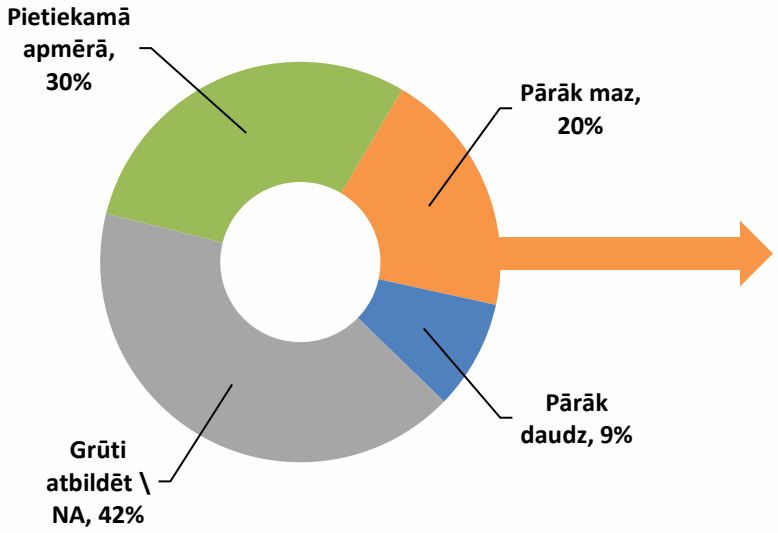

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

Kāda veida Latvijas mediju piedāvātais saturs angļu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir pārāk maz?

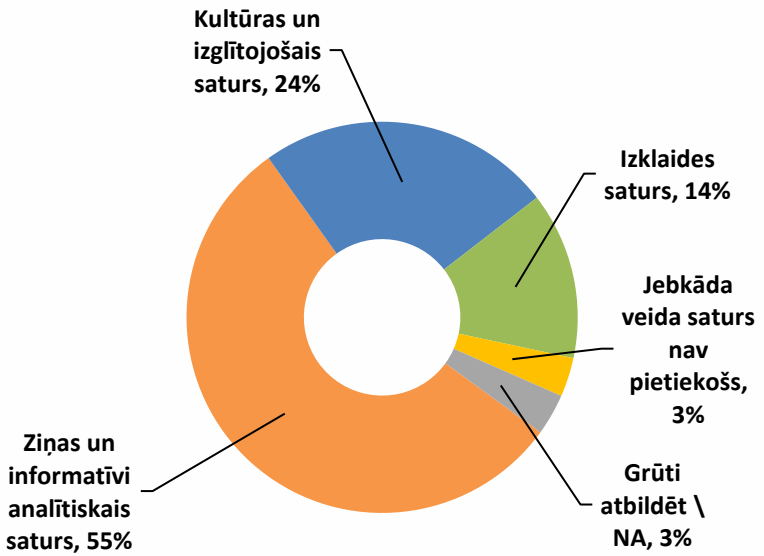

Bāze: respondenti, kuri uzskata, ka Latvijas mediju piedāvātais saturs angļu valodā pašlaik ir pārāk mazs; n=200

Latvijā veidota mediju satura angļu valodā vērtējums

Vai Latvijas mediju piedāvātais saturs angļu valodā pašlaik, Jūsuprāt, ir ... ?

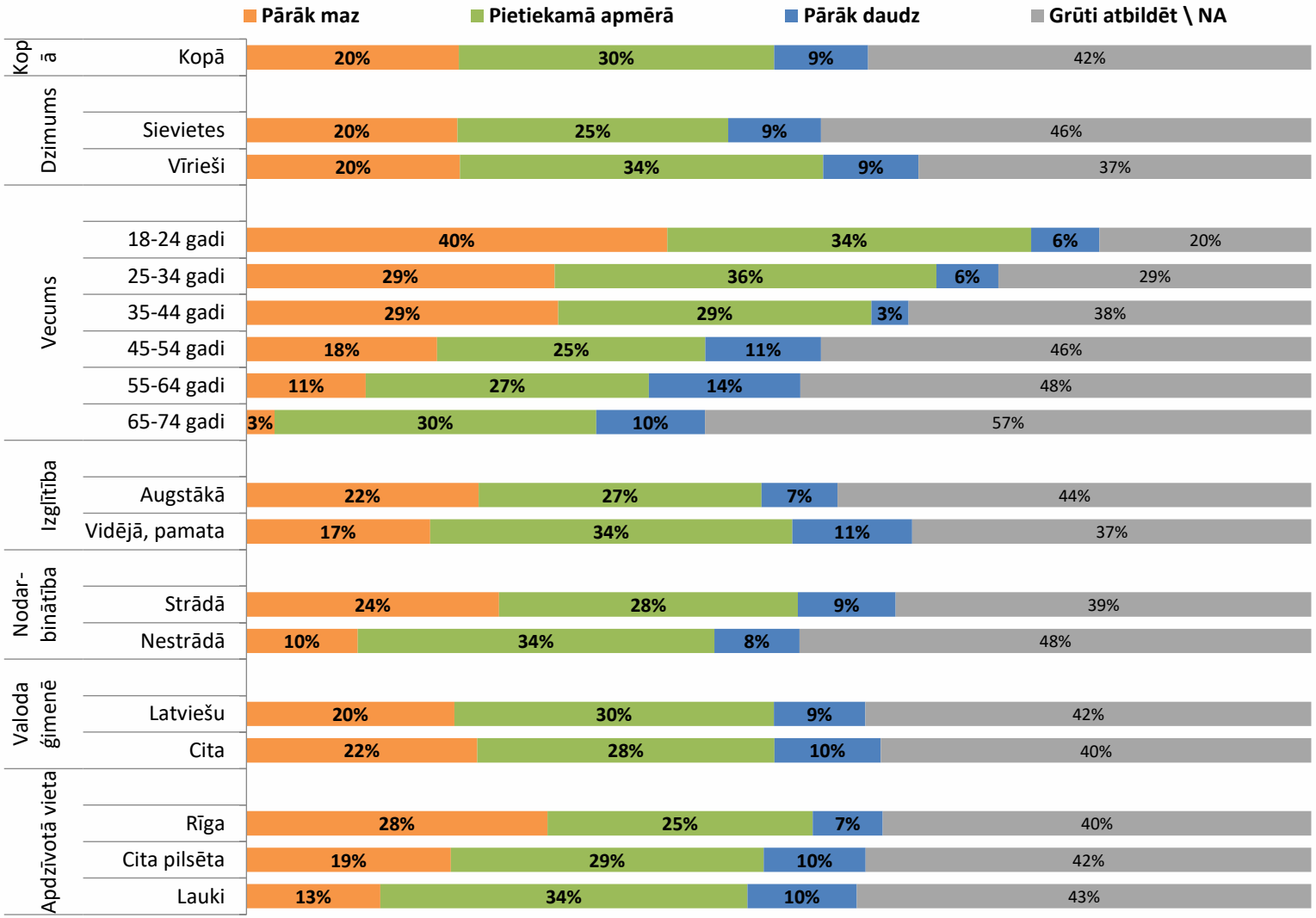

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1041

II. APTAUJA PERSONĀM AR DZIRDES TRAUCĒJUMIEM

1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
MĒRĶA GRUPA UN IZLASE	243 personas ar dzirdes traucējumiem, kuri patērē mediju saturu (t.i. skatās TV, klausās radio vai lieto saturu interneta vietnēs) latviešu valodā.
APTAUJAS METODE	Ņemot vērā, faktu, ka iedzīvotāji ar iedzimtiem dzirdes traucējumiem nevar paust savu viedokli telefoniski, aptauja tika organizēta kā anketēšana interneta vidē. Potenciālie respondenti tika uzrunāti izmantojot nevalstiskās organizācijas, kuras apvieno šos iedzīvotājus, ļaujot piedalīties ikvienam tās loceklim.
INTERVĒŠANAS LAIKS	25.11.2023. – 10.12.2023.

2. Galvenie secinājumi

- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem:
  - Gandrīz visām aptaujātajām personām ar dzirdes traucējumiem ir svarīgs pareizs un saprotams latviešu valodas lietojums mediju saturā:
    - 95% aptaujas dalībnieku (lieto mediju saturu latviešu valodā vismaz reizi nedēļā) tas ir svarīgi ziņu un informatīvi analītiskajā saturā;
    - 95% tas ir svarīgi izklaides saturā, skatoties, piemēram, filmas, seriālus;
    - 85% aptaujāto tas ir svarīgi kultūras un izglītojošajā saturā.
  - Lietojot medijus gandrīz visas (97%) personas ar dzirdes traucējumiem izmanto subtitrus. Vairākumu respondentu apmierina to kvalitāte, taču subtitru apjoms, galvenokārt, tika vērtēts kā nepietiekošs.
    - ✓ Subtitrus televīzijā izmanto 90%, internetā – 74%, kinoteātrī/ teātrī/ operā – 59% personu ar dzirdes traucējumiem;
    - ✓ Subtitru apjoms mediju saturā interneta vietnēs apmierina 37%, televīzijā – 32% personu ar dzirdes traucējumiem. Pārējie respondenti pieejamo subtitru apjomu televīzijā un interneta medijos vērtēja kā nepietiekamu;
    - ✓ Divas trešdaļas (65%) aptaujas dalībnieku kopumā apmierina piedāvāto subtitru kvalitāte Latvijas medijos. Kritisku vērtējumu pārstāvēja 32% respondentu.
  - Arī surdotulku/ surdotulkojumus medijos izmanto gandrīz visas (90%) aptaujātās personas ar dzirdes traucējumiem:
    - ✓ Surdotulkojumu televīzijā izmanto 81%, internetā – 54% personu ar dzirdes traucējumiem;
    - ✓ Respondentu domas dalījās vērtējot surdotulkojumu apjomu televīzijā, tur tas apmierina 48%, bet neapmierina 47% aptaujāto. Mediju saturā interneta vietnēs surdotulkojumu apjoms apmierina 44%, savukārt neapmierina lielāko daļu (53%) personu ar dzirdes traucējumiem.
    - ✓ Divas trešdaļas (64%) aptaujas dalībnieku kopumā apmierina surdotulkojumu kvalitāte Latvijas medijos. Kritisku vērtējumu pārstāvēja 30% respondentu.

- Vairāk nekā divas trešdaļas personu ar dzirdes traucējumiem atzina, ka TV programmu ziņu un analītiskie raidījumi, kā arī izklaide, filmas un seriāli ir pieejami regulāri, pilnvērtīgi un nepieciešamajā apjomā. Kritisku viedokli (nav pieejami nepieciešamajā apjomā) pārstāvēja katrs ceturtais aptaujas dalībnieks. Rezervētāk tika vērtēta izglītības un kultūras raidījumu pieejamība, ko pozitīvi vērtēja nedaudz vairāk par pusi (53%) respondentu, savukārt kritiski 37% aptaujāto.
- Kā biežāk izmantotie mediji visbiežāk tika nosaukti:
  - ✓ TV kanāli – LTV1 (62%) un TV3 (21%);
  - ✓ Interneta mediji – Delfi.lv (30%), LSM.lv (28%), TvNet.lv (10%).
- Latviešu valodas lietojumu (vai tas ir pareizs un saprotams) TV veidotajā saturā pozitīvi (10 punktu skalā ar kādu no divām augstākajām vērtējumu atzīmēm (9-10 punkti)) vērtēja 38%, kā apmierinošu (6-8 punkti) 33%, savukārt kritiski (1-5 punkti) to vērtēja 21% personu ar dzirdes traucējumiem. Interneta medijos latviešu valodas lietojumu pozitīvi (9-10 punkti) vērtēja 41%, kā apmierinošu (6-8 punkti) 37%, savukārt kritiski (1-5 punkti) - 15% pētījuma dalībnieku.
- Vairākums personu ar dzirdes traucējumiem pēdējā gada laikā ir saskārušies ar nepareizu latviešu valodas lietojumu mediju saturā:
  - ✓ Ar sarežģītu valodu, pārāk daudz svešvārdiem ir saskārušies 70%, ļoti vai diezgan bieži to pamanījuši 28% respondentu;
  - ✓ Kļūdas subtitros kopumā ir pamanījuši 47%, ļoti vai diezgan bieži - 29% aptaujas dalībnieku.
- Personas ar dzirdes traucējumiem lieto Latvijas mediju veidoto saturu krievu un angļu valodās. Angļu valodā to lieto 22%, savukārt krievu valodā – 14% aptaujas dalībnieku.

3. Aptaujas rezultāti

Pareiza un saprotama latviešu valodas lietojuma nozīme mediju saturā

Cik lielā mērā Jums ir svarīgs pareizs un saprotams latviešu valodas lietojums mediju saturā – svarīgs, drīzāk svarīgs, drīzāk nesvarīgs, nesvarīgs?

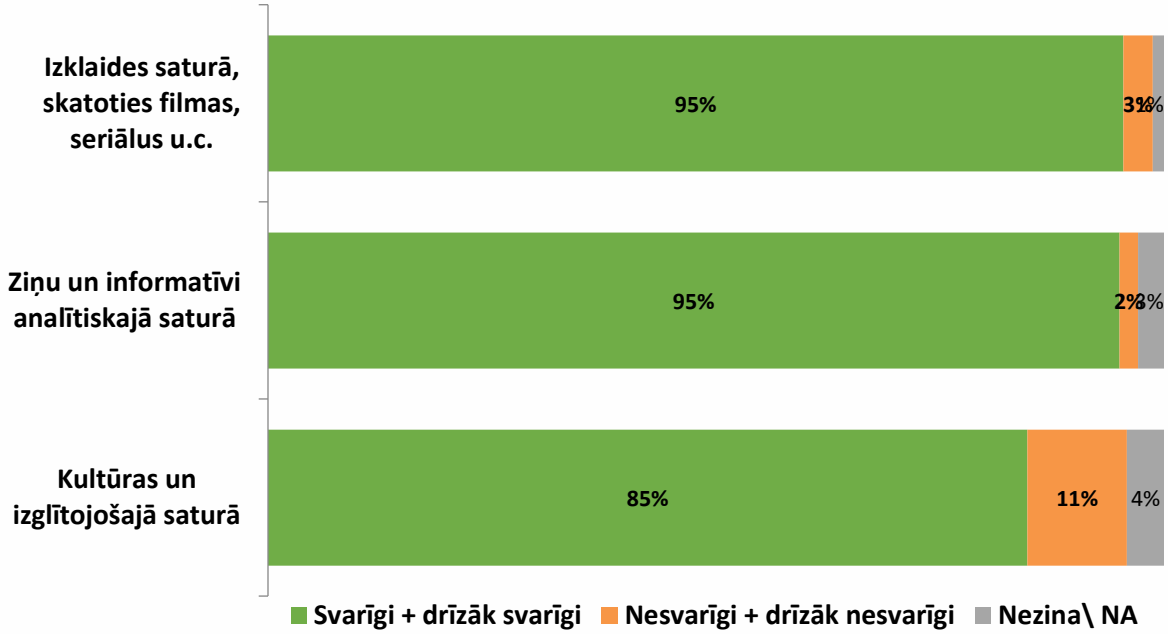

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, n=243

Subtitru izmantošana un to kvalitātes vērtējums

Kādās tehnoloģiskajās platformās Jūs izmantojat subtitrus?

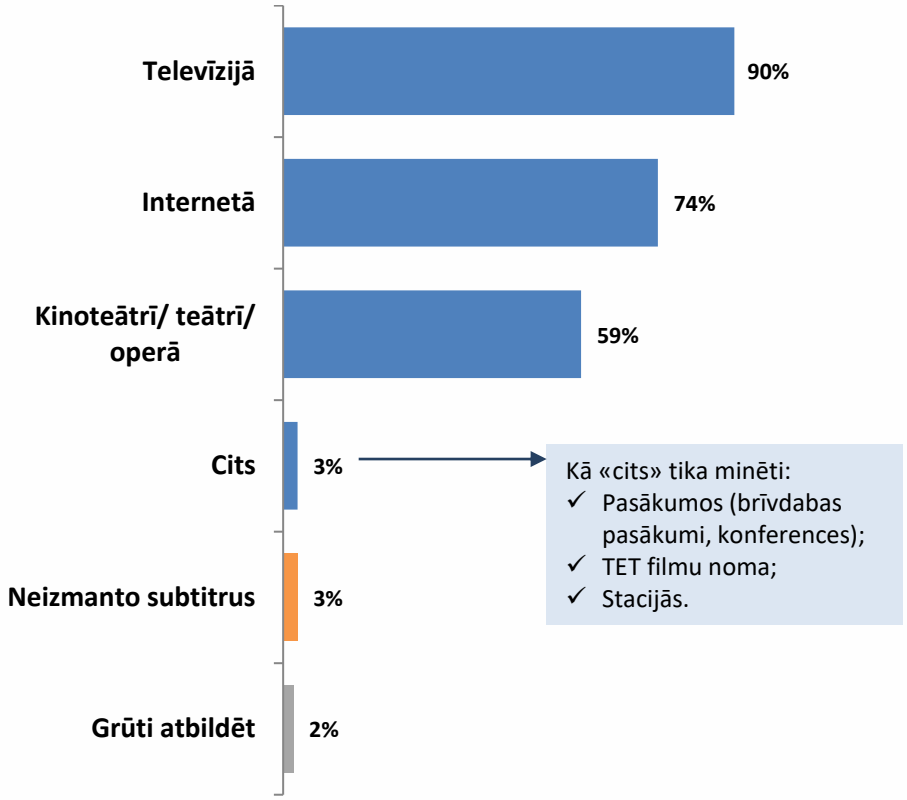

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, n=243

Cik lielā mērā Jūs apmierina vai neapmierina piedāvāto subtitru kvalitāte Latvijas medijos kopumā?

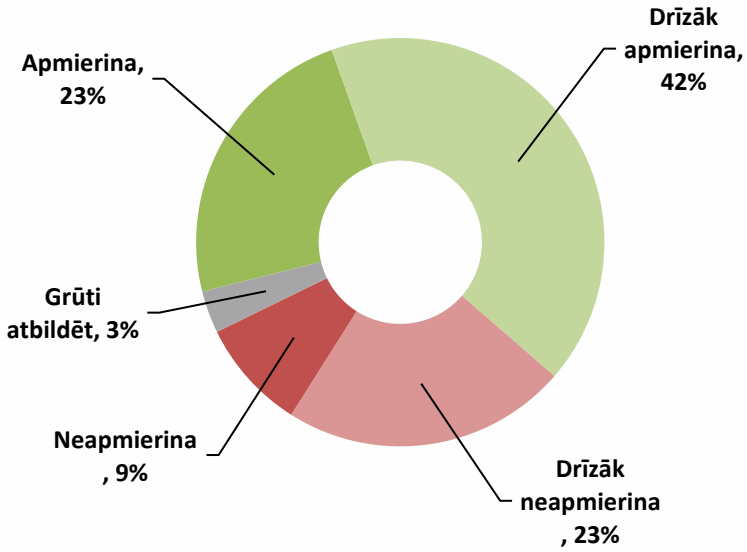

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri izmanto subtitrus; n=239

Subtitru apjoma vērtējums televīzijā un internetā

Vai, Jūsuprāt, subtitri televīzijā ir pieejami pietiekamā apjomā?

Vai, Jūsuprāt, subtitri mediju saturā interneta vietnēs ir pieejami pietiekamā apjomā?

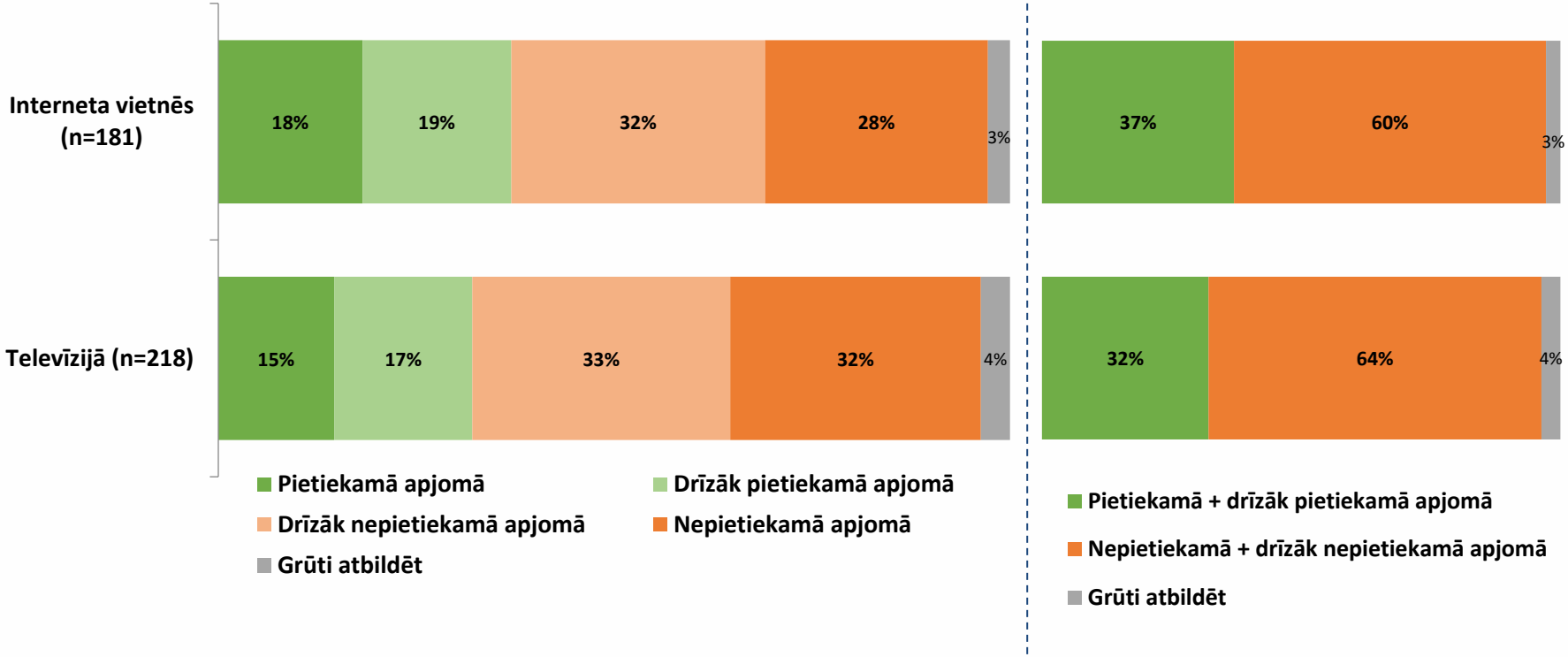

Bāze (n): respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri izmanto subtitrus attiecīgajās tehnoloģiskajās platformās

Surdotulkojumu izmantošana un to kvalitātes vērtējums

Kādās tehnoloģiskajās platformās Jūs izmantojat surdotulku/ surdotulkojumu?

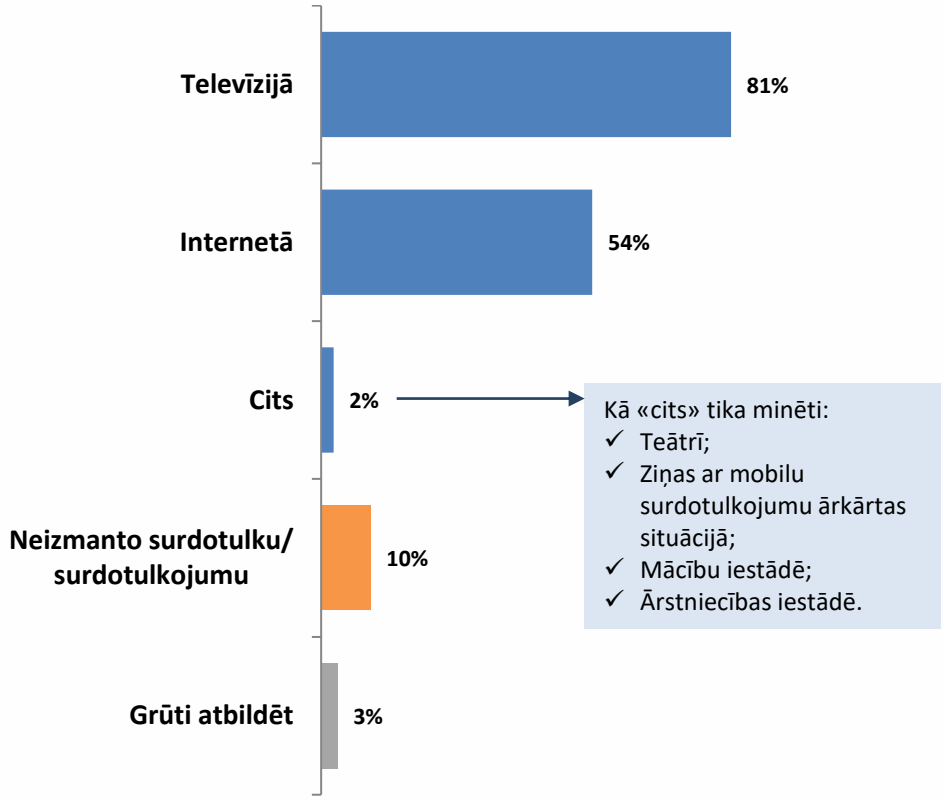

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, n=243

Cik lielā mērā Jūs apmierina vai neapmierina surdotulku/ surdotulkojumu kvalitāte Latvijas medijos kopumā?

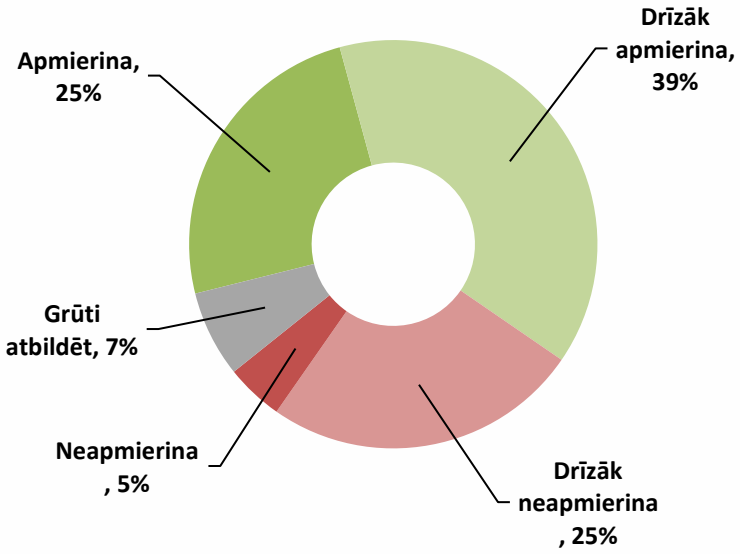

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri izmanto surdotulkojumu; n=219

Surdotulkojumu apjoma vērtējums televīzijā un internetā

Vai, Jūsuprāt, surdotulks/ surdotulkojums televīzijā ir pieejams pietiekamā apjomā?
Vai, Jūsuprāt, surdotulkojumi mediju saturā interneta vietnēs ir pieejami pietiekamā apjomā?

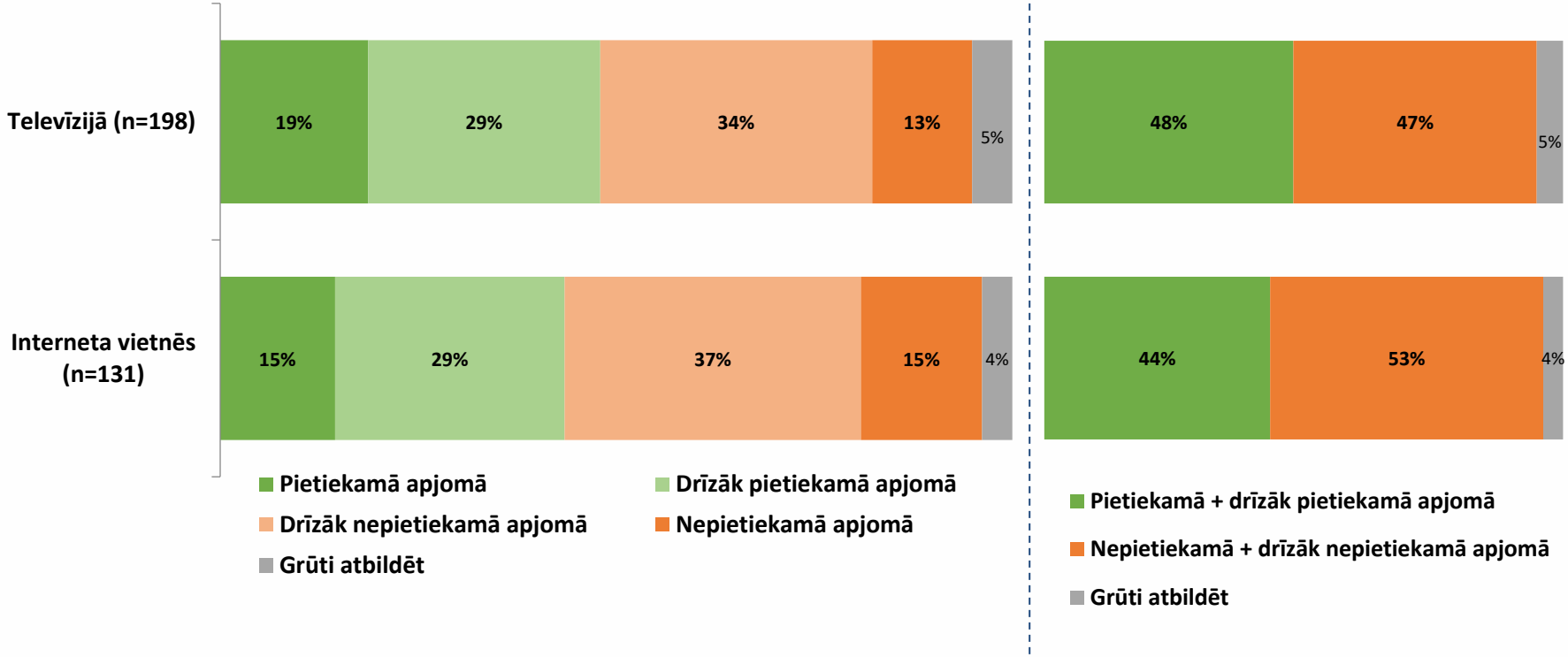

Bāze (n): respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri izmanto surdotulkojumus attiecīgajās tehnoloģiskajās platformās

TV programmu pieejamība nepieciešamajā apjomā

Vai TV programmu … jums ir pieejami regulāri, pilnvērtīgi un nepieciešamajā apjomā – jā, drīzāk jā, drīzāk nē vai nē?

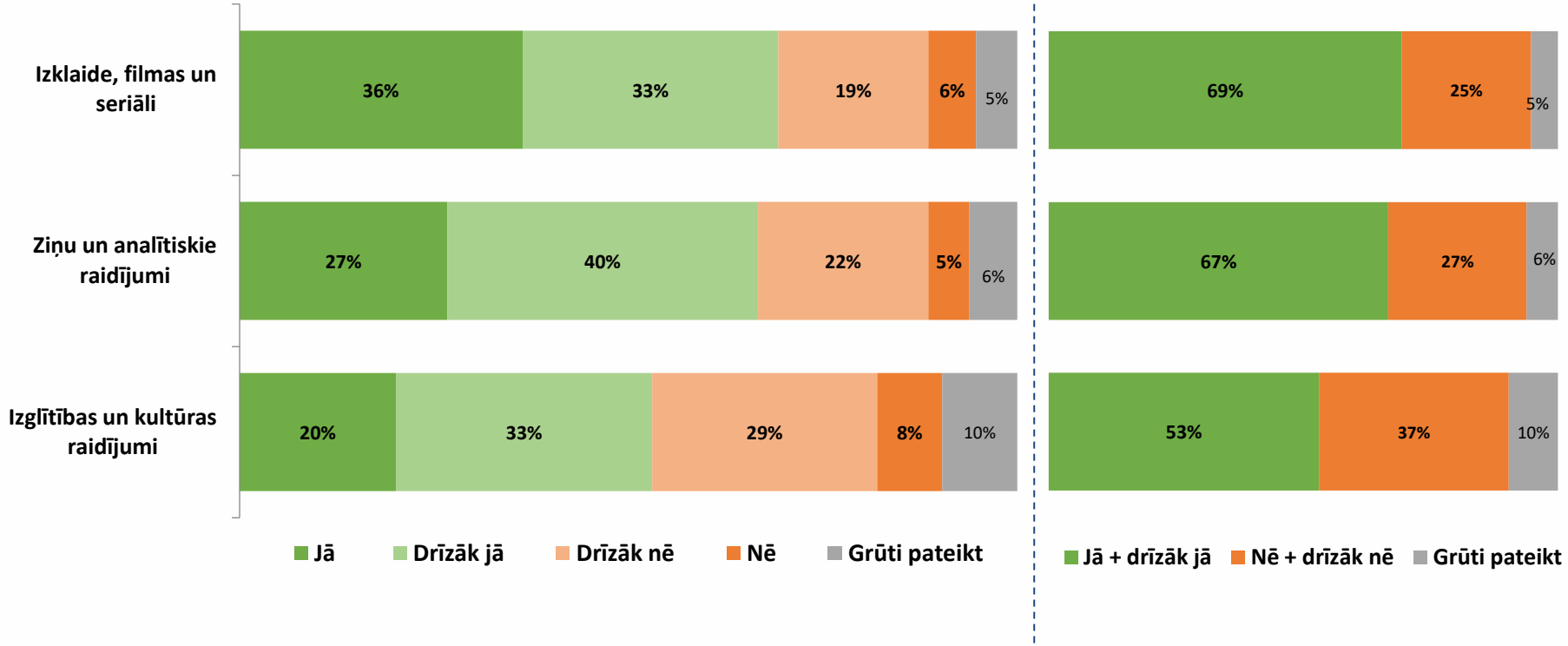

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri skatās TV; n=228

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV kanālos

Kuras no šīm TV programmām latviešu valodā Jūs visbiežāk skatāties?

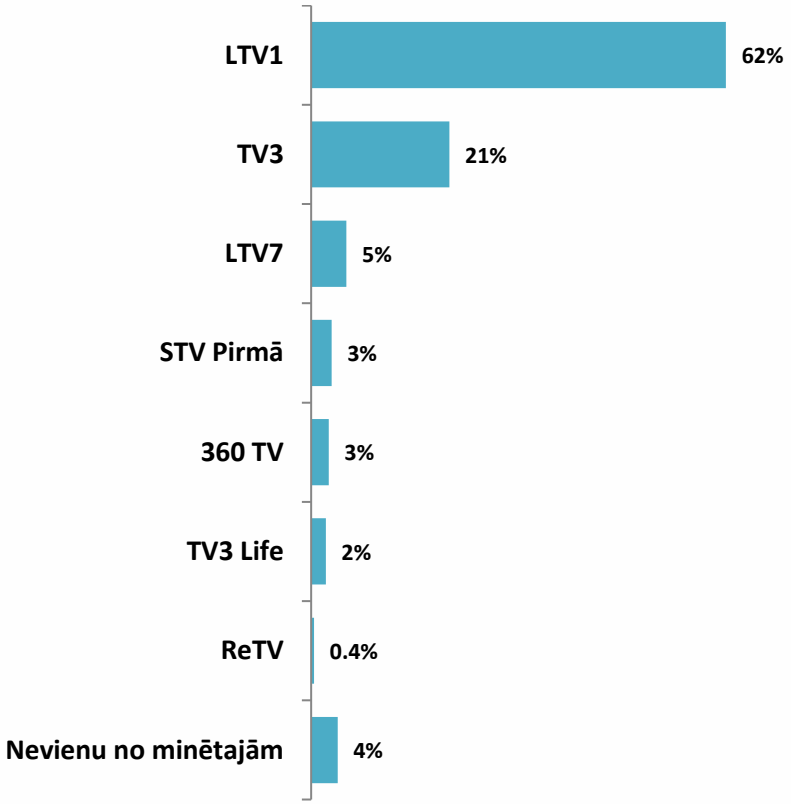

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri skatās TV; n=228

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums TV programmas veidotajā saturā ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlieties, lūdzu, vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

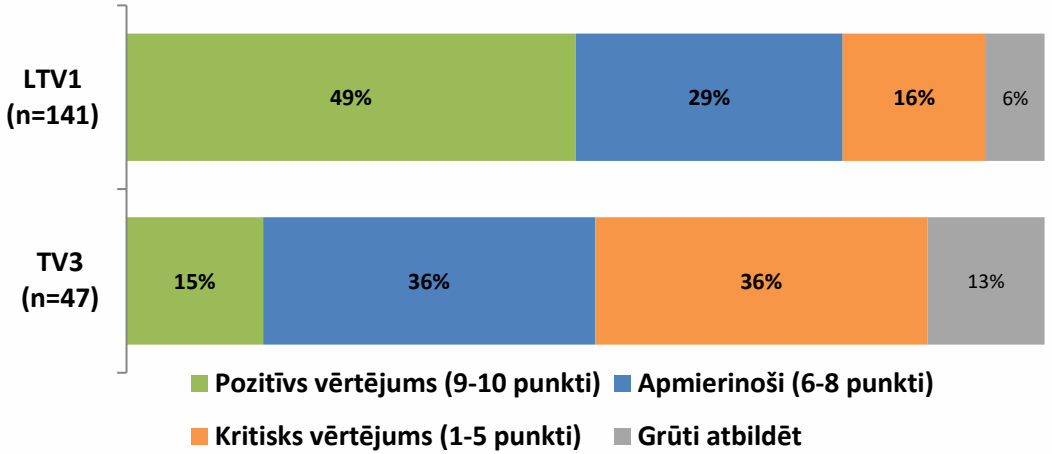

Vidējais vērtējums 10 punktu skalā, kur 1 nozīmē "nepavisam", bet 10 nozīmē "pilnībā"

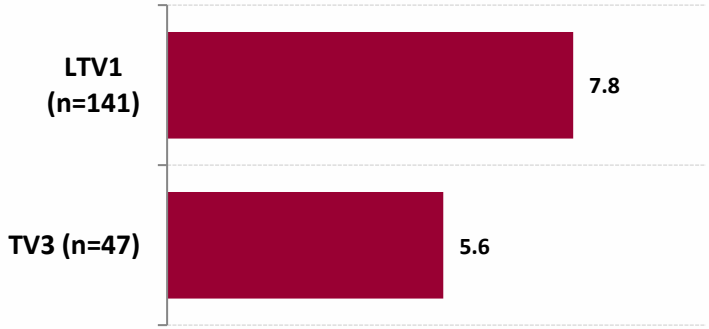

Bāze (n): respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri attiecīgo TV kanālu skatās visbiežāk

Latviešu valodas lietojuma vērtējums TV kanālos

Kuru no šīm interneta vietnēm latviešu valodā Jūs visbiežāk lietojat?

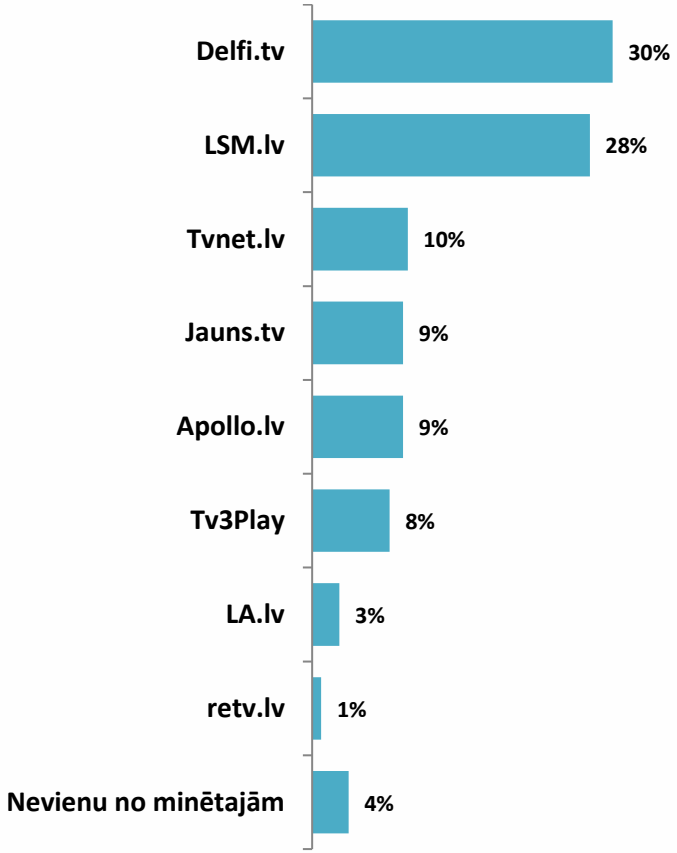

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri lieto interneta medijus; n=213

Vai, Jūsuprāt, latviešu valodas lietojums interneta vietnē … ir pareizs un saprotams? Atbildei izvēlieties, lūdzu, vērtējumu 10 punktu skalā, kur 10 nozīmē "pilnībā", bet 1 nozīmē "nepavisam".

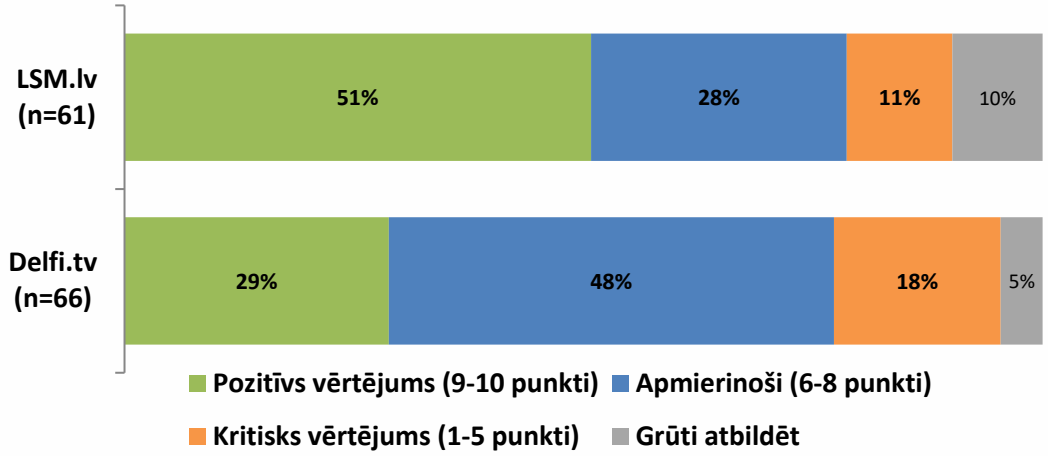

Vidējais vērtējums 10 punktu skalā, kur 1 nozīmē "nepavisam", bet 10 nozīmē "pilnībā"

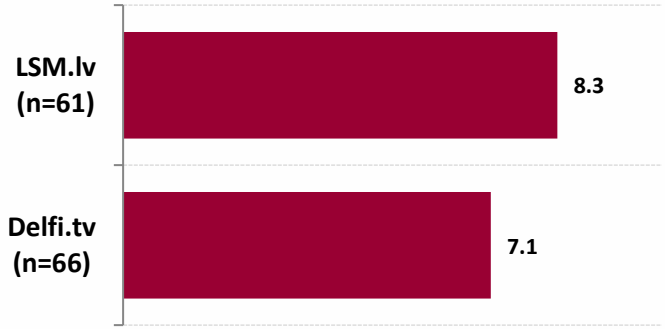

Bāze (n): respondenti ar dzirdes traucējumiem, kuri attiecīgo interneta vietni lieto visbiežāk

Saskarsmes pieredze ar nepareizu valodas lietojumu mediju saturā

Cik bieži pēdējā gada laikā mediju satura veidotāju (žurnālistu, raidījumu vadītāju) valodā esat pamanījis katru no tālāk uzskaitītajām parādībām?

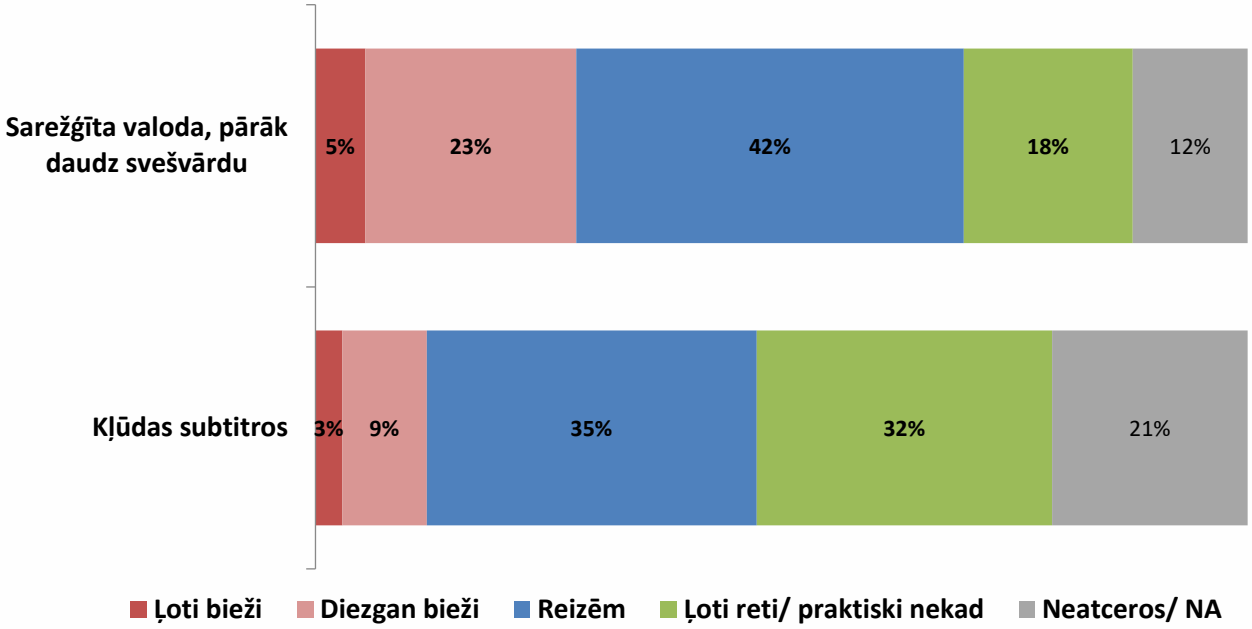

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, n=243

Interese par Latvijā veidotu mediju saturu krievu un angļu valodās

Vai Jūs lietojiet Latvijas mediju veidoto saturu krievu valodā?
Vai Jūs lietojiet Latvijas mediju veidoto saturu angļu valodā?

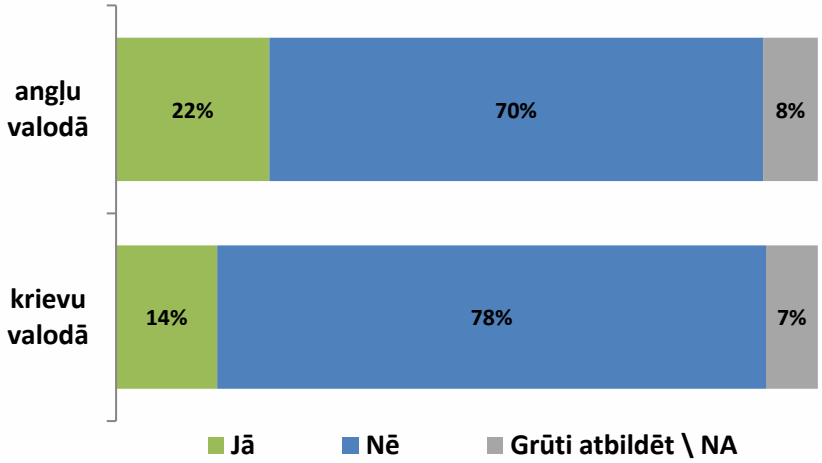

Lieto Latvijas mediju veidoto saturu …

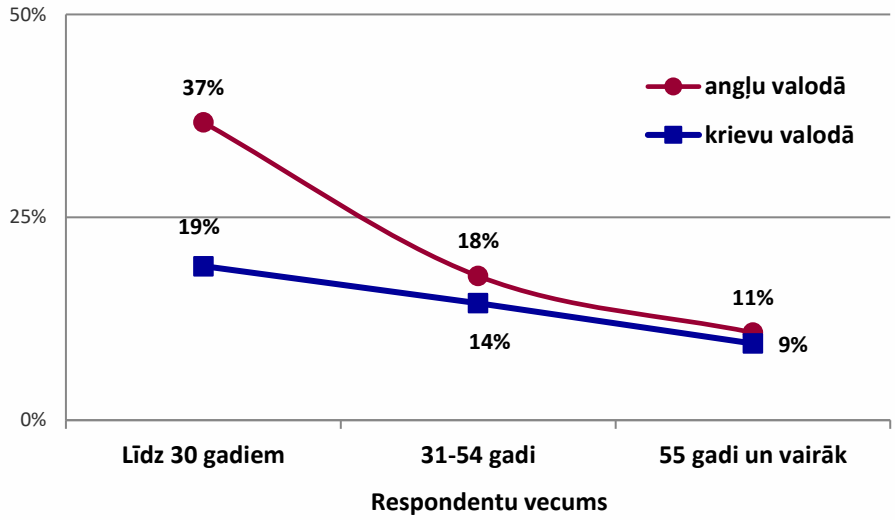

Bāze: respondenti ar dzirdes traucējumiem, n=243

Kontaktinformācija:

Tirgus un sociālo pētījumu centrs «Latvijas Fakti»
Adrese: Bruņinieku iela 8a-5, Rīga, LV-1010
web: www.latvianfacts.lv

Oksana Kurcalte
Vecākā projektu vadītāja
Tālrunis: +371 67314002
E-pasts: sana@latfacts.lv